

DEBRECZEN

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
József kir. herceg-utca 1. (Bika-bérház)
Telefon: 17-52 és 27-89 (6 mellékállomás)

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ
XX. évf. 7. sz. 1943 január 10 vasárnap

Előfizetési ár: havonta 3.80 P, negyed-
évre 11.— pengő. — Egyes szám ára:
hétköznap 16 fillér, vasárnap 30 fillér.

Édesanyám ne sírass!

Köszönöm a nevelést, lehajlok megcsókolom a kezét — abból a katonanótából veszem e sorokat, amit akkor dalolnak a fiúk, amikor búcsúznak a szülei háztól és a katonaládát előkészítik. Pár hét telik el a bevonulástól s már egészen más a szöveg, pattogósan dalolják: „Ugye fiúk szép élet a katonaládát...“ A hadrakelt seregnek sok szép nótája van, azok közül feljegyzem a következő szöveget: „Isten veled kis falum örökre, én elmegyek meghalni messzire, a szívemet éles orosz golyó járja, leseper a hegyek oldalára.“

Az ezeréves országnak hősi küzdelemre elhivatott fiai, abban a korban nótáznak bátor szívvel, amikor mind a négy világtájon vér áztatja a földet és mély vizeket. Minek ezt hangoztatni, hiszen benne élünk és mindenki tudja. Mégis megteszszük, mert a kötelesség érzete oda kell hogy terelje mindenki figyelmét, ahol csak a fiúk felnőttek s ahonnan az apák felkeltek. A család itthon levő tagjaira. Mit csinálnak, hogy vannak? Nem kíváncsiságból, hanem az együvértartozás mély érzésétől áthatva. Egy súlyosan megcsontult honvéd mondta: Nem a magam sorsa és a seb fáj, hanem öreg szüleimé, akiknek egyetlen támaszuk voltam. Megsegítjük őket holtuk napjáig. Itt van a nagy küldetés, mert ez a kor azt jelenti, hogy ma könnyeket kell letörölni a legráncozott orcákról, szíveket vigasztalni olyan eszközökkel, amelyek mindenütt megtalálhatók a társadalomban.

Debrecen nemcsak akkor tudott polgáraival segíteni, amikor gazdag volt határa, hanem a szükség idején is. Mindig megmutatta, hogy itt olyan szívek dobognak, amelyek a fiak nevelése után akként is áldoznak, hogy javaikból bőven adakoznak. Csak meg kell érteni ezt a szellemet és tisztességgel megszoritani a kezüket. — A komolyan tetsző debreceni családok tudnak örülni, ha kell egymás között vagy más helyeken, de tudnak sírni a sírokkal maguk között vagy az élet elcsúszásával. A honvéd, ki Dunántúlról került ide mint sebesült, megérezte Debrecen szíve dobbanását, kézfogását. A hadbaindulók nevében a parancsnokló tiszt csak szerdán tett éppen itt Debrecenben olyan kijelentést, fogadalmat: „úgy áldjon vagy verjen a magyarok Istene, ahogy megteszük kötelességünket“.

A debreceni lélek erőteljes megnyilatkozása a harcok kezdetén. Erre és a már eddig tett fogadalmakra nem lesz más felelet Debrecenben és országos viszonylatban. Segítjük a hadba vonultak hozzátartozóit, özvegyeit s árváit. Gyámolító nélkül maradt öregeket és testvéreket.

Közöljük a postai és egyéb kinevezéseket

Cáfolják a romániai forradalmi mozgalmak hírét

Bukaresti jelentés szerint csak az történt, hogy a román kormány Horia Sima megszökése után elrendelte néhány volt legionárius letartóztatását

A kínai nemzeti kormány hadat üzent Angliának és az Egyesült Allamoknak

Meghiúsultak a szovjet újabb támadásai — Magyar hadijelentés honvédeink sikeres harcairól - Veszteségeink az 1914-es háború megfelelő időszaka veszteségarányának csak egynegyedét teszik ki

A keleti fronton küzdő honvédeink felé irányul leginkább szerencsételjes érdeklődése a magyar közönségnek. Mint minden nótájánál, úgy most is megjelent a magyar hadijelentés. Ebből honvédeink eredményes harcairól szerzünk tudomást, másrésztrol közlés foglalkozik a veszteségekről. Hősi halottaink emlékeit kegyelettel szívünkbe zárjuk, sebesülteinknek mielőbbi gyógyulást kívánunk.

A magyar hadijelentéshez katonai körökben még a következő kiegészítéseket fűzték:

A Don-mentén harcoló hadseregünk arevonalan, mint a hadijelentésből látható, az elmúlt héten is viszonylag nyugalmat volt. A január második felétől kezdve végrehajtott ellenséges támadást csapataink főlegbiztonsággal hátrították el. Ezenkívül mindkét részről megnyilvánuló kisebb vállalkozások és szakadatlan felderítő tevékenység jellemzik a helyzetet. Egyik ilyen vállalkozás során különösen kiütötte magát Vasady Ferenc szakaszvezető és Szabó Ferenc honvéd, akik a Don-folyón átkelve, egy ellenséges földerdőt annak őrségével együtt megsemmisítettek és 9 fogollyal, 5 zsákmányolt géppisztollyal és gyalogsági fegyverekkel sértetlenül tértek vissza állásaikba.

A szombati hadijelentésben közzétett időszakos összefoglaló veszteségkimutatás, amely szerint a Don-mentén küzdő honvéd hadsereg vesztesége a legutóbbi összefoglaló veszteségjelentés óta, vagyis 1942 augusztus közepétől az esztendő vé-

gég 13.332 főt tett ki, rendkívül érdekes összehasonlításokra ad alkalmat, szembeállítva az első világháború veszteségeivel. Erre a kérdésre illetékes katonai körökben a következő tényekre utalnak: A ma kiadott veszteségkimutatás a keleti harctéren küzdő honvéd hadsereg olyan négy és fél hónapos időszakáról szól, amely hadsereg vételemben nyári, őszi és téli hónapokban töltött el és ennek keretében néhány héten a nagyobb elhárító, illetve ellen-támadó harcot vívott. A jelentés további része statisztikai adatokat sorol fel, amely köztünk, a mostani veszteség az 1914-es világháború megfelelő időszakában történt veszteség egynegyedét teszi. Katonai körökben hangsúlyozzák, hogy a két világháború vezérkarai közötti mutatkozó rendkívül nagy különbség, mely a mai hatalmasan megnövekedett tüzérről mellett kétségtelenül meglepésszerűen hat, azzal magyarázható, hogy a mai hadsereg hirtelen a kis és ritka egységek mozgásának, valamint az alig néhány főnyi személyzettel harcoló gépeknek tüze, szemben a régi világháború nagy tömegeket hárba vető és szélességben sokkal tömörebb alakzatokkal küzdő haremódjával, ily módon döntő szerepe van a rendkívül alapos harcok kiképzésnek, amely, mint az eddigiekből látható, a honvédség harcainak kiváló eredményét jelentkezik. Szembeállítva még, hogy a tisztviselők aránya viszonyítva a legénységi veszteségekhez, most nagyobb, mert a mai nagy

a honvédek, a harcosok és küld-jenek bátorító leveleket hazá. Édesanyám ne sírass, köszönöm a nevelést s ha visszatérnek, csókolják meg a kezét az értök önzetlenül fáradozóknak is. — A hála a legszebb gyümölcse a mindennapi életnek. Adakozással, gondoskodással háláljuk meg honvédeink hősi önfeláldozását. (s. i.)

37. számú magyar hadijelentés

A honvéd vezérkar főnöke közli:

Az ellenség január 2-án tüzérségi előkészítés után ezrederejű támadást intézett védőállásaink ellen. A támadást tolnamegyei csapataink tüzségünk kiváló támogatása mellett az ellenségnek súlyos veszteséget okozva, elhárították. A magyar hadsereg arevonalan küzdő kisebb ellenséges felderítőtevékenységtől eltekintve, nyugalmat volt.

Saját csapataink kisebb-nagyobb erővel felderítő vállalkozást hajtottak végre.

A bolsevizmus ellen küzdő magyar hadsereg 1942 augusztus 20-tól december 31-ig a következő veszteséget szenvedte:

Hősi halott 109 tiszt, 2147 legénység, összesen 2256 fő, sebesült: 305 tiszt, 8712 legénység, összesen 9017 fő, eltűnt: 46 tiszt, 2013 legénység, összesen 2059 fő, tehát veszteségünk augusztus 20-ika óta 13.332 fő.

Áterjedések mellett a tiszt végző fokozat csak személyes beavatkozás útján tud vezetni.

A TÖRÖK TENGERSZOROSOK KÉRDÉSE

Ankarai értesülés szerint Menemencoglu török külügyminiszter a berlini, moszkvai és teheráni török nagykövettekkel folytatott tanácskozása után bizalmas ülésen tájékoztatta a köztársasági néppárt parlamenti csoportját a külpolitikai helyzetéről. A beszámoló középpontjában a tengersizorok kérdése állott.

Steinhardt ankarai amerikai nagykövet és Knatchbull angol nagykövet Ankarába történt visszaérkezésétől óta több megbeszélést folytattak egymással, mindazonáltal nem sikerült összhangba hozniuk az amerikai és angol álláspontot Törökországgal kapcsolatban. Anglia ugyanis aggodva nézi amerikai propagandát és a diplomáciai befolyás terjesztését Törökországban Anglia rovására.

TÖRÖKORSZÁG NEM KÖT ÚJ SZERZŐDÉST A SZOVJETTEL

Ankarai Stefani jelentés szerint megerősített azt a hírt, hogy az amerikai és angol kormányok javaslatot fordultak a török kormányhoz, hogy Törökország kössön új barátsági szerződést a szovjettel. A török kormány válaszában hangsúlyozta,

hogy a fennálló szerződés nem veszítette el hatályát, így felesleges új szerződés megkötése. Angol-amerikai részről ennek ellenére is tovább sürgetik az új szerződés létrejöttét.

ROOSEVELT

1944. ÉVRE JÓSZOLJA A HÁBORÚ VÉGÉT

Washingtoni jelentés szerint Roosevelt a tegnapi sajtóértekezleten annak a reményének adott kifejezést, hogy a háború az 1944. évben véget ér.

A NEMZETI KÍNA HAD-ÜZENETE

Háborús vonatkozásban kiemelkedik az események közül a

FONTOS TUDNIVALÓK

Rizskása kiszolgáltatása nélkül a szovjet csapatokra. (6.)
Hogyan vehetünk részt a honvédseregben? Megindított gyűjtési akcióban. (5.)
A Női Önkéntes Honvédelmi Munkaszervezet vezetőjének felhívása a 18—35 éves nőkhez. (7.)
Január 12-én és 13-án kirakódó vásár Debrecenben. (8.)
Körpaktulajás kocák részére. (13.)
Hirdelmény a hortobágyi hűtőberendezésről. (12.)

TOKÉS FOTO
PÜSPÖKI PALOTA

DEBRECZEN 1942. I. 10.

kínai nemzeti kormány hadüzenete az angolszász hatalmaknak. Egyfelől szaporodott a háborúba lépő országok száma.

Nankingi jelentés számol be róla, hogy a kínai nemzeti kormány hadat üzent Angliának és az Egyesült Államoknak. Lin-poheng propagandaminiszter, a nemzeti kormány képviselőjében szóbeli nyilatkozatot tett arról a kérdéssel a törvényhozói gyűlésen és a következőket jelentette ki:

A Nemzeti Kína a nagy Kelet Ázsiáért vívott harc kezdete óta hangoztatja, hogy meg akarja osztani Japánnal a háború örömeit és szenvedéseit. Ez a megdönthetetlen elhatározás vezetett az Egyesült Államok és Angliához intézett mai üzenetéhez, mert a Nemzeti Kína tudatában van annak, hogy a háború számára is élet, vagy halál kérdése.

A törvényhozói gyűlés a hadüzenet bejelentését élénk lelkesedéssel fogadta és egyhangúan jóváhagyta. Az ülésen jelen voltak Olaszország és Németország diplomáciai képviselői, valamint a különféle japán és kínai hatóságok vezetői.

A JAPÁN CSÁSZÁRI KORMÁNY

A kínai nemzeti kormány Angliához és az Egyesült Államokhoz intézett hadüzenetével kapcsolatban a következő nyilatkozatot tette közzé:

A kínai köztársaság nemzeti kormánya hadat üzent az Egyesült Államoknak és Angliának. Japán, amely hosszú évekig tűrte az Egyesült Államok és Anglia sötét mesterkedéseit, teljes megértéssel és rokonszenvvel fogadja a nankingi kormány elhatározását. A japán kormány ebből az alkalmából, amelytől a japán-kínai viszály történelmi jelentőségű kialakulását várja, a két ország együttműködésének alapvető szellemében a kínai nemzeti függetlenségén alapuló új Kína fellendülésének siettetésének reményében elhatározta, hogy nemcsak a kínai köztársaság területén lévő valamennyi japán engedményes terület visszaadását, hanem a kínai fenhatóság helyreállításának elismerését is a sanghaji nemzetközi körzetben, Amcy nemzetközi övezetben, a pekingi követéségi negyedben, valamint lemondását a Kínában élveztetett területen kívülségi jogairól. A japán császári kormány minden téren megteszi a szükséges intézkedéseket, hogy a lehető leghatározottabban és a legerélyesebben támogathassa a nankingi kormányt Kína újjáépítésének munkájában.

A nemzeti Kína hadüzenetével kapcsolatban az olasz lapok megállapítják, hogy ezzel a kínai nép nagy többsége méltó választ adott Roosevelt legutóbbi beszédére. A kínai hadüzenet mind katonai, mind politikai szempontból rendkívül jelentős. Lekosainak száma meghaladja a 180 milliót.

MANDZSUKUO NYILATKOZATA

Ugyanakkor, amikor a nankingi kormány szombaton reggel bejelentette, hogy hadat üzent Angliának és az Egyesült Államoknak, Mandzsukuo kormánya nyilatkozatot tett közzé, amelyben hangsúlyozza, hogy az

ország teljes bizakodással tekint a keletázsiai háború szerencsés befejezése elé. A mandzsuri nyilatkozat kiemeli az angolszász hatalmakhoz intézett nankingi hadüzenetet és hangsúlyozza, hogy Mandzsukuo teljes erejével kész Japán támogatására.

A mandzsukói kormány szombaton nyilatkozatot adott ki a nankingi kormány hadüzenetéről, amely kijelenti, hogy a hadüzenet nagy mértékben hozzájárul a háború befejezéséhez. — Mandzsukuo — mondja a nyilatkozat — egy év óta, amióta a szent háború kitért, hozzájárult a cél eléréséhez. Most tehát Kína is ugyanazon az arcvonalon harcol, mint Japán és Mandzsukuo. Így tehát nagy mértékben meg szilárdultak a kapcsolatok a három ország között.

A KELETI FRONTON

a szovjet új szakaszra is kiterjesztette támadásait, különösen a Kinen től délkeletre. Ezek a támadások, mint a német hadijelentés közli, az elhárító tűzben elakadtak. A Kaukázusban a Don között is visszaverték a szovjet támadásait, sőt a német csapatok több helyen ellentámadásba lendültek.

Illetékes német körökben kijelentették, hogy a szovjetországi haderő téli offenzívájában eddig mindent egybe vetve kb. 17 hadosztályt, 4 páncélos dandárt és 16 gépesített dandárt vesztett. A szovjetországi ugyanezért bizonyos területi nyereségeket az offenzívával a Don tülso partjára való benyomulás folyán, de ezek az eredmények egyáltalán nem állanak arányban azokkal az óriási áldozatokkal, amelyekbe kerültek. A nagy áldozatok árán elért területi eredmények ugyanis nem valósították meg egyébként sem azokat a stratégiai célokat, amelyeket a szovjet erők, hadvezetése téli hadjárat megkezdésekor maga elé tűzött. Sem Sztalingrád felszabadítását, sem a kaukázusi német front levágását, sem pedig a Donec medence és a gazdag ukrainai síkság elérését nem sikerült megvalósítani. — A nagy Don-kanyarba benyomult szovjet-orosz ékek még meg vannak ugyan, de tényként megállapítható az is, hogy azok az antibolsevista erők, amelyeknek feladatuk védelmezni Sztalingrád környékét, valamint a Kaukázus északi részét, nem engedték magukat megbénítani azáltal, hogy a szovjet csapatok elérkeztek a Don kanyarulatig, hanem ma is teljes mértékben ki tudják fejteni támadó tevékenységüket.

A Nemzetközi Tájékoztató Iroda a következő tudósítást közli a keleti arcvonal helyzetéről:

Az időjárás rosszabbodása mellett az arcvonal csaknem valamennyi szakaszán a kemény harcok nem csökkenő erővel tovább tartottak. A bolsevikiek ismét a legsúlyosabb veszteségeket szenvedték emberben és anyagban. Sok más hadianyagon kívül pénteken is száz páncélost veszítettek. A német csapatok ellentámadásai különösen a Volga és a Don közötti téren, a Don nagy kanyarulatában és Velikije Luki mellett voltak sikeresek, nagyobb részben jelentős területnyereségre tettek szert. A Kaukázus magas hegyvidékén heves hóviharak minden harci tevékenységet megakadályoztak. —

Sztalingrád mellett részben páncélos támogatással végrehajtott erős szovjet támadások a városból északnyugatra elkeseredett harcok után összeomlottak.

A VELIKIJE LUKI KÖRÜLI HARCOK

A német haditüdoztó különítmény egyik jelentéséből némi világosság derült a Velikije Luki körül lefolyt harcokra. Ez a támaszpont egy északnyugati-németországi hadosztály védelmezi. A szovjet csapatok tömegtámadást intéztek a német hadsereg csoportjaira ellen. Körülbelül 11 lövészhadosztály, 5 lövészdandár és 8 páncélosdandár támadta a német támaszpontot. Rendkívül súlyos vérvesztéssel közelébről meg nem jelölt területnyereséget értek el. Ezt az eredményt azonban csak úgy tudták kivívni, hogy csapataiknak több mint a fele, továbbá 300—400 páncélos elveszett. A haditüdoztás megemlíti, hogy a német ellentámadás a támaszpont felmentése érdekében január 4-én megindult.

ÉSZAK-AFRIKÁBAN

német és olasz páncélos hadsereg területén pénteken több légharc

Cáfolják a romániai forradalmi mozgalmak híreit

Horia Sima megszökött, néhány legionárius vezért letartóztattak

Bukarest, január 9. Az Orient Radio közli: Teljesen valótlannak azok a külföldi terjesztett hírek, amelyek szerint Romániában forradalmi mozgalmak vannak. Bukarestben és környékén teljes a nyugalom. A mesékbe tartoznak azok az állítások, hogy a katonai járőrök a rend biztosítására fegyverüket használnák. A hivatali épületekbe szabad a bejárás. Semmiféle rendszabály nem történt a forgalom korlátozására. A nyilvános helyiségek zárórája

valtozatlan maradt. Tény az, hogy a román kormány Horia Simának, a legionáriusok volt vezérének megszökése után megelőző rendszabályként elfendelt néhány volt legionárius letartóztatását. Ez a rendszabály azonban nem érintette a helyzet nyugalmát. Teljesen alaptalan minden egyéb hír is, amely ellenes forrásból azzal a céllal terjesztettek, hogy azt a benyomást keltsék, mintha Romániában kivételes állapotok lennének. (MTL)

Montgomery angol tábornok: egyébként csapatai zömét a német—olasz páncélos hadsereg déli szárnya előtt összpontosította. Itt nagy mélységben —900 különféle járművet vont össze, — amelyek közül azonban csak kisebb részt szánt arra, hogy a harci cselekményekben részt vegyen, a többi feladata az ellátás lebonyolítása.

A gaulleista hírszolgálati ügynökség jelenti az északafrikai helyzetet kapcsolatban, hogy Washington tekintettel a kuszált helyzetre, magához akarja ragadni az Észak-Afrika feletti egész katonai ellenőrzést.

HADIJELENTÉSEK Keleti szarazioldi harcok

A német véderő főparancsnoksága közli: A Kaukázus és a Don között Sztalingrádnál és a Don-vidéken továbbtartanak a súlyos harcok. Az elkeseredetten támadó szovjet csapatokat mindenütt visszavertük. Sok helyen aholl ellentámadásba lendültek a német csapatok, súlyos és véres veszteséget okoztak az ellenségnek és elpusztítottak sok hadianyagot. Egy bekerített ellenséges csoportot felmorzsolunk, megsemmisítettünk 18 páncélost. — Harci és közelharcú légi haderők sikeresen beavatkoztak az elhárító harcokba és szétverték ellenségük lovas és gépesített hadoszlopokat, valamint készenlétben álló csapatokat.

Északafrikában és a Földközi-tengeren

Az olasz főhadiszállás közleménye: A syrtei és tuniszi arcvonalon vívott járőrcsatározások a mi javunkra végződtek. A tengely légi ereje fokozott tevékenységet fejtett ki. Libiában repülőrajaink harcokosi és gépkocsi táborhelyeket támadott szemmel látható eredménnyel. Míg a Libia és Tunisz felett vívott légi harcokban a német vadászgépek 21 ellenséges gépet

letartóztattak, a többi páncélos hadsereg 150. Nagyrészük a bombatalálat után a levegőbe repült és ledőlt. Valószínű, hogy a támadásra készenlétbe helyezett páncélos köteleknek szánt üzemanyag s lözser nem jelentéktelen része elpusztult.

Livnitől északnyugatra nagyobb rohamcsapatunk vállalkozása jelentős szélességben felgöngyöltette az ellenséges állást. Sok harci állást szétromboltunk, a legénységet megsemmisítettük.

Veleikije Luki támaszpont szívsósan ellenállt az ellenséges támadásoknak. A szovjet csapatok az Ilmen-től délkeletre ember és hadianyag kíméletlen harcavetése folytán támadásokat indított. 21 páncélos harcokosi lelővése után az ellenség megakadt. A pusztító elhárító tűzben tervszerűen folytattuk Murmanszk városának és kikötőjének bombázását. Nagy tüzek keletkeztek és egy kereskedelmi hajó megromlott.

löttek le, Észak-Afrika lakott települése ellen intézett ellenséges bombázások során légvédelmi ütegünk két gépet pusztított el. Újabb ellenséges támadás érte Lamedusa-szigetet is. A támadás semmiféle jelentős kárt nem okozott és emberélet sem követelt áldozatul. Egyik olasz tengeralattjáró nem tért vissza támaszpontjára. Ellenséges forrásból származó hírek szerint a legénység nagy-

Viaszinház mozgó

Ma és holnap utoljára a páratlan sikerű PÁGER-FILM

Szép csillag

Fényes Aliz, Mály Gerő stb. a többi főszerepben.

Előadások vasárnap 3, 5, 7 órákor, hétfőn 3, 5, 7-kor.

Hungária Filmszínház

Ma és hétfőn:

Bajtársak

Főszereplők: Szilassy László, Simor Erzsébet, Timár József, Halasy Mariska.

Előadások kezdete mindkét nap: 3, 5, 7 órákor. Pénztár: vasárnap d. e. 11-től folytatódag, hétfőn d. e. 11—1-ig, délután 2-től.

FERENC JÓZSEF KESERŰVÍZ

része fogságba esett. (MTI) A német véderő főparancsnoksága közli:

Afrika egész harcteréről pénteken csak csekély harci tevékenységet jelentenek. Libiában német és olasz közelharcú repülőgépek kötelekkel megsemmisítettek sok angol páncélos harcokosi és gépjárművet. Német vadászgépek Észak-Afrikában 21 repülőgépet lőttek le, 2 gépet a léghárító tüzéség lőtt le.

Nyugati légiháború

Angol gépek a szombatira virradó éjszakán támadást intéztek több nyugatnémetországi létesítmény ellen. A lakosság körében áldozatok voltak. Hat repülőgépet lelőttünk. Gyors német harci repülőgépek folyatják nappali támadásaikat Dél-Anglia ellen.

Nagy tengeri ütközet az északi fok vizein

Zürich, jan. 9. Stockholmi jelentés szerint az angol tengerészeti miniszterium közli, hogy az Északi Jéges tengeren, az északi fok körül német hadihajók meg támadtak egy angol torpedórombolókból álló flottát, amely egy nagy hajókaravánt kísért Murmanszk felé. A szállítóhajók hadi anyagot vittek a szovjetnek.

A brit torpedórombolóknak többórás nehéz harcot kellett vívniuk az ellenséges hadihajókkal. Az időjárás a lehető legkedvezőtlenebb volt. A sötétség és a jéges hóviharak nehezítették hajózást.

Mint hivatalosan jelentik, elismerik Sherbooke kapitány zászlóshajója az Onlson megrongálódott, egy másik torpedóromboló pedig a harc közben találatot kapott és elsüllyedt. Másik jelentés szerint Alexander, a brit admirális első lordja nyilatkozott a tengeri csatáról. A csata a Barents tengeren zajlott le, a támadó német flotta egységgel között volt a 10 ezer tonnás Lützow azelőtt Deutschland nevű páncélos cirkáló. —OO—

Zita volt császárné két fia önkéntes szolgálatra jelentkezett az amerikai hadseregben

Madrid, január 9. A Nemzetközi Tájékoztató Iroda jelenti: Newyorkból érkezett értesülés szerint Zita volt osztrák császárné két fia, Félix és Károly, mint önkéntesek belépnek az Egyesült Államok hadseregébe. Ott főherceg, volt trónörökös, megtagadta ehhez hozzájárulását, mint a Habsburg-ház feje.

Apollo filmszínház

Ma vasárnap d. e. 11—1-ig d. u. 3, 5, 7 órákor, hétfőn d. u. 3, 5, 7 órákor

Egy szív megáll

A hűséges asszony, a féltékeny férj és a becsületes barát tragikus küzdelme a végzet ellen.

Meteor Mozgó műsora

Vasárnap délelőtt 11, délután 3—5—7 órákor utoljára! SZELECZKY ZITA gyönyörű magyar filmje:

Rózsafabot

Legközelebb szombattól: ZAVAROS ÉJSZAKA (magyar film)

Hatósági engedélyre

legerősebb **LUGKÓ** (zsirosszóda)

állandóan kapható

KISS FERENC Drogeria Csapó u. 34

Utóajánlatot adtak be a Royal épületére

Hírj adunk már arról, hogy a Royal épülete árverés útján gazdát cserélt és dr. Simon Imre és Simon Ferenc vásárolták meg 174.500 pengőért.

Értesülésünk szerint a budapesti Lencz-család egyik tagja, Boldogfalvi Farkas Endre tíz-

százalékos utóajánlatot adott be ügyvédje útján. Valószínű, hogy új árverést üznenek ki a nagy értékű ingatlanra. A Lencz-család már vásárolt Debrecenben a közelmúltban és a Wolff-féle szőlő telep egyrészt vették meg.

Kinevezések a postánál

A kereskedelmi és közlekedési miniszter a posta fogalmazási szakán dr. Nagy Endre postatitkárnak a postatanácsosi címet és jellegét, Tatár Gyula postafőtisztnek a felügyelői címet és jellegét adományozta.

A kereskedelmi miniszter a fogalmazási szakon dr. Csontos Józsefet postatitkárrá, dr. Sarudj Ferencet, dr. Valenta Pált, dr. Klamartsik Cipriánt, dr. Hornyácsi Andort, dr. Soló Zoltánt postasegédtitkárrá, dr. Böszörményi Dezsőt és dr. Forst Istvánt postafogalmazóvá nevezte ki.

A posta forgalmi szakán a kereskedelmi miniszter Sokoray Andrást, Sebestény Miklóst, Nagy Istvánt, Gencsy Jenőt és Vécsei Sándort főfelügyelőkké nevezte ki.

A posta vezérigazgatója I. o. postatiszté nevezte ki Die trich Tibort, Zádor Gyulát, II. o. postatiszték lettek: Perjés József, Darvas Elek, Kubinyi András, Horváth György, Odor Pál, Polák Zoltán, Faragó Sándor. Postaforgalmi szakonok lettek: Tikász Sándor, Balogh Ferenc, Letanovszky János, Bumbera György, Kévházy Lóránd, Tóth

Andor, Csukás János, Pompola Ernő, Sz. Kovács Sándor.

A posta üzemi szakán ellenőrré neveztek ki Bálint Józsefet. Postasegédtitkái lettek: Deczky Jenő, Vásáry Mihály és Köhalmi István. Postaüzemi szakonok lettek: Vári Imre. A posta üzemi női szakán postaelőőrök lettek: Balogh Beila, Segedellőnőrnő lett: Sallai Vanna, Czene Mária özv. Végvári Lajosné, Csomay Amália, Kovács Ilona. Postasegédtitkái lettek: Demjén Margit, dr. Erdélyi Lászlóné, Keresztesy Endréné, postakézelnőrnő: Rácz Időkő, Czákó Éva, Hura Ilona, Zsigmond Emma, Branner Lea.

A posta műszaki üzemi segéd-személyzetnél a II. fiz. csoportba került Szendrei Gyula, a III. fiz. csoportba Tóth Mihály, Kolozsi Imre. I. o. szakalutiszták: Nábrádi Imre, I. o. postatitkái: Florucz Florián, Szikra Balázs.

A posta üzemi férfi szakán segédellenőr lett: Sásdi Lukács, Vékony László.

A posta üzemi női szakán Széplaki Irén pt. s. ellenőrnek az ellenőri címet és jellegét adományozta.

Kinevezések az erdőgazgatásnál, a gazdasági akadémián és a középfokú szakoktatásnál

A földművelésügyi miniszter vitéz Sóváry Géza erdő anécsosi címmel és jelleggel felruházott főerdőmérnököt erdőtanácsossá nevezte ki.

A földművelésügyi miniszter Vécsey Tibor gazdasági akadémiái s. tanárt mezőgazdasági főiskolai tanárrá, Boda Sándor és Enyedi Miklós gazdasági akadémiái tanársegédeket, mezőgazdasági főiskolai tanársegédeké a IX. fiz. osztályba, Szabó László id. gazdasági akadémiái tanársegédeké a X. fiz. osztályba kinevezte. Mikolaj Tamás id. ny. gazdasági tanárt, Bodó Lajos, Kovács István id. minőségű gazdasági s. tanárokat gazdasági tanárokká, Jakab Sándor id. minőségű testnevelési tanárt, Horváth Gyula, Bányai János, Deim Márton okl. gazda, I. o. forgalmi adótisztet, Mike János okl. gazdát (Kisvárdán), Ormós Béla okl. gazdát, Siró János okl. középiskolai tanár (Hadház) id. minőségű gazdasági tanárokká nevezte ki, Nyirák Andort Deb-

recenbe gazdasági tanárrá nevezte ki a miniszter.

A földművelésügyi miniszter a közép- és alsófokú gazdasági szakoktatás tanári létszámában Hajdú Sándort, dr. Vince Fejencet, dr. Betfia Lászlót gazdasági tanárokká, Csíkész Ferencet, Asztalos Sándor id. min. s. tanárokat id. min. gazdasági s. tanárokká kinevezte.

A földművelésügyi miniszter Jéry Iván s. mérnököt mérnöké nevezte ki a vízügyi szolgálat mérnöki szakán.

A földművelésügyi miniszter a gazdasági felügyelői tisztiszemélyzet létszámában Szabados András okl. gazdát a X. fiz. osztályba sorolt id. min. gazdasági s. felügyelővé kinevezte.

A miniszteri számvevőszék tisztviselői létszámában Buda-házy László erdőszámtanácsost miniszteri számvevőszék II. o. tanácsossá nevezte ki a földművelésügyi miniszter.

A földművelésügyi miniszter Kerekes Istvánné díjnokot id. min. kezelővé nevezte ki.

Tábori-postai Tudakozó Iroda

A m. kir. honvédezerkar főnöke a közönség tábori postai vonatkozású ügyekben történő tájékoztatása céljából tábori postai tudakozó iroda felállítását rendelte el. A tábori postai tudakozó iroda XIV. kerület, Abonyi-u. 7. szám alatt működik, távbeszélő hívószáma:

426. 139.

A tábori postai tudakozó iroda felvétel, illetve kivizsgál kérelmeket és panaszokat, intézkedik az ismeretlen katonáknak címezett küldemények megfelelő továbbítása iránt. Kivizsgálja az elesett és eltűntek küldeményével kapcsolatos ügyeket és általában minden tábori postai vonatkozású ügyben részletes tájékoztatást illetve felvilágosítást nyújt. A tábori postai tudakozó iroda hétköznapokon 8-14 óráig, távbeszélőn pedig 8-17 óráig áll a közönség rendelkezésére.

FIGYELEM!

Borpinceszetiünkben a legkifinomultabb adalmi ó és új fajborainkat ajánljuk vendéglősök, kocsmárosok és az italmérők figyelmébe.

Laczi István

az „Arany Bika” volt pince-mestere és társai.
Hatvan-utca 37. szám.

National kasszát

és gyorsmunkát vesz. FOGEL, Budapest Akácia-u. 24. Telefon: 427-057.

Nemzeti értékeink és a magyar népdal védelmében

Egy nemzet elismerő tisztelete, megbecsülő szeretete kisérce városról városra azokat a zenei ünnepeket, melyeket a 60. életévét betöltő Kodály Zoltán tiszteletére rendezett, a világhírű alkotó hervadhatatlan érdemű és sikeres műveinek bemutatásával az értékeink tudó igaz magyarság. Ezek az ünnepek, hangversenyek a szív-lélek magyarság örömmünnepei voltak, mert ezekben Kodály Zoltánon keresztül egyben népünk alkotó zsenialitásának hodót fajtánk összesége. A legmagyarabb város, Debrecen a kötelességünk részben már eleget téve, most újabb indítékot érez az irányban, hogy az ünneplésből a város összesége vegye ki méltóképpen részét. Meg is indul a jó szándékkal, igaz hű magyar elgondolással a terv valóra váltása.

Egyik helybeli lap egyik cikkében Kodály anketót hirdetve a legszélesebb körű és hívójú hozzájárásokat tette lehetővé a tervezett ünnepes kapcsolatokban s ennek folyamánaként az a lap, amelyik „nemzeti értékeink” és „nemzeink” nevezi, értékeinkből áradatot tárt hasábjain át a nyilvánosság elé —, ami föött nem lehet napirendre térni. A meggyelzőt: faji büszkeség (nem Kodály Zoltán védelme, akit egy nemzet és az egész tudományos világ ismert el — követeli a visszaütést. — Aki neknek hozzájárulásával napvilágot láttak ezek az írások, talán nem ismerik Kodály műszói küldetését, aki a tudományos értékek kétségbevonhatatlan eszközeivel ásta elő a legdrágább és legbecesebb kincsünket, a magyar dalt, melyben benne lükte: érzésvilágunk minden színpompája. Azok, akik felelősen közreadták az ünneprontó cikkek áradatát, ügyeljenek sohasem halottak arról, hogy az egész művelt világ a Psalmus Hungaricus tartja a XX. század legnagyobb zenei alkotásának, hogy a TE DEUM nagyszerű zsolozsmája immáron az egész művelt világ hódolatát, tiszteletét váltotta ki, de nem hallottak Hány Jánosról, a Székelyföldről, az egész világon utóérhetetlenül egyedül álló gyönyörű gyermekkorokról, — amelyek mind-mind Kodály Zoltán tiszta magyarfaji alapon álló csodálatos alkotó erejének alkotásai és poszkondíció hangon merik támadni azt az értéket, amire minden öntudatos magyar büszke.

Hogy legyen az egyszerű tájékoztatlan embernek bátorsága népi és faji kultuszát istápolni akkor, amidőn magyar napilap hasábjain azt olvassa, hogy az a dal, ami szülőföldjén, mint kedves hagyomány maradt reá, oláh cigánytól eltanult nyavajgás. Az ilyen tájékoztatás megöli a nép hitét, pedig illene tudni azt is, hogy a nép egyeden, igazi érték-állás és hamisítatlan irodalmi kincse a dal, az a beszennyezett, leposzkondíciózott és kifigurázott nála, ami évezredek atavizmusával egy eredőre visszavezet, egyívétartozásunk tanúbizonysága. Mert az átöröklés végtelen láncolata az a szét nem zúzóható kapocs, ami testvéreké foglalt egybe bennünket s ennek az átöröklésnek velejörója az a dal, ami az őshazára mutat vissza, ahol az egy nemzetség, egy család részesei voltunk.

Ez ellen az elgondolás és valóság ellen állásfoglalók megfontol az igaz magyar életnek s ez a megbocsájtathatlan „vérrontó bűn” mert nemzeti nyelvtünköl akar kivetkőztetni bennünket — Bírálóga naiv mesékben szövegre hivatkozni, noha régen megállapított tény, hogy a népdal szövege s dallama egyszerre születtek az úgynevezett nótáfan, a nép ajkán.

Gátat kell tehát vetni az idézett lap hasábjain megmutatózó értékrömbölnak, mert most még a magyar népdalról Kodály munkásságáról kapunk ferde visszataszító képet. Ha a rombolás tovább haladna, egközelebb az őskeresztény énekek a gregorián dallamok, majd a protes-

táns zsolnárok kerülnek tettekre, tudvalevően az említett énekek is a régi hangnemek emlékét őrzik töretlen tisztasággal, akár csak a magyar népdalok.

Hajlandók vagyunk elhinni, hogy megdondolatlanság, vagy tájékozatlanság s nem a nemzeti érzés ellen intézett tudatos támadás ad a lehetőségét a Kodály-ellenes cikkeket megjelenésének de követeljük: Elég volt!

A pusztá fla.

Új titkos tanácsosok

A Kormányzó Úr Öfömélő áza vitéz nemes dési Bajnóczy József és Deceva Zoltán vezér- ezredeseknek a haza és a hon-

védseg szolgálatában szerzett kiváló érdemeik elismeréséül a m. kir. lítkos tanácsosi méltóságot adományozta.

A Turul Diéta második előadásorozata

Dr Haendel Vilmos a társadalmi osztályellenlék kiegyenlítője

A Turul Diéta második előadásorozatahoz ért. Tegnap este a Turulvárosban ösz. yül. szépszámú közönség előtt or Haendel Vilmos egyetemi rektor, a kiváló elméleti politikai tartott előadást a társadalmi osztályokra való igazodásáról s az ebből keletkező ellentétek kiegyenlítéséről.

Miklós Kovács Tibor műk. kerületi vezér nyitotta meg az előadásorozatot, amely a társadalmi politika kérdéseit tárgyalja.

Harc folyik künn, harc folyik benn — mondotta többek között. — Mind a két harcot csak egységes nemzet tudja megnyerni, Unita Hungariát követel, hogy megszülethessék a Magna Hungaria.

Dr Haendel Vilmos tartotta meg ezután előadását. Bevezetőben hangsúlyozta, hogy tökéletesen kiváló társadalom nem képzelhető el. Rendek és osztályok vannak minden társadalomban, amely a magántulajdon és egyéni szabadság alapján áll.

Ismerlettel a bolsevizmus nagy kísérletét, amely a birtokközösséggel el akarta üntelni az emberi különbözőségeket, de amely az elmúlt két évtized tanúságai szerint kudarcot vallott.

Rámutatott arra, hogy minden társadalmi osztály különböző lelkeséget mutat s a különböző lelkeség az alapja a társadalmi osztályellentéteknek. Meg kell akadályoznunk, hogy az osztályellentétek megnőjenek és az alapot az állam alól kirántják.

A társadalmi osztályokat öszszébb kell vonnunk. Övako-dunk kell, hogy az osztályokat elválasztó korlátok jogiakká váljanak, hogy kasztrendszer alakuljon ki. Utalt India példájára. A kasztrendszer által elválasztott háromszázmillió hindut százezernyi angol kormányozza.

Minden embernek meg kell adni a jogot, hogy a maga munkáját szabadon végezhesse. Meg kell adni a szabad pályaválasztás jogát.

Szükség van a társadalmi kapillaritásra, azaz, hogy az egyes társadalmi osztályokból szabadon lehessen feljebb emelkedni.

Magyarországon még nagyon sok tennivaló van e téren — mondotta befejezésül az előadó. — Ma még nem mondhatjuk, hogy mindent megtettünk, hogy megszüntessük az osztályellentéteket. Ez még a jövő fel-

adata. Elsősorban pedig az államnak hátra a feladat, hogy ezeket a problémákat megoldja. Erős állam csak erős társadalmi alapokon képzelhető el.

Dr Haendel Vilmos fejtegetéseit a megjelentek mindvégig nagy figyelemmel hallgatták s az előadás végén melegen ünnepeletek az előadót.

Ezután színvonalas műsor következett, amelyben a legnagyobb sikere Felföldy Lászlónak volt. Egyformán sikeresen mutakozott be megrendítő erejű, komoly szavakalával és vidám, szellemes „kivánság-hangversenyével”. Sok tapsot kapott Borsos Ernő, Borsos Ernőné, Tóth Ilonka, Hüse Mária és Piros Sándor is.

Időszerű kislexikon

A nemzeti Kína. A Távol-Kelet messze esik tőlünk, ez az oka annak, hogy sokan kérdezik ma, mi az a nemzeti Kína, amely most hadat üzent az angolszász hatalmaknak? A nemzeti Kína újkeletű állam. — Rövidesen három éve lesz már, hogy megalakult a japán megszállás alatt levő nankingi tartományból. Az előzmények: 1937-ben megindult a kínai-japán háború. A japán területi nyereségének láttán a kínai politikai élet számos vezető tagja a japánokkal való együttműködést hirdette. Feük Vang-Csing-Vei, aki eredetileg szélsőbaloldali kínai forradalmár volt, a háború eredményeinek hatására azonban átfordult szélsőjobboldalra és ezért ő lett a japánbarát kínai kormány feje. 1940 március 22-én született meg a „központi kínai nemzeti kormány”, amelynek székhelye Nanking, Kína régi fővárosa lett. A japánoknak ellenálló kínaiak feje Csang-Kai-Sek, székhelyük ma Csung-King. A csung-kingi kormányt Amerika és Anglia lát-

MEGNYILT

Új

cserépkályha

üzlet!

Izléses kivitelű, kifogástalan minőségű, saját készítésű cserépkályhák és kandallók kaphatók:

D. Szabó Lajosnál

Alföldi palota.

Vásároljon olcsó áron

Téli kabátot, ruhát
Téli kesztyűt, harisnyát
Téli inget, nadrágot
Téli sálát, szvettert
divat árut nagy választékban talál

Kerecsen

Csapó utca 8. szám

ta el hadianyaggal a híressé vált „burmai úton” át. A japán amerikai viszony háborúvá fejlődése vonta maga után a „nemzeti Kína” hadüzenetét. A nemzeti Kína lakosainak száma kb. 180 millió.

Vasárnap délután és este Gésák Hétfőn este: **Artatlan vagyok** (Munkápropaganda előadás).
Kedden este: **Gésák. B)** bérlet

Gésák

Félévszázad sikereire tekint vissza **Oven Hall: Gésák** című operettje s felújításában ma is érdekeltő. A jó készültségű művészettel hangszerrel invencióz, muzsika egzotikus, valamint jellegzetes angol dallamaival megkapó fenyben csillog és üdén hat. A darab szövegkönyvén ma megerzik a félszázad szürke pára s a fordítás prózódija sem utál a ma megkívánt mértéket.

B. Unger István rendezése ez utal főleg külsőségeiben hat. Az izléses színpadképek mellőre emelték meg a közönség tapsát. A darab összcsejlesztése azonban kívánivalót hagy maga után. Precízebb, görüdekenyebb előadáshoz szoktunk meg szövegben is, főleg pedig zenében.

A darab főszerepét a tehetséges **Hódossy Judit** játszotta, aki nek énekessége reménytelő Hangtisztasága, biztos eneklése főértékei. Sok biztatójel mutat arra, hogy kellő iskolázottság mellett meleg tónusú és széles színskálájú énekesnő válhat belőle. Egyelőre az egyébként szép hang kiegyenlítőden s játéka túlfűtött.

Fenyvessy Éva Mollyja tiszta szubrettsáner életérős színekkel, bájos játékkészséggel és értékes táncstudással. **Nagy Csilla** kiváló rutinja és színpadra termettsége ezutal is megbizonyosodott, jártékánál sohasem érzik zökkenő **Sih Manyi** kadettja kedvesen hat.

Vitéz Molnár Iván játéka, éneke egyaránt elhitető, de több biztóságot várunk tőle. **Kompóthy Gyula** szimpatikus és nagyvonalúan elegáns, énekelőadása nagy rutinú. **Rajz János** mint annyi szor, most is éltető eleme az előadásnak. Humora robbanó sikerű. A harmadik felvonásbeli kupléja (Iványi Sándor szerzeménye) külön kideremli az elismerést és dicséretet. **Selmeczy Mihály** karakterisztikus színekkel, jó játékműveléssel mintázta Imári márkí alakját. **Bakos István** kis szerepében megnyerő. Szép éneke tehetsége mellett gondosságra valló. **Kormos Ferenc** értékes tudással alakította a rendőrbiztos egyébként szintelen figuráját.

Kisebb szerepekben **Gál Manci**, **Szily László** és **Balogh Béla** tüntek ki az együttesből. A harmadik felvonás tánclettőse kiváló produkció.

Bakonyi Ödön karnagy vezényelte a zenekart gondosan s jó ügyekezettel törekedett kiegyenlítetté tenni az előadást.

Meglepetésként hat a színház műsorán a Gésák című operett főcíme mellett az alcím feltűntetése. Szokatlan, avult és — megítélésünk szerint — ez már a múlté.

Tánciskolák

* **Schaff** tánciskolájában, a Koronában minden vasárnap 5 órától, csütörtökön és szombaton 7 óráig órák.

* **Kürthy** Mária Magda táncintézetében folyó hó 12-én kezdők részére tanfolyam kezdődik. Péterfia 30.

Népfőiskola és Kintűnk Iskolája

Írta: Kerek György.

Mindkét iskolatípusról ma még idegenkedéssel beszélnek nemcsak az illetékesek, tanítással, neveléssel foglalkozó személyek, de maga a társadalom is. Egyedül talán az ifjúságot lehet ebben a korkívánta iskolatípusban „egyvéleményű”-nek nevezni. Az ifjúság — ösztönénél fogva — sokkal érzékenyebb az új szemlék, új akaráások, életlehetőségek, új formák iránt, mint a felnőtt, az ölete vége felé járó nemzedék, társadalom. Erre öröklő fényes bizonyítékul maradt a 48-as szabadságharc s annak igazi motorja a lángolólelkű, igazi nagy reformokat akaró, magyar ifjúság.

A múlt évtized közepén lassan szűnt az ifjúság felé fordult a magyar jövő, a nemzet is, az ifjúságot meghalgtatja, problémáit kezd foglalkozni. Írók, költők, politikusok mind bátrabban megöztatják, hogy a magyar ifjúságnak is meg kell mindazt adni, amit a nagy nemzetek már megis adtak fiáknak. A német, orosz, finn, dán, japán ifjúságának megújódását, foglalkoztatását vetik nap, mint nap papírra. A sok anktétnak, cikkkezésnek valóban eredménye is születik. A magyar gondolkozó társadalom — benne az elhivatott lelkületű papok, tanítók, tanárok — egy új iskolatípust váltának elől. A nép, a földmíves társadalom fiaihoz nyulnak legelőször, mint aki a legjobban rászorult arra, hogy vele foglalkozzanak, hogy a falvak lakosságát az ő fiainak kiművelésével felrúzzák „munkaközpontjává” tegyék, faji öntudatra ébresszék.

Igy született meg — alig pár éve — finn, dán mintára a magyar szellemiséget sugárzó „Népfőiskola”. A „minára” kifejezést csak annyiban használom, hogy legelőször a fentemlített országokban voltak, születtek Népfőiskolák. A magyar Népfőiskola egészen magyar és magyar lelkiességhez idomul. Célja: vallásos, hazáját szerető, fajiöntudattal bíró magyar ifjak, majdan felnőt emberek nevelése. Olyan férfiaké, akikre nemcsak a falvak községek lakói számítanak ügyes-bajos dolgukban — a falu vezetésében, de akikre — a nemzet boldogulása szempontjából — az egész magyarság számít.

Sajnos, hazánkban — szervezettség szempontjából — még nem állunk azon a fokon, mint az említett országok Népfőiskolái. Nálunk még nagyon ritkák a Népfőiskolák helyek. Főleg a felekezeten nyulnak a gazdáljak, földmíves ifjak részére továbbképzés pár napos, hetes tanfolyamokat, melyeket néven Népfőiskolának neveztek. Az igazi Népfőiskola az, ahol az ifjak öt, hat hónapos egyhuzamos tanítási idő alatt teszik magukévá mindazt, — internátusi étellel kapcsolatban — amire a magyar falvak vezetőférfiainak, gazdátársadalomnak szüksége lesz a magyar nép erényeinek és hibáinak meglátatására, a honpolgári jogok és kötelességek helyes értelmezésére és mind arra nevel, oktat, amit egy intelligens földmíves ifjának tudnia kell: gazdasági, társadalmi, szociális és kulturális vonatkozásban. Minden magyar földmíves ifjának nemcsak jogában áll, de lelkiismeretből kötelességének tesz eleget, ha a Népfőiskola által nyújtott nevelésbe cselekvőképpen is részt vesz. Reméljük, nemtársára elérkezik az az idő is, amikor nemcsak a felekezettek, de a magyar

állam is állítat fel Népfőiskolákat s miként a többi iskolatípust, úgy ezt is mind anyagi, mind szellemi vonatkozásban a magyar szellemiség kívánta fokára emeli. Az egységes közvélemény kialakításában nagy szerep vár a Népfőiskolák által nyújtott oktatva-nevelésnek. Hazánkban körülbelül tizenöt Népfőiskola működik. A legtöbb népfőiskolai vezető: lelkeskedő, tanítókat, az érdeklődő és a csikóslyói Népfőiskolákon képeznek ki.

Amilyen fontos volt a Népfőiskolák életrehozása, ugyanolyan fontos a „Kintűnk Iskolájának” a megvalósítása is. Azoknak a kiváló tehetséges magyar ifjaknak az iskolája, melyben rangra, származásra, vallásra való tekintet nélkül nevelődhetnek az új szellemű Magyarország szellemi vezetőinek jelesei, az ország vezetőegységének. Mert egyszerűen azt is meg kell értenünk, hogy nemcsak jó, szorgalmas, ügyelző, munkaszerető gazdákat, földmíveseket, iparosokat, kereskedőket, hivatalnokokat, pedagógusokat, orvosokat, ügyvédeket, mérnököket, bírákat, katonákat kell nevelnünk, de igazi, hivatásának elő, vérbeli, áldozatos, munkakörét ismerő, felelősséget érző, a közösségért dogozni tudó: államférfiakat, politikusokat, hadvezéreket, művészeket is. — Irólkról, költőkről szándékosan nem teszek említést. Ők Isten kegyeltjei, a Muza barátai Am, ha lehetőségek nyílnak előttünk, ha gondolataink szabadon szárnyalhatnak, sokkal hamarabban, egyéni izakben, bátrabban és erőteljesebben pontakozhatnak ki. A Kintűnk Iskolájára tenát — ilyen szemzőből nevezve — csak szűz van, éppen azért emel a kérdésnel ne az számítson, hogy ennek a problémáját Zilahy Lajos — az ismeret nevű író vetette fel, hanem az, hogy ez az iskola micsod megvalósulhasson. Hogy pedagógiai szempontból ez az iskola hogyan képzélhető el, az most nem fontos. Fő az, hogy ebben az iskolában, amint lépni, minden rendű es rangú tehetséges gyermek, ifjú az ő hajamának megfelelő oktatva-nevelésben részesülhessen. Az dicsérendő s egyenesen egyedülálló, hogy Zilahy Lajos nemcsak beszélt, de a ma történelmi korának megfelelő módon cselekedett is, amikor közel másfél millió pengő kitévő vagyont, összege: nagytól végrendeletileg a Kintűnk Iskolája céljaira. Ez a nemes tett, ily áldozathozatái csak arra lehet, arra adhat példát, hogy azok is nyissák meg kasszájukat a Kintűnk Iskolájára, akik megtehetik, akiknek még Zilahy Lajosnál is jóval nagyobb vagyon, tőke adatott. Legyünk már egyszer cselekvő magyarok is, s akkor mi magunk is megoldhatjuk valamennyi problémánkat.

Nagy örömmel szolgál a tény, hogy a Kintűnk Iskolája mellett foglalt álláspontot Magyarország Kormányzója. Ez beszédes bizonyíték arra nézve, hogy erre korkívánta szükség van, s hogy ennek micsod meg is kell valósnulnia.

Ez iskola: nemes szándékban születet: vitéz nagybányai Horthy István kormányzóhelyettes hősi halálával megérelődött, a szovjet bomba átkában megerősödött s a kommunizmus elleni dicsőséges harcokban, min: gránitzsíkka a tengerben: megacélozódott.

Minél több Népfőiskola, Kintűnk Iskolája lesz hivatalva arra, hogy magyar a magyarhoz közelebb hozza, hogy az osztály nélküli társadalom léptetését, mint olyat, megvalósíthassa.

Izlana fővárosában a hóforrasok vizével fűtenek

Az izlandi sziklás hegyek közül előbgyanó hóforrasok vizét már evszázadok óta felhasználják mosásra és fürdésre, sőt főzésre és sütésre is. A Reykhol tanya mellett forrás vize 97 C fokkal a legforróbb, de 85 és 90 fok közt már nem egy forrást találunk. Minthogy Reykjavik közelben is sok olyan meleg forrás van, már 1926-ban biztóságot vizsgálta ki a melegvíz fűtést lehetőségeit. Különböző fűrésok után 1930-ban fektették le az első vezetéket, amelyen keresztül 58 nagyobb épületet fűtöttek és egy uszodát látta el meleg vízzel... A kerteszet is felhasználta ezt az olcsó természetű kincsét melegházaik fűtésére, úgy hogy dinnyet és szőlőt is sikerült így nevelni.

A próbálkozások sikerén felbuzdulva vegre elhatározták a melegvízfűtést kiterjesztést az egész városra. A legalkalmasabb források 15 km-re fekszenek Reykjaviktól. Minthogy a 35.000 lakosu főváros 3.000 házanak több mint 75 százaléka már eddig is központi fűtéssel volt felszerelve, csupán csekély változásokot kellett elvégezni. A napi forróvíz-szükségletet tőre (Izlana don alig van nyár) 24.000 köbméterben, illetve másodpercenként 300 literben állapították meg. A vízmennyiség biztósítására újabb kutakát fúrta, némelyiket 400 méter mélységig. A víz általános hőmérséklete kezdetben 86 fok, ez a vezetékben 80 fokra csökken. A fűtőtestekben annyi meleget lead a

víz, hogy utána még 35 fokot, van és fűrdésre is felhasználható.

A távfűtés megépítése kerek 10 millió dán kornába került, de miután az üzemi költségek rendkívüli csekély, a pénz '8-10 even belül a vízdíjakból megtérül a városnak. Izland számára pedig a forróvízfűtés évi 30.000 tona szén és megfelelő valuta (kb. 1.2 millió korona értékben) megtakarítást jelent.

Érdekes a távfűtés technikai megoldása. Hogy a víz ne vesztessen sokat melegéből, jó szigetelésről kellett gondoskodni. — Szigetelő anyagnak moszatból font gyékényt, horzsolókövet és lávasalakat használtak fel, valamint tőzegt. A vezeték 335 méteres csövei vasbetonból készülték és betoncsatornában futnak végig a város járdái alatt, azon kívül pedig egy alacsony földtömben. Két szivattyutelep gondoskodik a víz hajtásáról, egy közvetlenül a forrásoknál, egy pedig a város előtt. A városmenti hegyeken elhelyezett tartályokkal természetes víznyomást idéztek elő. Minden házban külön melegvízmérő óra ellenőrző a fogyasztást.

Az egész berendezést 1939-ben kezdte el kopenhágai cég építeni és a legújabb hírek szerint már az idén télen üzembe helyezik a távfűtést Reykjavikban. M után Budapest is oly sok hóforrással rendelkezik, érdemesnek tartottuk közelebből foglalkozni Izland fővárosának újdonságával (TFK)

Hogyan védekezünk influenza megbetegedés ellen

Napjaink egyik legaktuálisabb témája az influenza, notult meg komolyabb értelemben veit influenza megbetegedésekről aligha beszélhetünk. A betegség jelentékeny része a mindennapi nátha, az idén azonban megis jogosult, hogy olyan sok szó esik influenzáról, mert 1943 egyike azoknak az éveknek, melyekben esedekes a járványszerűleg nagyobb számban visszatérő influenza-megbetegedés... Ezért hasznos, ha tisztába jövünk a betegség lényegével.

Az influenza a súlyosabb járványos betegségek közé tartozik főképpen azért, mert terjedésével szemben szinte tehetetlenek vagyunk. Az influenza okozójáról, ezekről az egészen apró, vírusokról még mindig nem tudunk eleget. Érdekes, hogy az influenzát okozó vírus megismerésére irányuló tudományos kísérletek folytán kiderült, hogy egyetlen állat sem betegedik meg influenzában, még ha beoltják is a vírussal. Se ló, se szarvasmarha, sem sertés nem kapja meg az influenzát, kivéve a meynyetet. Az influenzakutatásokra így állatok közül kizárólag a menyét alkalmas.

A világ három influenzakutató intézete közül az egyik Budapestén van. Az influenza terjedéséről szólva rá kell mutatnunk arra, hogy az influenzát okozó csira a beteg ember orrának és torkának váladékában élőszkodik. Innen kerül a külvilágba köhögéssel, tüsszennéssel, sőt egyszerű beszéd útján is. Ezért veszélyes influenzás emberrel egy szobában tartózkodni. Az influenzás ember orrából, szájából szterterepülő apró cseppek sokszor megfertőzik azokat, akik közelében tartózkodnak. — Hogy valaki beteg legyen, ahhoz nemcsak a fertőzés hanem az ellenálló képességnek bizonyos fokú csökkenése is szükséges — Nem elég tehát a fertőzés ellen védekezni, hanem ellenálló képességüket is levekeznünk kell fokozni. Ellenálló képességünk akkor tökéletes, ha idegrendszerünk lehetőleg nyugodt pihen, lel vagyunk jól aludva, táplálkozásunk közepes és általában kiegyensúlyozottak vagyunk. A tudónak kiadós, gyakorlati kisléltőtetése egyik leghatásosabb vé-

dekezés a hurutos betegségek ellen. Fontos tehát, hogy tiszta, friss levegőn jó mély lélegzeteket vegyünk, sőt: gyakoroljuk be a friss levegőnek néhány pillanatig a tudóben tartását is.

A levegőbe kerülő apró cseppek kívül természetesen más úton is terjedhet a fertőzés. Az influenza emberrel való kézfogás éppúgy fertőzhet, mint az influenza zsebkendője, törülközője, fehérmintje, evőeszköze.

A fertőzött embertől rendszeren egy-két nap mulva költör az influenza, amely rendszerint magálzáll jár, derékfájdalmakat okoz és a náthához hasonló hurutos tüneteket az orrban és a légzőutakban. Gyakran hidegrázással kezdődik, 39-40 fokos lázzal és 3-4 napig tart.

Rendes körülmények között az influenza nyom nélkül elmúlik, de még normális lefolyás esetén is eltetik egy-két hét, amíg a beteg teljesen összeszedi magát. De néha szövődmény lép fel, előfordul tüdőgyulladás, vagy más komplikáció, amely a beteg halálát is okozhatja.

Az ember fogékonyága az influenzával szemben nagy egyéni különbségeket mutat. Ha valaki influenzán átesett, bizonyos fokú védettséget szerzett influenza ellen. Ez a védettség azt jelenti, hogy a szervezetben olyan anyagok keletkeztek, amelyek mevédik őt az újabb influenzás fertőzések ellen. De ez a tulajdonság csak rövid ideig tart, néhány hónapig, legfeljebb egy évig. Tettek már kísérletet az influenza elleni védőoltásokra is, ezek azonban még nem alakultak ki véglegesen. Az influenza elleni védekezés a beteg elkülönítésével kezdődik. Aki influenzás, maradjon otthon, különítse el magát hozzátartozóitól és főként tiltsa el a látogatásokat. Feküdjön ágyba, ne csak azért, mert így fertőz a legkevésbé, hanem azért is, mert azáltal a betegség lefolyását megkönnyítik.

Berlin, jan. 8. (NTI) A Wilhelmstrassen egy kérdésre válaszolva kijelentették, hogy a tengelyhatalmak és Franciaország között fennálló kapcsolatok kérdésében semmi újat nem mondhatnak. (MTI.)

Elegáns ruhát és egyenruhát készít
Gyuró úri és egyenruha szabó, Kákosi Jenő-u. 2. sz.
Divatszövevek nagy választékban

Ujítsa meg acélárui
a Simonffy utcán
FRICK IMRE műköszőrüsnél

Hogyan vehetnek részt a „Debreczen” olvasói a honvédcsaládokért megindított gyűjtési akcióban

Jövő vasárnap, január 17-én kezdődik és február 7-ig tart az a gyűjtés, melyet a Főméltságu Asszony indított meg a harc-téren levők itthonmaradottjai javára.

Magyar szív szót a magyar szívekhez és a visszhang nem maradhat el.

A gyűjtési akcióba lapunk is bekapcsolódik. A gyűjtés kezdő napján, tehát jövő vasárnap megjelenő lapszámunkhoz hivatalos csekklapot mellékelünk, melynek felhasználásával minden olvasónk elküldheti postán adományát a nemes és hazafias céljára. Ez a legalkalmasabb mód és legkönnyebb is arra, hogy az adományozók sorából senki ki ne maradjon.

A Főméltságu Asszony megindító szavai lelkünkben égnék. A cél nemcsak hazafias, hanem nemzeti életérdek is szolgál. Harcos honvédek erejét megsokszorozza, ha hallják, tudják, hogy szereteteikről a magyar társadalom milyen jó szívvel gondoskodik.

Mit kíván tőlünk ez a nemes cél? Azt, hogy kiki járuljon

hozza anyagi tehetsége szerint. Össze sem hasonlítható áldozatot kell hoznunk ahhoz képest, amit honvédek vállaltak és hoznak a messze orosz tél hidegében.

Csak egy könnyen megvalósítható gondolatot említünk: a felnőtt mondjon le egy-két napi szórakozásáról, vagy dohányzásról egy-két napra, a gyermek a cukorról, vagy más nyálkáságról és annak árát ajánlja fel, küldje be az akcióra. — A termelő rétegek egy napi, fél napi, vagy egy órai keresetüket, jövedelmüket adják! — Adjon mindenki, akinek csak módja van, ez is önvédelmi harcunknak egyik szakasza, nem tüzzel, vérrel átitatott, hanem magyar szeretettől áthatott szakasza.

Álljon be az adakozók sorába mindenki. Vegye magához a „Debreczen” jövő vasárnapi számához mellékelte csekklapot és a gyűjtési idő alatt, de minél előbb eddig postára az adományát. Ezeket a csekklapokon érkező adományokat lapunk hasábjain közölni fogjuk.

Nagyszabású férficserkész-munka indul meg Debreczenben

Az Országos Főcserkész 4. számú parancsa elrendelte a férficserkész-munka megindítását, melyre a cserkészmozgalom VI. kerületében Gáspár János siketnemajntézeti tanár, a kiváló pedagógus kapott megbízást.

A „Debreczen” munkatársa kérdést intézett a nagyszabású és újszerű cserkészmunka kapcsán Gáspár János tanárhoz, aki a következőkben számol be a mozzalom céljáról, terveiről.

— Bizonytalansággal, izgalmakkal, váratlan, nagy megpróbáltatásokkal tele időkben élünk. Ebben a szörnyű válságban bizonyos az, hogy ismeretlen mélységekből egy új világnak a körvonalai kezdenek kibontakozni. Ez az eljövendő új világ új embertípust kíván, az örök magyar eszme szolgálatában álló, a magyarság jelenéért és jövőjéért állandóan apostoli munkát végző, harcoló küzdő, áldozatra képes magyart. Ez az új embertípus tudja az elkövetkezendő új világ számára a létünk fennmaradását jelentő új magyar életformát összekovácsolni. Új kötelességek várnak s ehhez a küzdelemhez igazi férfiak kelljenek, akiknek szent meggyőződése, hogy senki és semmi nem állhat útjába fajtánk térhódításának. Ezek a kötelességet kereső, harcoló, küzdő, nagy áldozatra képes férfiak a férficserkészek, akik 21. évüket betöltött munkásai a cserkészmozgalomnak.

— A férficserkész életforma. Szakadatlán, önzetlen szolgálat. Lelki szükséglet hozza létre és tartja fenn. Végző célja: a tökéletes magyar ember, az igazi magyar életforma megteremtése. Töbörába hív szűkebb keretben önkéntes jelentkezés és önzetlen alapon értelmiséget, munkást, parasztot közös célok, közös szolgálat, közös életformára. A férficserkészek küldetése van a társadalomban. Harcol a kö-

zöny, rosszindulat, kicsinyesség, képmutatás, nagyképszerűség ellen. Ápolja a hitet, küzd a közéleti tisztaságért, szembenéz a problémákkal, eluljár a nemzetvédő munkában, szolgálatot tesz a közösségnek, hirdeti a magyar faj felsőbbrendűségét, kiválóságát. A férficserkész a cserkészmunkában hosszú évek alatt ki-termelt lelki kincsait átadja a köznek. A mai magyar életben ezer és ezer munkaterület kínálkozik, hogy nemzetének hasznára lehessen.

— A cserkészmozgalom a férficserkészek fejlettebb világának megfelelő új programot ad. Baráti kört teremünk, ahol egy más hitét ápoljuk, erőt, indítást adunk egymásnak. Egygyőfőrunk a közös szolgálatban, a közös eszményekben. Nem lesz közöttünk nagyságos, méltóságos szegény vagy gazdag cserkész. „testvér”, csak igazi testvér lesz.

A férficserkész munkaközösségek munkatervéről érdeklő dünk ezután Gáspár János tanártól, aki a következőkben ismertette azt: — A férficserkész munkaközösséget jellemzi, a cserkészszerepesség, az időszerűség, melyszerep a mai kor, a mai társadalom időszerű problémáival foglalkozik, a minőségi munka, mely több az általánosnál és a társadalomra is lelkesítőleg hat, a férfiaság, mely kemény kiállításban és kitartásban nyilvánul meg, a kereszténység és a magyarság, melyben a magyar feladatok, magyar érdekek, magyar jövőért folyó munka nyer egybefoglalást.

— Részleteiben ez a munka szervezőgáza és besugározza a mindennapi élet valamennyi területét. A sajtómunkaközösségek közül ide tartozik a napisajtó tájékoztatása, figyelmel kísérése, irodalmi munkásság, megírása a munkaközösségek munkakereskedvényeinek, lapszerkesztés

DEBRECZEN 5. OLDAL 1942. I. 10.

stb... A férficserkészmozgalomban kellemes kaszinó felállítására, társadalmi viszonylatban méltó a férficserkészekhez. A vezetői munkaközösségek közül a cserkésznevelés újabb gyakorlati elveinek megállapítása, a jövő férficserkészeti céljainak megjelölése... Egyik legjelentősebb munkája a szociális (közösségi) szolgálat, mely egyrészt elméleti és gyakorlati önképzésben, másrészt társadalmi tevékenységben esleltetik felkarolásában, lélekmentésben nyilvánul meg. A népművelő munkaközösség a falu népének oktatását, nevelését vállalja, a szórvány és telepgondozás a magyarság állandóan izzó melegét szítja. A magyarságkutatás a népi tárgyi és szellemi kincsek megismerését, a magyar öntudat, magyar mult és hivatás tudat elmélyítését, a magyarság eredményeinek számon tartását tűzte ki céljául. A hadigondozás egyik legjelentősebb területe a férficserkészmozgalomnak a hadbavonultak, sebesültek, rokkantak családtagjainak gondozásában való részvétel, segítségnyújtás által. A családpótlási munkaközösségek közül a családi hagyományok ápolása, hazasági, pályaválasztási, nevelési, tanácsadás, családok, családtagok összefogása, fajszeretettel családvédelem. A természetjárás kapcsán a cserkészeti regényességének újra való feltárása mellett természetudományos gyűjtések, földrajz, madárvédelem, gyógynövénygyűjtés és értékesítés. A művészeti munkaközösségekben a művészetek megértésének, élvezetének kifejlesztése. Közös kiállítások, megbeszélések. Filmgyűjtés, igazi bírálat, a mozitárogató fiatalok figyelése kultúrfilmek előmozdítása, cserkészanyagú filmek gyártása. A férficserkészeti munkakörében jól élér a fiatalokorak védelme, fényképező munkaközösség, gazdasági munkaközösség új gazdasági erőforrások feltárása által, tanács és segítség által. Társadalmi képviselői szolgálat.

— Ez a munka indul meg Debreczenben a férficserkészeti állat, melynek megindítására az Országos Főcserkész megfujta a harsonát. Ez a tiszta zengő hang attól minden háberűs zajon pokoli lármán, közönyön, benne van hangjában az ősi föld üzene, drága magyar véreink panasza... A megvalósítandó feladatok özőne vár bennünket — fejezte be a beszólást Gáspár János.

Bor helyett marólúgot ivott, életveszélyes állapotban szállították a debreceni klinikára

Hirt adtunk arról a súlyos szerencsétlenségről, melynek áldozata Birta Elek 63 éves nyírbátori lakos, akit súlyos marólúgmérgezéssel szállították be a debreceni belgyógyászati klinikára.

Dr. Nagymajtényi Ferenc rendőrfogalmazó a tegnapi napon kihallgatta az eszméletét visszanyert Birta Eleket, aki elmondta, hogyan ivott tévedésből bor helyett marólúgot. Előadta, hogy fél évvel ezelőtt elhalt felesége tette a marólúgot egy fél literes zöld üvegbe, amit aztán ő állított be később a kamrába arra a polera,

Palackozott
FAJBOROK
és pezsgők viszonteladók
nak már 5 literől. Kaphat
Deák Jenő
bornagykereskedőné
Bethlen utca 14.

ahol a hasonlószerű borosüvegek szoktak állni. Mikor a borosüvegből inni akart, tévedésből a lőgkőoldattal telt üveget

„húzta meg” és mintegy földcinyi maró folyadék jutott szájaiba, torkára és belére. Birta Elek állapota rendkívül súlyos.

A debreceni táblaelnök beiktatására valószínűleg az igazságügyminiszter is Debreczenbe érkezik

Hirt adtunk már arról, hogy még ebben a hónapban megtartják az új debreceni tábla elnökének, Baróthy Zoltánnak a beiktatását. A beiktatás rendjét már megállapították és valószínű, hogy az igazságügyminiszter is megjelenik a beiktatáson. Értesülésünk szerint a beiktatás teljesen a hivatalos

keretekben marad és tekintettel a háborús időkre, a békebeli szokásos külsőségek elmaradnak.

A debreceni táblaelnök beiktatására küldöttségeket küldenek a tábla területéhez tartozó törvényszékek, járásbíróságok és képviseltek magukat az ügyészségek is.

Ujjé, a jégen nagyszecű!

A beköszöntött friss téli idő meghozta a téli sportok kedvelőinek a jeget, havat, a téli sportok életelemét.

Debreczenben is vidám élet van már a városi jégpályán. Különösen délutánonként, a korcsolyázók hangos serege siklik, kering a jégen. A fiatalok van túlsúlyban, alig látunk egy-két idősebb urat, hölgyet. Csupa gyerekek, elemista, középiskolás. Most van is idejük korcsolyázni, szórakozni. A hosszú karácsonyi szünetben elvetik a tanulás gondját. A korcsolyázó gyerekek mögött nem ül sötét gond: a másnapi feledés lehetősége.

Nem csoda, hogy sokan járnak korcsolyázni. Ez ma már a legolcsóbb szórakozás. A jégpályára a belépőjegy ma is olyan áru, mint tavaly volt. A villamosjeggyel kombinált belépőjegy négy fillérrel emelkedett ugyan, de még így is olcsóbb, mint az oda-vissza útra váltott villamosjegy. Ugyhogyan van olyan szülő, aki korcsolyajegyet vált a villamoskaldzálást, hogy gyermekét kikísérhesse a pályára. Így jobban jön ki...

Amint elbeszélgetünk a korcsolyázókkal, kiderül, hogy az idén már nincs olyan sok kívánság a jégpályával kapcsolatban, mint volt az elmúlt esztendővel. Még mi is sokszor írtunk arról, hogy javítsák meg a szeszolypályát, gondosabban és gyakrabban öntsék újra a jeget stb.

Most a zene ellen nincs panasz, a jég is jó. Naponta öntik újra, hogy sima egyenes legyen. A jégpálya felügyelője, Antal József munkája átszik mindenben.

Mégis van néhány kívánság, amely a pálya kibővítése, valamint újítások bevezetésére főleg az idősebb korosztály körében merült fel.

Sok szülő panaszkolta, hogy apró négyötves gyermekét félt a villamoként ide-odacikázó tizenöt-tizenéves fiaktól. Az egész kicsi gyerekek és kezdők részére egy kis területet kellene kihasítani és elkeríteni, hogy ezeken belül aztán nyugodtan tanulhassanak.

A kezdők tanulását akarja elősegíteni az az elgondolás, szintén egy szülő kívánsága, hogy úgynevezett „fakutyákat” készítsenek. A „fakutya” a jégen könnyen siktó kis taalkotmány, amelynek egy gyerek beleül és a másik hátulról tolja. A „fakutyába” belekapaszkodva könnyebben tudnának megtanulni korcsolyázni, másrészt jó szórakozás is lenne számukra.

Nagy hibája a jégpályának, hogy kicsi, különösen a megnövekedő ünnep- és vasárnapi forgalomnak. Ha másképpen már nem lehetne bővíteni, akkor olyanképpen kellene területét növelni, hogy a benne levő betonszigeteket, amelyek annak idején egy fél védtek, de ezek már időközben kiszáradtak, kikapusztultak, tehát ezeket a kopár betonszigeteket kellene eltüntetni. Csak az a pár sziget maradjon meg, amelyben még tény-

leg ott búslakodik a fa... Kicsi a pálya különösen akkor, ha a hokkizók felmészak da felvonul a jégre s az elkerített részen játszani kezd. Ők is panaszkodnak a pálya szűk voltára. Mostanában elért szép eredményeikre hivatkozással meg is érdemlik, hogy kívánságaikat teljesítsék.

Amikor a szép lassan rohogó villamosra szállunk, még egyszer visszanezünk, hogy gyönyörködjünk a szép téli képből a kivilágított jégpályára csillogó jégtükrén párok keringenek a zene lagy hangjaira, komor hőterhes szürke fellegek a háttérben...

Ujjé, a jégen nagyszerű!

Regelő múlt

Az események egykori krónikásai sok érdekes dolgot jegyeztek fel az ötven év előtti Debreczen népi életéből. 1893 január első napjaiban példátlanul ázó hideg volt s mint az akkori „Debreczen” riportere megírta oly kemény téli időjárás uralkodott, hogy mindazoknak akik az utcán jártak orra és füle lefagyott. Több mint két héttig nem volt tanácsos a szabadba kimeni nehogy fagyveszély fenyegetse a járókelőt.

Egy ilyen dermesztő napon az a hír érkezett a városházára, hogy a halápi erdőben farkasok és rótkák egész csapatba tünt fel, amely a hasznos jószágokat megtámadta. A hír arról szennációsbabban hatott, mert a jelentés szerint egy Matkó nevű juhászembert szétéptek. Simonffy polgármester érkezőre hívta össze a város vadászait kedvelő úri társaságot és elhatározták, hogy a fenevadakra hajtóvadászatot rendeznek. Pár napi készülődés után a legközelebbi vasárnapon meg is tartották a farkasirtást. A halápi erdőn lévő nádasok, mocsarak a hideg miatt jól befagytak, ami kedvezett a hajtóvadászatnak. A felvidékről a debreceni erdőségekbe menekült farkascordából 11 került területre. Ugyanakkor 40 rótkát is eljetttek a jól lövő vadászok.

Az eljett farkasok: egyik Piac-utcai kirakatba helyezték el pár napig s a közönség állandó bámulata kísérte a ritka kiállítás.

Ugyancsak kedves események között a hideggel kapcsolatban a „Debreczen” 50. év előtt a városi rendőrség fogdája a városháza alatti pincében volt. Ebbe a dutyiba csukták be a kis és nagy bűnösöket, csavargókat. A napos hajdú aztán innen hozott fel a városházi hivatalok fűtéséhez leányzókat, akik csapatokban hordták a fát az emeletre. Egy jól öltözött fiatalembernek megtetszett az egyik rablánya, akit mindenüvé követett, sőt még a fogdába is. A város dutyi őrzője figyelte a dolgot s amikor a fiatal Romeo belépett a zárkába, rácsukta az ajtót. A foglár órákon át leste, hogy mikor fog már zörgetni az ifjú, hogy eresse ki, de bizony az illető egy hangot se szólt estig. A foglár megokálta a dolgot és beszólt hozzá: — Hallja fiatalúr elég volt a cicázásból, gyűjön kifele onnét, mert már únom itt a strázsálat!

Ilyen kedélyes élet volt nálunk még a rendőri fogdában is, re azért nagyobb bajok nem történtek. (b. s.)

Bőrkesztyűk Retikül
különlegességek, kötött kabátok és női fehéreművek csakis
Tóthfalussynál Piac u. 40
Piac u. 16.

Dr Varga Istvánt kísérletügyi főigazgatóvá nevezték ki

Harminc éve fejt ki Debrecenben nagyon értékes tevékenységet ötvenéves jubileumára készül a vegykísérleti állomás

Teljes csendben, a kémiai munka zajtalanásával fejt ki igen értékes tevékenységét Debrecenben a Vegykísérleti Állomás. Az élén — immár 30 év óta — dr. Varga István, a kiváló és sokoldalú vegyész, a nagy-szerű szervező erő áll, akit most éppen megbecsülhetetlenül értékes munkássága elismeréseként soronkívül kísérletügyi főigazgatóvá léptettek elő. Valóban méltó férfiút ért ez a kitüntetés, amely nemcsak az Állomásnak, de Debrecen társadalmának jelentős rétegének őszinte örömeire szolgált.

Dr. Varga István 1912 óta foglalkozik kísérletügyi munkával és 1912 július 4-ike óta vezető a debreceni Állomást. Hozzátehetjük, mindenkinek, elsősorban az iparosoknak és gazdáknak nagy hasznára. Dr. Varga István debreceni szolgálata közben — három hónapig — Budapesten, a Gabona- és Lisztkísérleti Állomás vezetőjét helyettesítette ott is szeretett volna tartani, de nem hajlandó megválni Debrecenről. Tavaly ismét nehéz feladatot bízott rá a miniszter szervezte meg a Kolozsvár Vegykísérleti Állomást. Nehéz körülmények között, sok fáradsággal és áldozatos munkával, végezte el munkáját, olyan tökéletes és szép eredménnyel, hogy a miniszter maga elismerését fejezte ki Varga István dr. iránt.

Dr. Varga István főigazgatóvá történt előléptetésén kívül más kinevezések is történtek a Vegykísérleti Állomáson. Hegyi Zoltán okleveles tanár m. kir. kísérletügyi vegyész lett, Tolnay Vera okleveles tanár — Tolnay Elemér dr. városi tanácsnok, anyakönyvvezető leányát — kísérletügyi s. vegyészé, Jakab Sándort pedig i. o. altiszté nevezték ki.

Az előléptetéseket valamennyien megérdemelték. Az Állomás működési területén egymással vetélkedve végeznek egyre több munkát. Itt már tökéletesen bevezették a minőségi és mennyiségi többtermelést, annyira, hogy a helyiségek egyre szűkebbé válnak a feltornyosuló sok munka végzésére. Az elemzés ellenőrzés, a technológiai és legfőképpen a mezőgazdasági vizsgálatok elvégzése, szaktanácsadások és újabban a bűvizsgálatok, a talajtani laboratóriumban folyó nagyszűrésű munkák bizony emberfeletti feladatot rónak a kislétszámú, de nagy felkészültségű kémiai csapatra. A mezőgazdaság továbbfejlesztésével kapcsolatban 1942-ben kezdtek meg a talajtani laboratóriumban a munkát és az a távolabbi tervük, hogy a mezőgazdasági laboratóriumot külön, önálló mezőgazdasági talajkísérleti állomássá fejlessék ki, mely kiterjed növénynevelési és növénytermesztési osztályokra is.

Az őrjáti munkát dr. Varga István főigazgató mellett mindössze öt vegyész végzi: Jeddé Ferenc Endre kísérletügyi fővegyész, Lotter Béla kísérletügyi fővegyész, Hegyi Zoltán kísérletügyi vegyész, Tolnay Vera kísérletügyi s. vegyész és dr. Sántory Józsefné kísérletügyi gyakornok. Csak azért vannak ilyen kevesen, mert nem lehet vegyészét kapni. Aki tud, azt a magánvállalatok horribilis fizetéssel azonnal magukhoz ragadják és kevesen maradnak hűk a kísérletügyi állomáshoz. A felsorolaton kívül még két vajmester és három kisegítő laboratóriumi munkaerő dolgozik a vegyészeti részen, az irodában viszont már három kisasszony végzi a sok írásbeli munkát, segít a laboratóriumokban a két altiszt is.

Az állomás illetékességi körzete elég nagy: Hajdú, Szabolcs és Bihar megyéből a bereettyóuj-

falui, derecskei és érmihályfalvai járások tartoznak ide a legutolsó intézkedések szerint.

A Debreceni Vegykísérleti Állomás tulajdonképpen „őreg intézmény”, 1894-ben indult meg a működése hivatalosan, tehát jövőre lesz 50 éves jubileuma. Dr. Darányi Kálmán földművelésügyi minisztersége alatt szervezték meg a debreceni Állomást Persze akkoriban még kisebb területen működött, a fejlődése azóta különösen erősen szembeszökő, — mint ezt a statisztika hivatalos adatai mutatják, — amióta dr. Varga István áll az intézmény élén. Így például 1913-ban még csak 548 mintát vizsgáltak meg, 1929-ben már 1475-öt, 1941-ben pedig 4223-at, 1942-ben pedig 4388 mintát. Erősebb, hogy például az 1941-ben az Állomással vett 3080 darab és a hatóság által beküldött 441 minta közül együttesen, tehát a 3191 mintából 995 volt hamisítvány, ami 31,2 százaléknak felel meg. Ez mutatja legjobban, milyen nagy és felelősségteljes munkát végez az Állomás, mennyire szükség van rá már csak közegészségügyi kérdésekből is.

Debrecen élete szempontjából viszont másik igen érdekes adat, hogy 1941-ben 286 ellenőrzött személt tartottak az Állomás kintű vegyészeti és ezekből a szemlékből magára Debrecen városára 182 minta esett. Tehát több, mint a felét a szemléknek Debrecenben tartották. Ez azt mutatja, hogy az Állomás magaból Debrecenből is fenntartható magát, elég munkája lenne úgy is

A fejlődés külsőségeiben is nagyon szépen látszik Valamikor Pallagi Akadémián az egyik tanárszékekkel kapcsolatban kezdtek meg a munkát, az első vezető aki az intézményt alapította, ir. Védődy Viktor volt, utána Nyiredy Jenő dr., Széll László dr., Adorján József dr. ideiglenesen, majd Heltin Adolf kövekezett és most az utolsó három évizetében dr. Varga István főigazgató áll az intézmény élén. Kár, hogy nincs meg a régi intézmény minden részének fényképe, úgy látnák a hatalmas fejlődést. Ma már saját kis malma, sütőke-mencéje van, külön élelmiszer-szoba, tej- és vajmeghatarozó készülékek, víz- és zsírvizsgálók, búza hektolitersúly meghatározás. Élmény a mérlegszoba, ahol párezer pengő értékű mérlegek is vannak, a gramm ezred-részének pontos mérési lehetőségével. Nagyszerűen felszerelt talajtani laboratórium, csak így tudják megmondani, hogy melyik talajon — amit itt megvizsgálunk — milyen növényeket lehet jó haszonnal termeszteni. Ennek a szükségességét bizonyítja, hogy 1941-ben 50 ilyen vizsgálatot végeztek, 1942-ben már 400-at.

A múlt évben indult meg a milliárdos beruházási programmal kapcsolatban a talajjavítás, talaj-karbahelyezés munkája, aminek eredménye a több és jobb termelés lehetősége. Természetesen ez erős propagandát kíván Magyarországon, helyesebben csak itt a Tiszántúlon, mert hiszen a Duna-túl ceterum már száz évvel megelőzött bennünket. Az egész munkának azonban folytatása kell hogy legyen a talajok kötelező javításának kimondása. Enélkül csak félmunkát végezhetnénk. Így hozzák meg a Vegykísérleti Állomás műtrágyázási kísérletei, meszesései, szikjavítási, gyümölcsfa műtrágyázási, árkolási, dígőzési és öntözéssel kapcsolatos kísérletei a nemzet egyetemessége számára annyira kívánatos jó eredményt

Nyugalmazott Máv. főtisztviselők összefüvetele

Visznapillantás az elmúlt esztendőre

Élénk érdeklődés mellett folyt le a ny. MÁV főtisztviselők januári havi összefüvetele a Pál-söröző különtermében, ahol mándi Mándy Bertalan igazgatóhelyettes lendületes megnyitó beszéd keretében kívánt Istenáldotta, boldog magyar újévet a szép számmal megjelent karitársaknak.

Dr. Budaházy-Bruckner Ernő kir. egészségügyi főtanácsos, főorvos az elmúlt nehéz évtől búcsúzva, a társaság lefolyt tevékenységét ismertette.

— Nincs olyan kules — mondotta — amely a jövő zárat kinyitni tudná, míg az magától fel nem tárul, de kötelességem vissza-nézni a múltba, mert múlt nélkül nincs jövő.

Örömmel állapította meg, hogy a letűnt 1942-ik évben tartott ezen baráti összefüvetelen a szeretetlenség, türelmetlenség mai korszakában is hűségesen állottak a lelki összhang, az együvértartozás magasztos érzésén.

A lényeges vasúti szolgálat idejéből sok régi, kedves emlék elevenedett meg a fehérszalai mellett. Élvezetes és tanulságos előadások tettek még tartalmasabbá és vonzóbbá az összefüveteket, melyekről a helybeli sajtó készségesen közölt tudósításokat s ezáltal mintegy kapcsolat keletkezett a vasutársadalomnak hivatássaljáró külvilága és a nagyközönség között. Tapasztalatai szerint a hírlapolvasók rokonszenves érdeklődése kísérli a vonatkozó tudósításokat.

A figyelmes beszámolóért

Nagy József felügyelő mondott köszönetet dr. Budaházy-Bruckner Ernőnek.

Bot Andor felügyelő, az ismert író, lelkeshangú beszéd során kívánta, hogy a magyarság jövőjében való rendíthetetlen hit hassa át az újesztendőben is a társaság tagjait.

F. Nagy Sándor ny. mátai biztos, mint vendég, örömet fejezte ki a felet, hogy a múlt évben tanuja lehetett annak a szoros összetartásnak, hazafias egységnek, mely a ny. MÁV főtisztviselők összefüvetelein mindenkor megnyilvánult.

Messter István felügyelő bejelentette, hogy Ferenczy Viktor felügyelő, közeli rokonának Ferenczy Tibor országgyűlési képviselőnek halálával kapcsolatos gyászja miatt nem jelenhet meg. Takács Gyula műszaki tanácsos a Nemzetvédelmi Kerest tulajdonosainak sereg-szemléjéről, a budapesti Fehér Házból küldte üdvözlését, chet-neki Farkas Géza pedig a gyengékedése miatt távolmaradt Farkas Lehel újévi jókívánatait tolmácsolta.

Dr. Tarján Oszkár HÉV főtanácsos, aki a letűnt évben sok kedves tréfával és jókedvű megjegyzéssel keltett derűt, Messter István felügyelőnek mondott megleghangú köszönetet a társaság adminisztratív ügyeinek buzgó vezetéseért.

Felszólaltak még Bartha Sándor főfelügyelő, Laber Aladár műszaki tanácsos, Bacsó Pál főmérnök, Debreceni Jenő gépészmérnök, Turai Miklós és Kosztolányi Imre felügyelők.

Rizskása kiszolgáltatása nulláslisztijegy szelvényekre

Az eddigi rendelkezés szerint az egy-egy havi finomlisztijegyszelvényekre 80 dkg. finomlisztet és 80 dkg. kenyérlisztet kellett kiszolgáltatni.

Emellett meg volt engedve, hogy a fogyasztók a nullásliszt helyett felemennyiségű rizst vásárolhassanak.

Eddig tehát a fogyasztót egy hónapra 80 dkg. nullásliszt, vagy a nullásliszt helyett 40 dkg. rizskása és 80 dkg. kenyérliszt illette.

Újabb rendelkezés folytán január hó 10-től kezdve a finomlisztijegy valamennyi szelvényre lehet felemennyiségű rizst vásárolni. Ehhez képest január hó 10-től kezdődőleg a fogyasztó a finomlisztijegy 610, 612 s további páros számú szelvényeire akár 40 dkg. nulláslisztet, akár 20 dkg. rizst vásárolhat. A 611, 613 s a további páratlan számú szelvényekre akár 40 dkg. egységes kenyérlisztet (tengoriliszt nélkül), akár 20 dkg. rizst vásárolhat.

Kenyérljegyszelvényre rizst semmiféle formában kiszolgáltatni nem szabad.

A kereskedők tartoznak az elszámolás megjelölése végett azokat a finomlisztijegyszelvényeket, amelyekre rizst szolgáltatott ki, nagy „R” betűvel megjelölni.

A rizs árusításával a következő 51 kereskedő van megbízva: Alföldi Miklós, Kinizsi-u. 50. Barabás Mihály, Hunyadi-u. 28. Balázsházi József, Honvéd-u. 38. Bálint Lajos, Márton K. u. 2.

Nagyobb raktárhelyiséget keresek Csapó u. környékén IMRICH üvegüzlet Csapó u. 10.

Bernáth Béla, Petőfi-tér 12. Bíró Sándor, Virág-u. 39. Bokor Imre, Gólya-u. 17. Czinege Ilona, Csemete-u. 19. Csomós József, Tóth Árpád-u. 69. Csontos Ferenc, István-út 15. Dala Dezső, Nyil-u. 36. Daloss Ferenc, Rákóczi-u. 45. Gráff Lujza, Simonffy-u. 5. Faragó István, Csapó-u. 88. Gorszás Sándor, Magoss György-tér 9. Hangya I., Rózsa-u. 2. Hangya III., Ferenc József-út 40. Hangya VII., Péterfia-u. 46. Hámosi Károly, Márton Kálmán-u. 52. Kaposvári János, Miklós-u. 22. Kiss B. Jenő, Csapó-u. 100. Kocsák György, Széchenyi 57. Kontsek Géza, Kossuth-u. 15. Kórizs Jánosné, Böszörményi-út 86. Kovács Sándor, Vámospécsi út 13. Köztisztviselő, Kossuth-u. 7. Köztisztviselő, Vár-u. 1. Kutas József, Beihen-u. 52. Láposy Imréné, Jókai-u. 52. Lip-ták Andor, Színház-újtjáró. Máthé Kálmán, Király Ferenc-u. 1. Vitéz Nagy József, Péterfia-u. 55. Nagy Kálmán, Csapó-u. 73. Ölyüs Sándor, Mester-u. 5. Pál-linkás József, Péterfia-u. 42. Pethő Sándor, Burgundia-u. 1. Pósalaky József, Kigyó-u. 53. Prostyák István, Hadházi-út 15. Radnai Márton, Cegléd-u. 1. Snopper Lajos, Monostorpályi-út 47. Som Ferencné, Böszörményi-út 50. Szabó Imre, Sámson-utca 2. Tompa Károly, Hatvan-utca 17. Tóth András, Rákóczi-utca 13. Tóth Sándor, Miklós-u. 14. Ifj. Telenkai János, Balaton-

Vőlegénynek
nagy a gondja, nincsen frakkja sem szmokingja, zsinóros magyar ruhája. — Ne törje a fejét keresse fel
Végh ruhakölcsönzőjét
Vár-u. 1.

DEBRECZEN 6 OLDAL 1942. I. 10.

Mérleget, adóbevallást készít a Könyvelési Szakiroda Vörösmarty-utca 24.

utca 1. Veréss Ferenc, Dégenfeld-tér 11. Veresgyházi Béla, Dégenfeld-tér 11. Veress István, Kerekes Géza-u. 4. Volentik Sándor, Ferenc József-út 38

A termelők és azok, akiknek nulláslisztikészletük van, nullásliszt beszerzését ellenében felemennyiségű rizskása kaphatnak a Hangya Piac-u. 40. sz. alatti üzletében, a Köztisztviselők Vár-utcai üzletében és Kontsek Géza Kossuth-utcai üzletében. Más kereskedésben liszt- és rizseszeret lebonyolítani nem lehet.

Kenyérliszt beszerzését ellenében rizst sem igényelni, sem kiszolgáltatni nem szabad.

A becserelés körüli eljárás a következő:

Legkevesebb egy kg. nulláslisztet lehet beszerzési.

Aki a fenti megnevezett három üzletbe nulláslisztet szállít be, ott a beszerzési lisztet igazolást kap. Az így kapott igazolás ellenében a közlelmezési igazolást (Dobozi-újtjáró) felemennyiségű rizs beszerzésére utalványt ad, mely ugyanazekben az üzletekben váltható be.

A beszerzési egy kg. nullásliszt hatóságilag megállapított ára 75 fillér.

A kereskedő az egy kg. nullásliszt után 4 fillér lisztforgalmi adót köteles fizetni, ezért ezt a 75 fillérből levonva s csak 71 fillért fizet ki a lisztbeszerzési adó.

Egy kilogramm rizskása ára 2 pengő.

Az egy kg. nullásliszt helyett beszerezhető fél kg. rizksásért tehát egy pengőt kell fizetni.

Polgármester.

A debreceni törvényszéken hétfőn délelőtt lesz az evayító tejes üles

Január 21-ig csak gyorsított ügyet tárgyalnak

A debreceni törvényszéken hétfőn délelőtt tartják meg az evayító tejes ülést, melyen dr. Jeney Sándor a törvényszék elnöke tart beszédet. A szokásos téli szünet január 21-ig tart a törvényszéken és addig a gyorsított ügyekben és államellenes ügyekben tartanak tárgyalásokat. Az elmúlt évi működési kimutatás feldolgozása már jórésben elkészült.

A törvényszéken a téli szünet a fűtőanyag megtakarítása terén igen sokat jelent, mert január 21-ig néhány szobát fűtenek csak a földszinti és emeleti szobák sorából. Január 21-én délelőtt már megkezdik tárgyalásaikat a büntetőbírák és a polgári bírák is. A vizsgálóbírósgon megszakítás nélkül folyik a munka.

— A marosvásárhelyi ítélet tábla halálra ítélte Szabó Zoltán cigánylegényt, aki 1938 októberében Gyergyókölygyesen két fejecsapással agyonütötte Bors Sándor 70 éves koldust és kirabolta. Az ítélet nem jogerős.

Legszébb ajándék az Arany Onix dísz tárgy Gyártja a Debreceni Műgyógyár R.-I. Debrecen, Fárdó u. 2. Tel. 10-93

Felhívás a 18-35 éves nőkhöz

A Női Önkéntes Honvédelmi Munkaszervezet Vezetősége felhívja a 18—35 éves nőket, hogy a m. kir. Államvasutak debreceni Üzletvezetőségénél az alábbi felsorolt — díjazással járó — szolgálatra mielőbb jelentkezzenek:

22 számosztályi segédelőadó, 1 osztálykezelő, 5 irodakezelő, 1 áruépítész, 2 személykezelő, 3 raktárnoki, 1 távbeszélőkezelő és 17 távirázi szolgálatra négy középiskolai végzettséggel;

2 műszaki rajzoló szolgálatra négy középiskolai és közép-fokú ipariskolai végzettséggel;

13 osztálymérnökségi irodakezelő, 12 irodaségítési és 8 irodakezelői szolgálatra négy középiskola és gépírással;

7 szeritári számadói és 9 szeritárnoki szolgálatra középiskolai végzettséggel;

1 iroda altiszt 6 elemi végzettséggel.

A jelentkezők előzetesen tanfolyamon vesznek részt s a tanfolyam sikeres elvégzése után megfelelő díjazás mellett a helybeli m. kir. Államvasutak Üzletvezetőségénél alkalmazást nyernek.

A közeli napokban megke-

dődő előkészítő tanfolyamok hallgatói a tanfolyam egész tartama alatt — épp úgy, mint a hirdató tanfolyam hallgatói is — díjazásban részesülnek.

A fent felsorolt szolgálatokon kívül jelentkezni lehet még 53 kocsitisztító, 3 értesítő, 2 iroda altiszt, 2 nyomdamunkási, 3 takarítónő, 17 szeritári és 50 raktári munkási szolgálatra is.

Ez utóbb felsorolt szolgálatra jelentkezők előzetes tanfolyamon nem vesznek részt.

Ugyancsak jelentkezhet 6, négy középiskolai végzettségű, gépírásban és számadási teendőkben jártas nő a m. kir. Államépítészeti hivatalnál teljesítendő kezelői szolgálatra;

végül jelentkezhet 3, kereskedelmi irodai gyakorlattal, vagy kereskedelmi iskolai érettségi vel rendelkező nő Sesztina Lajos vasnagykereskedéséhez könyvelői szolgálatra.

A fent felsorolt összes szolgálatra folyó évi január hó 11-től 16-ig délelőtt 11 órától 1 óráig Ferenc József-út 28. szám alatt a Női Önkéntes Honvédelmi Munkaszervezet Vezetőségénél lehet jelentkezni.

DEBRECZEN 7. OLDAL 1942. I. 10.

estjén, leikem, — áll meg egy kendős anyóka, aki a Jősten tudja, hogy honnan került ide a nagy város forgatagába.

— No, lám, lám, mi meg úgy fáztunk, hogy majd megveit az Isten hidege bennünket, — csapja össze félkezéjű kezét a másik.

— Olyan karmacsarét csináltunk! — vágatnak el mellettem vagy öten, fiatalok, hogy csak ennyit tudok kivenni a hangos, kacagós kedvű beszédükből.

— Igen, hát akkor ma biztosan haza hozza! — áll egy komoly pápaszemes úr a szobornál és vele szemben nyeszelt kis emberke pislog, amolyan nyilvánvaló szabó, aki ismét nem szállította pontosan a megrendelt munkát időre. A hangja azonban erős és hegye, amikor mondja kemény vigyázásában:

— De méltóságos uram, amit én egyszer megígérek, azt hacsak lehet, teljesítem!

Csak a mosolyt látom az öreg úr arcán, hogy mit válaszol az öntudatos kijelentésre nem tudom, de nem nehéz elképzelni.

— Munkáidoloz, munkáidoloz — kiált egy csizmás magyar a „közlekedési alkalmazotthoz” aki keményre fent bajusszal, honnan maradt itt ez a régi békebeli tisztújaki kenővel kifent bajusz, csak a jó ég tudja, — buzog az utca közepén. A bajuszos seprő ember csak int, hogy igen, igen, kár a szóért, látszik a munkáidolozás nyoma mindennél.

— A Bika előtt csak annyit hallok, hogy azt mondja egyik gépkocsivezető a másiknak:

— Ma még futok, de holnapra elfogy a benzín, pihenhetek egy hónapot.

A szél végig seper a téren, a rendőr bundás gallérját kicsit felborzolja és csak herkent egyet:

— Brrr!

Árva Péter szoboszlói favágó beperelte Harsányi Zsolt író

Harsányi Zsolt író az egyik lapban „Fűrészes meg a balta” címen cikket írt és ebben Árva Péter hajdúszoboszlói lakos személyeivel foglalkozott.

Megírta, hogy Árva Péter segélyért jelentkezett az alispánnál, aki kijelentette, hogy segélyt nem ad, de a városnál dolgozhat, mint favágó. Árva Péter azonban — a cikk szerint — munkába nem ment.

A cikk megjelenése után Árva Péter útján elküldött rágalmazás és becsületsértés vétségéért beperelte Harsányi Zsoltot, akinek ügyében a napokban tartott tárgyalást a budapesti büntető-törvényszék. Harsányi tagadta bűnösségét. Hangoztatta, hogy megbízható helyről kapott információ alapján írta meg a cikket és állításait bizonyítani is tudja. A bíróság a tárgyalást elnapolta, hogy Árva Péter ellenbizonyítási indítványát megtehesse és csak ezután döntenek a bizonyítás elrendeléséről.

A Harsányi Zsolt-Juhász Géza irodalmi perben Vojnovich Géza lesz Harsányi Zsolt szakértője

Beszámloltunk már arról az irodalmi szenzációt jelentő perrel melyben a debreceni törvényszék büntető tanácsa előtt tartották meg a tárgyalást. — Dr. Juhász Géza debreceni tanár, az ismert költő került a vádlottak padjára becsületsértés és hitelrontás miatt, mert egy cikkében azt írta Harsányi Zsoltól, hogy a történelmi re-

gényei nem tekinthetők komoly irodalmi műveknek és a ponyvairodalom körébe utalhatók és így kellene jelezni ezen műveit a könyvkereskedők kirakataiban, nehogy megtévedjen a jóhiszemű vásárló. A bíróság az érdekes perben széleskörű bizonyítást rendelt el és szakértőket neveztek meg, akik majd Harsányi Zsolt műveiről véleményt mondanak. Juhász Géza dr. a maga részéről Németh Lászlót nevezte meg szakértőnek, Harsányi Zsolt most jelentette be, hogy az ő szakértője Vojnovich Géza író, a Nemzeti Színház volt igazgatója, felsőházi tag lesz. Dr. Juhász Géza a bíróságnak átadta 24 oldalas észrevételeit, melyekben idézetek sereggel támasztja alá állításait. Harsányi Zsolt is elkészült és válasziratában, mely megköszöníti ugyancsak a 30 oldalt, az adatok sorát vountatja fel annak igazolására, hogy történelmi regényei nem tekinthetők ponyvának és milyen körökben kapták a teljes elismerést. A hírlíró is elfogadta és lefordította regényeinek sorát.

A törvényszék által kinevezendő irodalmi szakértő személye még nem ismeretes. A rövidesen távozásra kerülő irodalmi perben minden esetre nagy érdeklődéssel várják a három szakértő véleményét arról, hogy ponnyvát ír-e az országosnevelő Harsányi Zsolt, vagy nem.

Vasútforgalom Magyarország és a lengye. főkormányzóság között

Mint ismeretes, Galicia hozzászólása óta a lengyel főkormányzóságnak közös határa van hazánkkal. A határszélén eddig nem volt lehetséges a vasúti közlekedés, minthogy Galiciában rengeteg vonalat szétromboltak.

Krakkói jelentés szerint most már annyira előrehaladtak a helyreállítási munkálatok, hogy fel lehetett venni a közvetlen forgalmat Magyarországgal. Egyelőre azonban csak a teheráruforgalom felvételéről van szó, a személyforgalmat később fogják megindítani. (TFK)

A debreceni üzletvezetőség területén — Körösmezőn át — a határforgalom még teheráru sines megnyitva és ezidőszerint még nem is tudják, hogy mikor nyílik meg. Először úgy tervezték, hogy december 15-én megnyitják a határforgalmat, de most már bizonytalan időre elhalasztották a megnyitást. A tárgyalások még folynak.

A miskolci üzletvezetőség területén, Volóc és Lavosne között megnyílt a teheráruforgalom.

Nagybánya és Debrecen kapcsolatai

Azt a sok évszázados lelki kapcsolatot, amely Nagybányát minden más magyar városhoz erősebben fűzte Debrecenhez, amelynek jelei a két város sok tekintetben hasonló történetében ismételtelen jelentkeznek, bizonyára még jobban megerősíti és elmélyíti majd a Magyar Túrta Egyesület Debreceni Osztályának folyó hó 12-én, kedden este 6 órakor a Déri-múzeumban tartandó nagybányai estje.

Ez alkalomra Nagybánya város polgármestere a város több előkelőségével jön városunkba, hogy megszörítse azt a kezei, amit 22 évi rabsága után Debrecen a legelső között nyújtott feléje s visszajadja a debreceniek azóta megismételt csoportos és egyéni látogatásait.

A kedden délután 6 órakor pontosan kezdődő nagybányai esten dr. Milleker Rezső egyetemi professzor, osztályelnök üdvözlő szavai után dr. Szabó Miklós polgármester beszél Nagybánya jelentőségéről, feladatairól és testvéri érzéseiről, majd dr. Nyireő István egyetemi könyvtárgazdó Nagybányáról és vidékéről mutat be egy csokornyí színes képet, melynek során előadásában a város 700 évesnél régebb múltjának sok emlékét is felidézi. Az előadások között Tóth E. János néhány nagybányai vonatkozású verset szaval el, hogy azokkal a Dóczy-inézet különösen kedves sikerült legutóbbi nagybányai kirándulásának hangulatát elevenítse fel sokakban.

Erre az este szeretettel meghívja a Túrta Egyesület tagjai és a Szalmáriak Körének debreceni tagjai és ismerőseiket. Jegyek 30 filléres árban kaphatók előadás előtt a múzeumban.

A Debreceni Iparkamara kéri az önálló iparosok részére is a kenyér pótagadot

A nehéz testi munkát végző munkások kenyérpótagadot kapnak. Azok a mesterek azonban, akik rendszerint ugyanolyan nehéz munkát végeznek, mint segedik, nem részesülnek ebben az elbánásban. A debreceni Kereskedelmi és Iparkamara felterjesztést intézett a kormányhoz és kéri, hogy a nehéz testmunkát végző önálló iparosmesterek részére is engedélyezzék a kenyér pótagadot, mert méltányos, hogy az ugyanabban a műhelyben dolgozó mester és munkása legalább is egyforma megítélés alá essenek, annál inkább, mert a mester meg a testi megerőltető munkáján kívül szellemi erőket fejt is vegez az üzemi vitelen gondjait hordozásával.

Dr. Radó Rezső miniszteri biztos személyesen is közbenjár az illetékes minisztereknek a kérelmem teljesítése érdekében.

Több más fontos kérdésben is feliratot intéz a Kamara a kormányhoz. Így rendezetni kívánja a vasúttól bérelt területeknek a kereskedő települ vagy raktárral való minősítése ügyét.

Az egész közönséget érdeklő ügy az is, hogy a Kamara előterjesztést tett az egyes textilárúk úgynevezett árkimárcájának a teljesen pontos tisztázására. A Kamara kéri a baromfikereskedők üzletkörének pontos megszabását. Vita merült ugyanis fel, hogy a baromfikereskedő árulhat-e vágott baromfit is, vagy csak élőit.

A kereskedő iparosok rendszeres cukorellátása érdekében is

javaslatot terjesztett a Kamara a kereskedelmi miniszterhez. Végül az írógépkereskedők ár kalkulációjának rendezése ügyében is felterjesztést intézett a Kamara a miniszterhez. Különösen szükséges az importgépeknek közületek részére történő eladása esetén az árfelszámítás szabályozása. Csak így remélhető, hogy a kereskedők gépeket hozzanak be, ha számításukat megtalálják.

Ami az utca beszél

Nem hallgatózik az ember, mégis meghall sok minciént, amit nem azért mondanak, hogy pontosan én vagy te halljam meg. Ilyen szabad terület, majdnem azt irtam, hogy szabad vadászterület az utca. Itt mindenki járhat, mindenki beszélhet és rendszeren nem olyan dolgokat beszélnek, melyek örök ittkok volnának, vagy éppen titkoknak szántak volna azok, akik beszélték.

— Akár hiszed, akár nem, már unom, — kapom el két gimnazista gyerek szavait.

Az, a ki mondja, nézi a másik arcát. Ez tamásként csóválja a fejét:

— Ilye: öregem ne mondj, mert ez butaság, hát van ennél remekebb dolog, ide süss, fényes dében járunk, mint valami jogászok...

Ennek a második számú beszélőnek van igaza — vélem magamban, de azt már nem hallhatom, hogy mint vélekszik az első, aki nyilvánvalóan a hosszú vakációna célzott.

— Isten áldjon meg, hát csak úgyelj, — rázza egy borkabátos férfi a vadonatúj ruhába feszítő tűzértizedesnek a kezét.

— Ne félj semmit, — hallom a kemény szavakat és már döng mellettem a bakancs.

— Soha ne lássam meg a házam népét, ha nem tíz pengőbe van! — csapja meg a fülem valami kalmári hang. A hang gazdája apró csomagot szorongat a markában, de az, akinek istenkedik, csak a fejét csóválja. Ki tud-

Tolókocsit keresünk megvételre a debreceni utcák bénája számára

Hetekkel ezelőtt a debreceni közönség jó szívéhez fordulva gyűjtést indítottunk a debreceni utcák bénájának egy szerencsétlen asszony számára, akinek combtöböl hiányzik mindkét lábba és a téli hidegben, hóban, fagyban, sárban is az utca követetén vonszolja testét. Gyűjtésünk célja az volt, hogy tolókosít szerezzünk a szerencsétlen asszony számára.

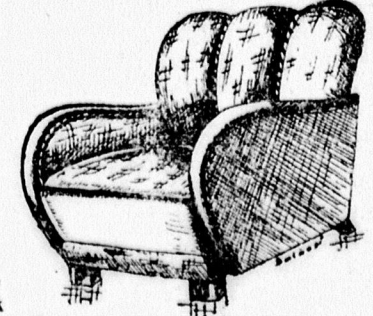
A debreceni közönség megértéssel fogadta a kérést és a tegnap napig 176 pengő érkezett be a debreceni utcák bénája számára. Ez az összeg már elegendő egy használt, de jókarban lévő tolókosit megvásárlására. Ezúton fordulunk kérelemmel, akinek eladó tolókosit van birtokában, hogy azt kiadóhivatalunkkal közölje, mert a debreceni közönség adományaiból meg akarjuk venni a tolókosit a béna asszony számára.

Új kárpitos üzlet!

Rükamiék, íteliek, garnitúrák, szalonok, raktáron. Kárpitosított bútorok különlegességek hozott rajzok és tervek szerint is pontosan és felelőség mellett készülnek.

Tolnai Gábor

kárpitosmesternél
Csapó u. 33. (Ipariskola épület).
Epeda és Salla rugós párnák szakszerű készítése.

KOZMOFORM ráncatlanító kúra
Békési kozmetikában, Püspöki palota.

Másfélmillió vadnyul és kétszáz ezer almafa pusztulása

Gyümölcstermelők és vadászok véleménye

Itt van a szigorú tél, megindul a havazás és tartani kell attól, hogy az éhező vadnyulak megint ostromot intézzenek a gyümölcsösök ellen és rájátszák a fák kérge, sőt ha nagy lesz a hófúvás lerágnak az ágakat is és felbecsülhetetlen kárt okoznak a termelőknek és ezzel a nemzetgazdaságnak.

Az elmúlt években Debrecenben is igen nagy kárt okozott a termelőknek és ezzel a nemzetgazdaságnak.

Az elmúlt években Debrecenben is igen nagy kárt okozott a gyümölcsösökben a nyúlragás. A sok szomorú esetből csak egyet említenek meg. Az Apafaterdő mellett 400 szép almafája fordult volna termőre az egyik debreceni birtokosnak és a nagyot érő telepítést elvitte a szigorú hófúvásos tél. Nem a fagy bántotta a szép fákat, hanem a nyulak rágták le a törzset annyira, hogy alig menekült meg néhány fa a pusztulástól. Sok ilyen eset van, nemcsak almákkal kapcsolatban, hanem másfajta gyümölcsfákat is pusztuláshoz rágták az éhes vadnyulak. A gazda kénytelen volt nézni télen, mert ha fegyvert fogott vagy mérget szórt volna a pusztító rágcsálók irtására, a törvénybe ütköző cselekedetet követett volna el, mivelhogy az érvényben lévő vadászati törvény védi az erdők-mezők vadját.

A Gyümölcstermelők Országos Egyesületében az ideai közgyűlésen, melyen a földművelésügyi miniszter is megjelent, szóba került a vadnyulak pusztítását, rámutattak a sok-sok millió pengő kárra, melyet a fák pusztításával a vadnyulak okoznak. Azt kérték, hogy legalább tegyék lehetővé, hogy a birtokos a gyümölcsöse védelmében irtassa a szaporá vadnyulákat ott, ahol kultúrált területre hatolnak már. Ezzel az irtási szabadsággal érthető lenne az is, hogy a vadászok jobban lőnék a nyulakat ott, ahol veszélyt jelenthet a termelésre. Inkább szaporában vennék pusztulást, semhogy a gazda irta ki azokat. A közgyűlésen a miniszter megnyugtatta a gyümölcstermelőket, hogy majd megtalálják a megfelelő módot

arra, hogy a nyúlveszélyt csökkentés és megvédjék a gyümölcsösöket, melyeknek fejlődéséhez nagy nemzetgazdasági érdekek fűződnek.

Szegeden a városi törvényhatóság útján kéri a termelők a vadnyulak irtását. Nyíltan hangzottak, hogy döntésre kell vinni a kérdést, vadászterületekre van-e szükség az országban, vagy pedig gyümölcsösökre. — Gyümölcsösöket nem lehet telepíteni ott, ahol védik és szaporítják a vadnyulakat és a szórakozást elébe helyezik a termelésnek. A kérdés egyre jobban foglalkoztatja az érdekelteket az egész országban és valószínű is, hogy a vadászati törvényt módosítani fogják, mert csak ezen az úton biztosítható a gyümölcsösök védelme.

Pohl Ferenc tanácsos, a kiváló szakember a város 120 holdas gyümölcsösének megteremtője ezzel a kérdéssel kapcsolatban, mint gyümölcstermelő a következőket mondja.

— Nem lehet tagadni, hogy a vadnyulak igen nagy kárt okoznak a gyümölcsösökben. Nem áll sehogyan sem arányban az a kár, melyet a nyulak a gyümölcsösökben tesznek azzal a haszonnal, amit a vadásztársulatok kimutatnak. Az elmúlt 2—3 évben az almafák 50—60 százalékat pusztították a vadnyulak, nagy csemege részükre téli időben az almafa kérge, de bántják őket a többi gyümölcsfát is. Az Alföldön ilyen módon kipusztított almafák száma 200.000 lehet és ha hozzászámítjuk ehhez a többi gyümölcsfákat is, akkor rádőbbenünk arra, hogy olyan óriási kártevővel állunk szembe, hogy vitának helye sem lehet, hogy mit kell cselekedni. — A termelésben nem egy fa elpusztulását kell számítani, hanem egy év veszteségét, termésének elmaradását, hanem azt, hogy 4—5 éven át marad el a termés, mert ennyi időbe kerül, míg az új ültetésű fa termőre fordul és kezdi megfizetni a gazda munkáját, költségét. Tessék csak elképzelni, mit érhetnek az a termelő, aki felnevel egy gyümölcsöt, várja az első kiadós termést és elragja előle a vadnyul az eredményt.

— A termelők védekezni akarnak és költségeket nem számítva köztögetik fáikat, de azt most nem lehet kapni, lehetne papírossal, de ahhoz nem lehet jutni, csutkával lehetne burkolni, de az nem védi meg a fát az éhes nyúlától, átrágná. A papír sem megfelelő mégha volna is, mert olvadásos időben leázik a faról és a fa szabad préda marad a rágcsáló számára. Azoknak akik a tapsifüleseknek a kioldásig való megtartását kívánják talán nem jut eszükbe, hogy a gyümölcsösök védelme a nyulak ellen igen nagy kiadást jelent. Pénzbe kerül a kötözvény, pénzbe kerül a drága napszám-bér. Ki téríti ezt meg a termelőnek? Ezt a többletkiadást, melyet kénytelen a gazda kiadni, hogy megmentsa, amit menteni tud a közönség érzi meg a drágább gyümölcsben, mivelhogy a termelés többé kerül. A nagyobb gyümölcsösöknek kerítéssel való védelme igen nagy költségbe kerül, de hófúvások idején semmit sem véd, mert a nyúl átsétál a kerítés tetején halmozódó havon. Egy jó módszer volna a gyümölcsösöknek a megvédésére, vagy inkább arra, hogy a gazda kára megtérüljön. — A vadásztársulatok szakértői becsülések alapján minden évben tartoznának megtéríteni a termelőknek a nyúlragás okozta károkat. Bizonyos, hogy kártalanul minden vadnyulát, nem vadász szeszélyből, hanem jogos felháborításban, hogy olyan sok költségbe kerültek. Így beszélné egy gyümölcstermelő erről a nagyon fontos kérdéssel.

A vadász pedig így vélekedik: — Az mondják sokan, hogy a vadászat, mint az ősi életforma maradáka, nem illik bele a mai gazdaságokba; legfeljebb annyiban, hogy eltűnteti a termelésre káros vadakat. Nem lehet így felogni a kérdést, mert a vadászat egyike a legferiasabb és legégszesebb szórakozásoknak és nemzetgazdasági szempontból is igen sokat jelent. Az évi vadkivétel közel hárommillió pengő. Az összes vadászszákmány, a szárnyas és szőrmes vadakat együtt számítva, eléri összesen az évi hatmillió pengőt. Elemezési szempontból nem közömbös a vadászok tevékenysége, mert évente közel 50.000 mázsa húsmennyiség szolgáltatnak a vadászaton területekre kerülő vadak. A szőrmes vadak külön-

féle hősre átlagban évente lehet 60.000 darabot számítani, ugyan csak komoly érték. Nincs igaza tehát azoknak, akik a vadászatot mint haszontalan szórakozást tekintik. Az országban körülbelül 15 millió holdnyi vadászterületet bérelnek a társaságok magánosoktól és az államtól fizetnek közel kétmillió pengő bért évente. A vadnyulakból kilőnek évente másfélmillió darabot az országban, ennek a másfélmillió vadnyulának szórét, hústát hasznosítják, tehát nem is olyan haszontalan állat a vadnyúl, hogy még az irmagját is ki kellene pusztítani. A gyümölcsösökben kárt okoznak, ha nem védekeznek, de kárt csak akkor

okoz, ha igen nagy a hó és a menny a tél, ez pedig nem minden évben fordul elő.

Igy vélekedik a vadnyúl és gyümölcsös kapcsolatait a gyümölcstermelési szakember és a szenvedélyes vadász Nemzetgazdasági érdekekre hivatkozva mindkét táborból. A termelő szempontjából a döntés csak az lehet, hogy sok gyümölcsjára vagy sok vadnyulára van-e szükség az ország népének. A kormány akcióit indított, hogy minél több gyümölcsfát ültessenek. Tízmillió gyümölcsfa kell hangzik a jelszó. A vadásztársulatok pedig a vadászati törvény védelme alatt védik és szaporítják a vadállományt.

Komoly zavarokat még nem okozott a hófúvás Debrecenben

A hófúvás miatt nem indult szombaton a nyírbátori sínautó

Pénteken valóságos zúdult a hó Debrecenre, de szél nem volt egy picinyke sem. A hóesés elállt, de szombati reggelre kellekkel hideg szél zúdult a városra és egész nap tombolt. Szórtta, kavarta a havat. Megjött a hófúvás és a villamosforgalom a máris 10—15 perces zavarokat okozott, különösen a Csapó-utcai és Kossuth-utcai vonalon. A HÉV hótakarító munkásokat küldött ki a vonalakra és hamarosan biztosították a zavartalan forgalmat. A HÉV kezelésében levő nyírbátori vonalon már komolyabb bajt okozott a hófúvás, mert a sámsoni bevágásnál olyan sok havat halmozott össze a szél ereje, hogy a sínautó nem tudta volna magát áttörni a hóbarrikádokon és ezért nem indították el Debrecenből a 17.10-es sínautót és helyette a sínautó pótlásul mozdony vitt egy személykocsit 19.25-kor.

A MÁV pályaudvarról a hófúvással kapcsolatban azt az értesítést kaptuk, hogy a vonatok szokásos rendjén nem változtatott a hófúvás semmit és a pályaudvaron sem okozott zavart sem a nagy hóesés, sem a rákövetkező hófúvás. A munkások a helyükön voltak és ahol annak szüksége volt, azonnal eltávolították az akadályt.

A város utcáiról, különösen a külsőségi részeken már nem lehet elmondani, hogy eltávolították az akadályokat, mert bizony a házak és telkek 70 százaléka

elől nem separték el a havat és ahol még a hófúvás is szaporította, bizony nagy terhet jelent a térdig hóban való gázolás. Nagyon megnehezíti a külsőségi járdák rendbentartását az, hogy sok helyen nincs lakóház, csak az üres házhely, gyümölcsös és ilyen helyeken bizony nem mindenki tartja rendben a járdát.

A város belső utcáin is szép számmal akadnak olyanok, akik nem gondoltak a gyalogjáró tisztítására és megvárták, míg a rendőr esengetett az ajtón és figyelmeztette a kötelező rendbentartásra. Az utakon csilingelő szánkók siklottak már szombaton és a tanyákról is a gazdálkodók szánkókon jöttek a városba.

A köztisztasági vállalat emberei is munkába léptek, szombaton délelőtt két órakor gyülekeztek a Csapó-utca sarkánál és megkezdtek a hó eltakarítását az Arany Bika előtti térről. Az utcaseprőket gyűjtötték össze a város területéről és azok végezték el a hótakarítási munkát a Piac-utcán.

Január 12-én és 13-án kirakodóvásár Debrecenben

Hirdetmény

Az elsőfokú iparhatóság értesíti a város közönségét és az érdekelteket vásároló iparosokat és kereskedőket, hogy a Remete Antal-napi országos ipari és kereskedelmi kirakó vásár január hó 12-én és 13-án (kedden és szerdán) lesz megtartva.

Az országos vásáron csak azok az iparosok és kereskedők vehetnek részt, akiknek iparigazolványuk az 1150—1941. M. E. számú és a 17.200—1941. K. K. M. sz. rendelet alapján azzal vannak záradékolva, hogy a vásárokon, piacokon illetve búcsúkon is gyakorolhatják az árusítást.

Az országos vásári helyfoglalási engedélyekre vonatkozólag érvényesek az előző országos vásáron kiadott helyfoglalási engedélyek; azoknak az iparosoknak és kereskedőknek pedig, akik a Remete Antal-napi vásáron jelennek meg először, a helyfoglalási engedélyt a helyszínen f. évi január 11-én (hétfőn) déli 12 órától a kirendelt piaci ellenőr adja ki.

A vásárok és nyílt piacok tartására tárgyában alkotott 313—1943 bkgy. számú szabályrendelet 5—11. §-ai alapján a vásári rend fenntartása érdekében a jelzett napokon tartandó országos ipari, kereskedelmi kirakodó vásár alkalmával az elsőfokú iparhatóság a helyfoglalás és a torverés időpontját 1943. évi január hó 11-én (hétfőn) déli 12 órában állapítja meg, ezen időpont előtt árusító helyet elfoglalni, árusításra, lacikonnyósátra, mutatványos szereket, körhintákat felállítani és üzembehelyezni tilos.

Az elsőfokú iparhatóság.

HA MÉG EGYSZER AZT ÜZENI!...

— Kossuth Lajos életregénye —

irta: Hegyaljai Kiss Géza

(52) (Minden jog a szerzőé.)

KOSSUTH ÉS SZÉCHENYI

Fehér hajó úszik lefelé a kék Dunán. Magas, szép asszony támaszkodik a korlátnak, Károlyi Györgyné grófnő. Néhány pillanatig élvezi a hullámok játkát, azt a különös, andalító érzést, amellyel a sustorgó habok adják át egymásnak az úszó testet. És ő veti a kérdést a társaság elé:

— Tulajdonképpen mi baja van Széchenyinek Kossuthal?

Szembem, a fedélzet padján férfiak ülnek. Székeken két-három úri nő. Ott ül a beszélgetők közt Deák is, Wesselényi is. Megint egy nő szólal meg:

— Miért fáj Széchenyinek például a Védegyelet? Nekünk tetszik. Kossuth adta ki a jelszót, hogy a nők divatot csináljanak a magyar ruhából, a honi kelméből. Hát kell ennél szebb? Mégis haragszik a gróf a Védegyeletre. Pedig Deák is benne van. Széchenyi előtt ő nagy tekintély.

Deák hallgat, szivarozik. Desszoffy Aurél mosolyog. Valamit mondani akar. Ki mondja, ne mondja? Kimondja:

— Miért nem tetszik a Védegyelet? Mert nem ő kezdte. Széchenyit kétségbeejt minden mozgalom, amelyet nem ő kormányoz.

Nevetnek. Ez jó.

— Meg is írta a gróf: Nem vagyok barátja a Védegyeletnek. Ha kérdeznék: Miért? nagyon furcsákat mondana. Belevág élesen a közbirodalom érdekeibe. Nagyon szép, hogy annyira pártolja a gróf a közbirodalmat, a nagy Ausztriát. De még szebb volna, ha a magyar érdeket nézné első sorban.

— Hát Wesselényire miért haragszik? — veti oda valaki. — Szintén Kossuth miatt. Amiótt tagnak ajánlotta a Kaszinóba.

— Hát nem ott a helye? — dördült a Wesselényi hangja.

— Széchenyi Sámsonnak tartotta Kossuthot. Megrázza az oszlopokat, ha belül kerül. Összeomlik minden. Pedig ez még 1836-ban volt.

— Fáy Andrásnál kell derekabb ember? Igazi becsület, puritán. Ő meg az Akadémián ajánlotta tagnak Kossuthot. Szintén harminchatban. És

hogy megnehezített érte Széchenyi!

— Sámsonnak tartotta. — Talán nem is Sámsonnak. Falónak. Trójai falónak.

Hallgatnak, gondolkoznak: — Hogy-hogy?

— Mindenki tudja, hogy Széchenyi mérhetetlenül gögös.

Deák bólint. Ennyit mond: — Kossuth feljegyezte a naplójába, 1845 szeptember 15-én, hogy most fogott vele másodsor kezét Széchenyi.

— Azért tartja Kossuthot falónak, mert nem bír a göggyével. És tudják kiknek a falova Kossuth? A köznemességnek. Széchenyi megveti a köznemessi sorban levőket. Nem állhat bennünket — mondja a beszélő és keserűen veti bele szivarja végét a Dunába.

Megütődve figyel mindenki.

— Mi baja Széchenyinek Kossuthal? Ez a baja. Ebből ered minden epessége, hogy Kossuth köznemesség. És példátlanul tehetséges. Reszket, hogy abból a rendből támad a vezér, amelyik — köznemesség. Zenebónás népség! — ahogy a gróf mondja.

— Valóban ez volna a baj? — kérdi egy nagybajuszú nemes megütődve.

— Ez. Széchenyinek mániája van. A rögeszméje az, hogy az arisztokrácia teszi a nemzetet. Van az Isten van a főnemesség, van az ország. A főnemesség, van az ország.

A főnemesség, van az ország. A főnemesség, az előkelő kisebbség. A kiválasztott rend. Ezé minden kiváltság. Ezé a jog, hogy mindent kezdjen és mindent megtegyen. Széchenyi egyet akar. Az igazi arisztokrácia vezesse az országot. Az tegyen meg nemzeti szellemben mindent, amit a keresztyén bölcs és nemes emberbarát megvalósítani kíván. Neki ilyen haladás kell.

— Hogy illeszkedik bele ebbe a fejlődési menetelésbe Kossuth? — kérdi a grófnő.

— Kossuth? Sehogy! A gróf szerint sehogy. Trójai faló. Őt a rendek akarják betolni a várba, hogy az ő háta meggett minden pozíciót elfoglaljanak.

— Hát csak ennyi volna Kossuth, hogy másoknak esz-köze? Ha mindjárt a tulajdonmaga köznemessi véreinek is?

— Kossuth több annál — mordul a Wesselényi basszusára. — Lángész. A lángész maga szabja meg a futása útját. Benne a magyar öserő tör fel olyan magasra, amilyen magas a nemzet csillagai ragyognak. Ha katona volna Kossuth, olyan volna mint Hunyadi. De ő a mai idők embere. Politikai úttörő. A szabadság prófétája.

— Gyönyörűen fejtegeti Miklós báró — lelkesülnek a nők. — Halljuk tovább.

(Folyt. köv.)

Gyermekek

önként kerik a hashajtót, ha egyszer Darmolt kaptak. A Darmol ize kitünő és fájdalom nélkül hat. Ezért szereti a gyermek. **DARMOL**

GYÁSZROVAT

Kovács Józsefné Ekli Erzsébet nyirmártonfalvi ref. lelkészné 57 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap délelőtt 12 órakor lesz a köztemető II/a számú ravatalozó terméből. Dankó temetkezés.

Fábián Katalin 24 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap délután 2 órakor lesz a köztemető II. o. ravatalozó terméből. Lakás: Kaba. Dankó temetkezés.

Reményi Antalné Leskó Julianna 49. évében elhunyt. Temetése ma délután 2 órakor lesz a köztemető II/b ravatalozó terméből. Lakás: Harsányi Gusztáv-utca 35. Temetését Bartha vállalata végzi.

Sándor Ilona 3 hónapos korában elhunyt. Temetése ma délután 3 órakor lesz a köztemető IV. ravatalozó terméből. Lakás: Tegez-utca 83. Temetését Bartha vállalata végzi.

Kertész Kálmán Zoltán 8 hónapos korában elhunyt. Temetése vasárnap 3 órakor lesz a 4-es ravatalozó terméből. Lakás: Hold-utca 3/b. Gebauer cég rendezi.

Idős Tóth József 84 éves temetése vasárnap 3 órakor lesz a hármaskertből református szertartással. Csurka temetkezés.

Bodnár Juliska csecsemő temetése hétfőn 10 órakor lesz az alagsorból református szertartással. Csurka temetkezés.

Köszönetnyilvánítás. Mindazon jó rokonoknak, ismerősöknek, kik felejtethetetlen jó férjem, szerető édesapánk, nagyapánk temetésén megjelentek, ravatalára koszorút és virágot helyeztek, ezúton mond hálás köszönetet özv. Troján Ferencné és gyermekei.

Köszönetnyilvánítás. Mindazon jó rokonoknak, ismerősöknek és jóbarátoknak, kik felejtethetetlen jó férjem, drága jó édesapánk, nagyapánk és déd-nagyapánk temetésén megjelentek, ravatalára koszorút és virágot helyeztek, ezúton mond hálás köszönetet özv. Nagy Sándorné és családja.

Köszönetnyilvánítás. Mindazonoknak, kik felejtethetetlen jó férjem, édesapánk temetésén résztvettek, ravatalára koszorút csokrot helyeztek, ezúton is hálás köszönetet mondunk. Özv. Erdős Károlyné és gyermekei.

Köszönetnyilvánítás. Nagy szerető feleségem elhunyt alkalmából nyilvánított meleg részvételekért ezúton mondok mindenkinek hálás köszönetet. Ottó Lajos MÁV géplakáros.

Köszönetnyilvánítás. Adott emlékü édesanyám és nagy-mamánknak, özv. Koroknay Lajosné a temetésén megnyilvánult részvételért, a ravatalra küldött koszorúkért ezúton is hálás köszönetünket fejezzük ki. A gyászoló család.

Köszönetnyilvánítás. Szerető férjem és édesapánknak az elhunyt alkalmával megnyilvánult részvételért, a ravatalra küldött koszorúkért ezúton is hálás köszönetet mondunk. Özv. Lasányi Józsefné és gyermekei.

Köszönetnyilvánítás. Mindazon rokonok, jóbarátok és ismerősöknek, kik szeretett férjem és édesapánk temetésén résztvettek, ravatalára koszorút küldtek, vigasztaló szavaikkal nagy bánatunkat enyhíteni igyekeztek, ezúton mondunk igaz köszönetet. Özv. Nagy Mihályné és gyermekei.

Fontos tárgyalások lesznek a jövő héten a minisztériumokban a Kereskedelmi és Iparkamara bevonásával

A jövő héten ismét egész sor nagyjelentőségű és közérdekű kérdésben folytatnak megbeszéléseket a minisztériumokban. Kedden a közellátási minisztériumhoz tartozó árhivatalban lesz fontos tárgyalás, melyben az összes kamarák résztvesznek. Szintén kedden délután a kamarai miniszteri biztosok és főtisztok a budapesti kamaránál tartanak értekezletet. Este viszont a kereskedelmi minisztériumban tanácskoznak a kolozsvári, marosvásárhelyi, nagyvárad és debreceni kamarák vezetőivel az illetékes tényezők az erdélyi és keleti országrész iparjogviszonyainak felülvizsgálata kérdéséről.

Szerdán délelőtt a kereskedelmi minisztérium nagytermében Varga József iparügyi miniszter vezetésével kamarai napot tartanak.

Amint ezt befejezték, a kamarai miniszteri biztosok és főtisztok saját külön értekezletekben vitatják meg az időszaki és elintézendő ügyeket.

Az ipari anyaghivatalban is nagyjelentőségű ülés lesz a január havi kamarai nap keretében.

Csütörtökön az Erdélyi Gazdasági Tanács Munkaközössége ülésezik a debreceni, kolozsvári, nagyvárad és marosvásárhelyi kamarák vezetőinek részvételével.

Természetesen a debreceni Kamara vezetői a fővárosban tartózkodásukat arra is felhasználják, hogy ha egy-két szabad órájuk van, a konkrét ügyekben eljárjanak az illetékes minisztereknél, központi hivataloknál és személyes megbeszéléssel a kedvező döntést elősegítsék.

Vasárnapi miserend a római templomban. Délelőtt 10 órakor nagymise, mondja Ákos István, prédikál Faragó László. Csendes szentmisék: 6, 7, 8, 20, 9, 11, 12 és 1 órakor. A Homokkertben dr. Bánáss László prépost-plébános misézik és prédikál. A Szoboszlói-úton Somhegyi Mihály, a városi szegényházban dr. Szabó János, a klinikai kápolnában Faragó László az Augusztus-szombatiumban Gotsch György, Pallagon Nagy Miklós, a fogházban Mikos József, Miképérsen dr. Zernye József misézik és prédikál.

Szent István Ferenc plébánia hírel. Vasárnapi szentmisék: 7, 9 és 11 órakor. Hétköznapokon szentmisék: 7 és 8 órakor. Vasárnap délután fél 2 órakor gyermekelőadás, 3 órakor Szent Ferenc Világrendjének előjárósága tart gyűlést a katolikus iskolában. Fél 4 órától fél 5 óráig pedig a Világrend összes tagjainak gyűlése. Gyűlés után fél 5 órakor litánia. Kedden 9 órakor Szent Antal mise. Délután fél 5 órakor Szent Antal ájtatosság. Szerdán fél 5 órakor Biblia-magyarítás. Csütörtökön fél 5 órakor szentségmáadás, Szombaton fél 5 órakor litánia. Nagycsütörtökön és Hajdúszombatban minden a szokott rendben lesz.

Görög katolikus templomban délelőtt negyed 8 órakor reggeli istentisztelet. — 8 órakor diák-mise. — 9 órakor katonamise. — 10 órakor nagy szentmise, a szentbeszédet dr. Hudáky Aladár segédlelkész mondja. — Háromnegyed 12 órakor csendes szentmise. — Délután fél 4 órakor rózsafüzérajtatosság. — 4 órakor vecsernye- és szentségmáadás.

Az evangélikus templomban vasárnap délelőtt 10 órakor és este 5 órakor istentisztelet, prédikál: Pass László dr.

Istentiszteletek a baptista imaházban. A szappanosúcai imaházban vasárnap délelőtt fél 9—fél 10 óráig imaóra. — Fél 10—fél 11 óráig prédikáció. — 11—12 óráig vasárnapi iskola. Délután 6—8 óráig vallásosestély ve gyeskar és zeneszámokkal. — Szerdán este 7—8 óráig bibliaóra. — Pénteken este 7—8 óráig imaóra.

Előadás a Gönczy Egyesületben. Folyó hó 11-én, hétfőn délután 5 órai kezdettel Sződr Gyula iparostanonciskolai igazgató tart előadást „A mai magyar ifjúság és az ipari pálya” címmel. Előadás helye: iparostanonciskola körterme. Vendégeket, a tanúgy íránt érdeklődőket szívesen lát a vezetőség.

Debreceni írói sikere. Uszky Sándorné debreceni író, akinek hangulatos, szép költeményeit lapunk hasábjain is olvashatta a közönség, a budapesti Ady Társaság pályázatán szerzői oklevelet, a Gárdonyi Társaság pályázatán pedig díszoklevelet nyert versével.

A Hivatalos Lap vasárnapi száma közli a kormányrendeletét a zsidók mező- és erdőgazdasági ingatlanairól szóló törvényeknek a zsidó által használt ingatlanok kibocsátásával és ingóságok átvételével kapcsolatos egyes rendelkezések tárgyában.

Az egyik párisi pályaudvarról öt újabb munkásmozgalmat indul Németországba. (MTL.)

A bácskai telepítés. — A Berliner Börsenzeitung a bácskai telepítésekkel foglalkozik és megállapítja, hogy 318 ezer katasztrális hold területet osztottak fel a telepesek között s hogy ezekkel a telepesekkel a bácskai magyar lakosság száma 6 százalékkal emelkedett (MTL.)

Dr. Naményi Gyuláné Szentendrey Olga január elején kezdődött gyorsírási, gépirási tanfolyamára még be lehet iratkozni. (Eng. 6475.) Vidékieknek vasútkedvezmény. Bathhány 1.

Meghívó. A Függetlenségi Kör 1943 január 16-án délelőtt 11 órakor tartja évi közgyűlését, amennyiben határozat képtelen lenne, másodszor 1943 január 24-én 11 órakor tartja meg. Elműködés.

Népszerű Angol Tanfolyamra kezdők, haladók csütörtökig még beiratkozhatnak délutáni és esti órákra. 32 óra 10 pengő. Sebestyén Endre angol lektor, Péterfia 12.

Jégpálya Csapó-u. 61. sz. Nyitva este 8 óráig. Zene, büffe. Naponta kezeljég. Új és használt korcsolyák eladása, javítása, élezése, kölcsönzése cipővel is.

Ne vegyen eszerpkályhát míg meg nem tekintette Kriszén Károly kályhámester raktárát. Ispótyl-tér 1. sz. (Nagyállomásnál.) Telefon 12-18 sz. Átrakást, javítást helyben és vidéken vállal.

Állandó képkiallítás, eredeti olajfestmények eladása, részletre is. Díjtalan megtekintés. Nyitva este 7-ig. Kálvin-tér 3., udvarban szemben.

A Szárnyaskerékben (Hunyadi-u. 9.) 12-én este 7 órakor tanfolyamkezdés.

Nyugodtan akar aludni?
Matracát, hencserét, reka-
miáját, föléjét csináltassa **MANDEL** kárpítóssal
Csapó utca 28. (második udvar). Kész hencserek raktáron.

Iz éses, olcsó
ajándékot,
dísztárgyat
válogasson a

"Kecetezőbaltban"
Piac u. 89.

HIREK

DOLGOZZIASS, HOGY DOLGOZHASS!

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata, január 9-én reggel 8 órától, január hó 16-án reggel 8 óráig: „Kossuth” Piac u. 26, telefon: 29-56. — „Magyar Korona” Kálvin-tér 15, telefon: 16-06. — „Arany János” Csapó u. 66, sz. telefon: 11-78. — „Hungária” Szoboszlói út 4 f. telefon: 32-50.

„Sok könnyet akarunk letörölni, gondok áradatát feltartóztatni, tehát anyagi erőink határáig kérjük a társadalom támogatását!”

Mindent a honvédcsaládoknak! Minden fillért a hadbavonultak hozzátartozóinak!

Vasárnap délután

Két pohár összekoccan.
— Jó bor! Jó egészség!
Jól adott tavaly a bakar. —
Igy poharazgat
Késő délután, vasárnap
Két öreg magyar.

A pipát lassan tömködi,
Arcukon békesség.
A szőlő dolgot meghányják, vetik.
Vincét, Gergelyt, Ivót,
Mint valami sógort, felemlegetik.

Előveszik a politikát,
Az adót, a földbert,
Dicsérik az eladlednyt.
Az egyik bort töli,
A másik kndi dohányt.

Két pohár összekoccan.
— Adjon az Isten az idén
Többet, mint tavaly! —
Igy poharazgat
Késő délután, vasárnap
Két öreg magyar.

ERDŐS IBOLYA.

Vasárnapi istentiszteletek a ref. templomokban. Nagytemplom d. e. 10 ó. dr. Farkas Pál, d. u. 5 ó. Tariska Zoltán. — Kistemplom d. e. 9 ó. Tariska Zoltán, d. e. 11 ó. Szabó Gábor, d. u. 5 ó. Kecskés József. Kossuth u. templom d. e. 10 ó. Kolozsvári Károly László, d. u. Ács Mihály. Károlyi G.-térj templom d. e. 9 ó. Baja Mihály, d. u. 4 ó. Varga Balázs. Ispótyltemplom d. e. 10 ó. Molnár Ferenc, d. u. 5 ó. Birinyi János. Árpádtéri templom d. e. 10 ó. dr. Hegyaljai Kiss Géza, d. u. 3 ó. dr. Erdei Mihály. Homokkertj templom d. e. 10 ó. Kovács József, d. u. 5. Kiss István. Nyilastelepi templom d. e. 10 ó. Mezey Béla, d. u. fél 4 ó. dr. Juhász László. Csapókeri templom d. e. 10 ó. dr. Dancsházy Sándor, d. u. 5 ó. Balogh József. Kerekes-telepi templom d. e. 10 ó. Szilágyi László, d. u. 3 ó. Szilágyi László. Egyetemi templom d. e. 11 ó. Szenes László. Augusztus szombatium egyneked 10 órakor Konecz Zoltán. Egyetemi klinikák Szenes László, Konecz Zoltán. Tégláskerti áll. isk. d. e. 10 ó. Sárközy Lajos. Téglavetői gyűl ház d. u. 3 ó. Erdei Károly. Wolaffkatelepi olvasóköz d. u. 3 ó. Dusiczka Ferenc. — Tanyai istentiszteletek: Bánk d. e. 9 ó. Diószegi út d. e. 11 ó. Udvarhelyi György. Pátiag d. e. 9 ó. és Szilágút d. u. 3 ó. Pál Antal. Haláp d. e. 9 ó. és Pipóhegy d. e. 11 ó. vitéz Szabó Endre. Állóhegy d. u. 3 ó. László L. Elek. Ebes d. e. 10 ó. Molnár Gyula I. Egyek d. e. 10 ó. dr. Papp Géza. Ondód II. Vedres dül d. e. 9 ó. és Kunpálhalma d. e. 11 ó. Rápolthy Árpád. Pac d. e. 10 és Mézeshegy d. u. 3 ó. Molnár Gyula II. — Gyermekistentisztelet: Egyetemi templom fél 9 ó. Szenes László.

Éjegyzés, házasság

Köszeghy Erzsébet ref. tanító nőt eljegyezte Faragó Dénes ref. kántor-anító (Berettyószentmárton).

Megyery Lajos postafelügyelő, a nagykőrösi postahivatali főnöke és felesége, Holczinger Mária örömmel tudatják, hogy leányukat, Klárát eljegyezte ifj. dr. Baróthy Ferenc bírósági jegyző, dr. Baróthy Ferenc, a nagykőrösi kir. járásbíró fia, és felesége, Hány Mária fia.

A Kovács szakosztály f. hó 12-én, kedden este 6 órakor fontos szakmai ügyekben ülést tart, melyre a szakosztály összes tagjait azzal hívja meg az elnökség, hogy azon feltétlen és pontosan megjelenni szíveskedjenek. Elnökség.

Titkos szénbánya. A belgiumi charleoi szénbányavidékén levő Gilly község egyik utcájában a csendőrség titkos szénaknát fedezett fel. Kiderült, hogy a helybéli lakosok csekély mélységben leasva szénet találtak és rendszeresen bányászni magancélokra. Ez a bányászás mintegy két hónapja folyik. Eddig 50.000 kg. szénét bányásztak részben saját célokra, részben pedig a fekete kereskedelem céljára.

Öngyilkosok. Hajdúböszörményben Kiss Imre 58 éves földműves megmérgezte magát és a mérge olyan gyorsan felszívódott, hogy az orvosi segítség sem tudta megmenekíteni az életnek. Az öngyilkosság oka életuntagság. — Földes községben Sági Sándor 33 éves földműves birkakénóccsal mérgezte meg magát és a mérgezés halálát okozta. Az öngyilkosság oka ismeretlen. A debreceni ügyesség a temetési engedélyt megadta.

Eliopták egy tanya kerti-ét és erdejéből tűzifát hordtak el. A csendőrségben jelentette Mike János debreceni földművelő, hogy az Elep 35. számú tanyának deszkakerítését elopták és a tanyahoz közel levő erdőnek a faiból tűzifát hordtak el. A csendőrök kinyomozták, hogy Demjén Gábor gazdasági cseléd és négy társa hordta el a deszkákat és ők szedték tűzifát is az erdőből. Demjén és társai Mike János gazdaságában voltak alkalmazva. A kihallgatáson elmondották, hogy a deszkakerítést évek során át szedték ki, de nem lopták el, hanem a tanya rozoga sertésőljait, a lakások padlását javították vele, hogy a tengerit felelő tudják. A gazdaság szekereit is abból a deszkából javították, beismerték a tűzelőszedést is, de azzal védekeztek, hogy nem volt semmi tűzelőjük és nem akartak családjaikkal megfogyni.

HIRDETMEY. Értesítem az érdekelteket, hogy Debrecen sz. kir. város Eprekterjében tárolt 2 csomó 375 kévének nyilvánított, épületleltárból kikerült ócska nád, valamint 1940—41 telén a Lovász-zugon kitermelt és a Gulyás-tanyán tárolt 600 kévének nyilvánított nád szóbeli nyilvános árverésen az 1943 évi január hó 14-én délelőtti 10 órakor Debrecen sz. kir. város gazdasági és erdészeti ügyosztályánál (városháza félemelet 14. sz. szoba) eladásra kerül. A nád az eprekterti Szénáskertben, illetve a Gulyás-tanyán megtekinthető. Az árverési feltételek a gazdasági ügyosztályánál (városháza félemelet 14. sz. szoba) a hivatalos órák alatt (8—2-ig) megtekinthetők. Debrecen, 1943 évi január hó 9-én. Gazdasági tanácsnok.

Jövöbelátás, vagy lélektani rejtély?

14 éves gyerek megálmodta édesapja hazaérkezését, anyja halálát és a világháború végét.

Az emberi élet gyakran felbomló csodálatos, szinte hihetetlennek tetsző eseteket, melyek valóságos lélektani rejtély számba mennek hónapokkal ezelőtt beszámoltunk egy ilyen esetről, amikor a debreceni fa- és fémpariskolában rendezett cséplőgépezési tanfolyam hallgatói közül egyik vidéki fiatalember, aki a Széchenyi-utcán több társával együtt nyert elszálásolást, álmában folyékonyan beszélt több nyelven. A 14 éves földműves-gyerek magyar nyelven kívül soha életében más nyelvet nem tanult, éber állapotban nem is tudott, de ha elaludt, társai szerint értelmes mondatokat mondott német, francia és lengyel nyelven.

Ez az eset annak idején nagy feltűnést keltett. Egyrészt ideg-orvosok érdeklődtek a szokatlan jelenség iránt, másrészt egyik kiváló nyelvészünk, aki kijelentette, hogy több hasonló esetet tanulmányozott már és az a meggyőződése, hogy az öntudatlan állapotban kiejtett szavakból az ősemberi nyelvet lehet összeállítani. Négy áttanulmányozott esete alapján össze is állította az ősi emberi nyelv szótárát.

A napokban hasonló érdekes esetet hallottunk egyik zöldkeresztes nővértől, aki Balkány községben teljesített egészségügyi szolgálatot. Amikor a községbe érkezett, már másnap hallott a különös jelenségről.

Ezerrel a községben lakott Barna András nevű 14 éves gyermek, akinél szülei soha semmiféle rendellenes, vagy rendkívüli jelenséget nem tapasztaltak. A gyermek édesapja a múlt év nyarán hazafias szolgálat teljesítésére vonult be és a családja hónapokig nem látta. Előv reggel a kis Barna András, mikor felkelt, az édesanyja mondta neki,

hogy fogja meg az ólban a csirkéjüket és hozza be, meg akarja ölni.

— Azt ne ölje meg édesanyám — mondotta a gyerek — hagyjuk akkorra, amikor édesapám hazajön. En az éjjel megálmodtam, hogy holnapra itthon leszek.

A gyermek álma valóban beteljesedett és másnap megérkezett az apa. Az esetnek híre futott a községben, alig tíz nap múlva azonban még csodálatosabb jelenség tette rejtélyessé a kisfiú alakját. Édesapjával, aki hazatérése után hozzáfogott rendes munkájához, kiment együtt a földre és édesanyját a legjobb egészségben hagyták otthon a konyhán. Néhány óra hosszat dolgozhattak együtt, amikor a gyermek szorongástól elfulladt hangon mondta apjának.

— Menjünk haza sietve édesapám, mert édesanyám holtan fekszik a konyhában.

Az apa eleinte nem akarta komolyan venni a fiú szavait, de aztán arra gondolva, hogy az ő hazaérkezését is megálmodta, megrettent és sietve hazamentek. A konyhában valóban ott találták élettelenül, szívvelhűdésben meghalva Barnánét.

A szomorú szennáció még jobban megnövelte a Barna András körül dagadó érdeklődést. — Egyik szomszédjuk egyszer megkérdezte a gyermektől:

— Mikor lesz vége a háborúnak, azt mond meg Andris.

A gyermek ránézett a kérdezőre és egyetlen szóval odavetette:

— 1943-ban.

Ez az eset hónapokkal ezelőtt már 1942 őszén történt. Most a balkányi kiváncsian várják, hogy a kis Barna András bemondja megálmodása is beteljesedett-e és amint az első beteljesedett.

Évenként legkevesebb százezer pengőt keres Hajdúszoboszló a hajtatóházzal

Nagyszerű gazdasági lehetőség nyílik alkalom ezzel az új intézménnyel, mely tovább fejleszthető

A hajdúszoboszlói hőforrások vizben korlátlanul kétmillió órakilokalória meleg van, amely veszendőbe megy. Ennek hasznosítására a legtermészetesebb megoldási mód az olyan létesítmény, melyben a meleget elsőkézből tudják értékesíteni. A földművelésügyi kormány Szoboszló város képviselőtestülete, Márton Gábor polgármester és Veress Béla igazgató már régóta foglalkoznak a kérdéssel. Végeredményben úgy döntöttek, hogy a leggyorsabb és a hajtatóház építése.

A kétmillió kalória meleg évenként mintegy százezer pengőnyi juttatásnak felel meg. Ha tehát üvegvezetékkel, ezt az összeget mint minimumot feltétlenül megkeresik.

A hajtatóház tulajdonképpen nyers földterület, amelyet üvegvezeték alá helyeznek. Tehát nem melegsájakat csinálnak, hanem fel katasztrális holdnyi földet üvegvezetékkel borítanak be és itt belterjes kertészeti művelést folytatnak. Elsősorban virágkeresztet jön tekintetbe. Szegfűt, ősi rózsát, ciklámet és óriási kizantémet növesztenek, mert ezek a legkeresettebb cikkek a teli virágkereskedelemben. Ezeket a virágfajtákat eddig külföldről hozták be és óriási összegeket fizetünk ki érteük.

Az egész telep tetejét nyáron lebontatják építik, így a kertészkedés télen-nyáron folytatható, megszakítás nélkül. A föld erőben tartása nem megoldhatóan kérdés, erre a talajvegyszereknek járt útjaik vannak. Őszszel kezdik a kertészkedést szabad ég alatt, amíg a klíma megfelelő, ha aztán a hideg beáll, akkor felrakják a tetőt és fűtéssel folytatják a kertészkedést.

Schadek János debreceni gép-

pézmérnök alaposan tanulmányozta az összes magyarországi ilyen növényhajtató hazákat és ennek alapján készítette el a tervet, amire kifejezetten megbízást kapott Szoboszló városától. Schadek ugyanis már foglalkozott a hévíz fűtés kérdésének megoldásával.

Nagyon érdekes a fűtés megoldása. Ismeretes, hogy a hévízből arragonit rakódik le és a csöveket elzárja. Emiatt nem lehet a hőforrás vizével fűteni csőhálózatban bevezetve. A lerakódásmentességet Schadek már szintén „kikísérletezte” és meg is találta a megoldást. Schadek mérnök nem közvetlenül a hőforrás vizével fűt, hanem rendes kűvizet bocsát a fűtőrendszerbe és ezt a vizet telt vezetéket a hőforrásával mint fűtőanyagot kívülről melegíti. Még kívülről sem rakódhat le a vzkó, mert erről megfelelő lépcsőzetes nyomásfokozóval gondoskodik. Az egész berendezést a Schadek-Veres-fele szabadalom alapján készítik el.

Arról szó sincs, hogy hávét és teát természetesen, hanem kizárólag virágokat és tavasi primöröket termesztene, mert ezek nagyon jól jövedelmeznek.

Egészen bizonyos, hogy a felhoidas hajtatóház rövidesen „kicsi lesz Hajdúszoboszlónak”, éppen ezért a rendelkezésre bocsátott 350.000 pengőt úgy építik be, hogy az egyetlen hőforrás melegségének felhasználása után számításba vehessék a másik két kűt hőenergiáját is, ami most még veszendőbe megy. Az építkezés tehát folytatható lesz.

Jellemző, hogy a földművelésügyi minisztérium a tervet két hét alatt jóváhagyta, még pedig csaknem teljesen változatlanul. A terv kivételére zártkörű fel-

hívásos pályázatot tartanak. A munkát kora tavasszal megkezdik, hogy augusztus-szeptemberre már üzembe helyezhessék az első szoboszlói hajtatóházat.

Nagyon érdekes része a telepnek a tetőszerkezete és magának a fűtésnek a kivitelezése. A ház tulajdonképpen egy vasgerinc, erre egy és félméteres, különleges napfény üvegtáblákat helyeznek el tető gyanánt. A fűtés maga közvetlenül az üvegtető alatt történik, még pedig azért, hogy magát az üveget is melegítse és a ráhulló első hősemeke azonnal megolvadjon. Különböző hőmérsékletű üvegtáblákat és az üveget is benyomná. Körülbelül tíz kilométer hosszú cső lesz a felhoidas hajtatóházban, melynek tehát nem a talaját melegítik.

Technikai érdekessége az, hogy üzemzavar nem fordulhat

Kitűnő lehetőségek nyíltak meg a nők kereső pályán való elhelyezkedésére

Mi szükséges a gyakorlati életben a boldoguláshoz?

Minden nagyobb háború után azt a megfigyelést tették, hogy a fiúk születési arányszámja lényegesen nagyobb, mint a leánygyermeké. A harcekre bekövetkező férfi-vesztéseket így pótolja a természet bölcsesége. Önként értendő, hogy a férfiak átmeneti hiánya a gazdasági élet különféle területein és a háború utáni korban, nagy lehetőségeket nyit meg a nők számára való jó elhelyezkedésre. Sok család van, ahol szükséges a nagyobb gyermekek keresete is és már a VIII. elemi, vagy éppen a polgári iskolát végzett leányok valóságilag válogatnak kínálkozó alkalmakban. Tehetségük és hajlamuk szerint választhatnak pályát.

Fontos, hogy a szülők és gyermekek alaposan beszéljék meg, melyik a megfelelő pálya, amelyet aztán élethivatásnak kell tekinteni. A gyermek jövőjében a megelégedettsége vagy boldogtalansága fordul meg a jó, vagy helytelen választáson. Mit ér a kedvtelenül végzett munka, mely soha semmi örömet nem szerez? Aki kedve szerint választ foglalkozást, derűsen látja a világot, egész családját boldoggá teheti. Nem felejtsük el, hogy a nő igazi hivatása a férjhezmenés, a gyermeknevelés, de míg ez elkövetkezik, addig az okos leány valamilyen foglalkozást megtanul, annál inkább, mert sokszor a férjhezment nők is kényeszerűlnek kenyérkereső munkát folytatni.

Ne riasszon vissza senkit a kötelező tanonckodás, így lesz szakképzett segéd és később mester a leányból. A leányok nagy része a ruházati és divatiparok körében helyezkedik el, mert ezek nem erősen veszik igénybe fizikumukat. Nagyon jó iparágak a nőiszabó, fodrász, kozmetikus, divatkalapkészítő, fehérneművarró, szűcs, fűzőkészítő, fényképész, könyvkötő stb. ipar. Olyan esetekben, amikor az iparosnak nincs fiúgyermek és üzletét vagy vállalatát leányának akarja átadni, előfordul, hogy vas- és fémparban, villamosiparban, fonó- és szövőiparban, bőr-, papíros-, sokszorosító, vendéglős iparban is található leánytanulókat.

Érdekes, hogy 30 évvel ezelőtt fele annyi volt a leány tanoncok száma, mint mostanában. A keresztény leányok számára — különösen ha önállóul akarnak —, elsőrangú lehetőségek nyílnak most, amikor a szűd származásúak csak nagyon korlátozott számban kaphatnak ipart. A keresztény le-

elő. Ezt azért kell kizárni, mert fél napi felelőtlenség elpusztítana az egész termést. A melegvízfűtés mellett gondoskodnak a földgázfűtésről és ha a vízben kívül ez is felmondaná a szolgálatot, ez esetre szénfűtéses berendezést csinálnak.

Debreceni vonatkozása is van ennek a szellemes és értékes hajtatóháznak, az, hogy — Hajdúszoboszlón és nem nálunk van Ennél nagyobb szabású tervet itt is lehetett volna kivitelezni in nem is rengeteg víz folyik el a csatornába anélkül, hogy a melegegergiát kihasználnák. Pedig bizonyos, hogy Schadek János mérnököt Debrecenben is meg lehetett volna találni és akadna nek kertészek itt is, akik szívesen megcsinálnák a hajtatóházat, ha már nem akarják az országos hírű Pohl Ferencre bízni.

nyok egy része nőipariskolát végez, vagy magasabb fokú iparművészeti iskolákba jár, mert ezek elvégzése után also fokon segédeké, a magasabb fokon önálló iparosokká válhatnak.

Nem szabad elfelejteni, nagyon fontos a keresztény leányok számára az alapos kiképzés a mesterségben, mert legkevésbé sem elég a segédlevél, vagy pusztán a mestervizsga letétele. Ez ugyanis semmi esetre sem biztosítja a sikert a gazdasági élet versenyében. Az sem minden, hogy a keresztény kezdőiparost az állam az önállósítási költséggel támogatja. — Végeredményben mégis csak az iparos szakmai felkészültségén, tudásán, tehetségén, szorgalmán, kitartásán, akaraterején múlik, hogy megállja-e a helyét a szabad versenyben. Ahol esetleg nála jobb felkészültségű emberekkel kell megküzdenie.

A későbbi önállósulásra gondolva, számba kell venni az anyagi lehetőségeket is. Vanak iparágak, amelyekhez több forgótőke, nagyobb befektetés kell, viszont másokhoz kevés pénz is elég. Aki nek otthonról van kezdő tőkájuk, jól teszik, ha nagyobb tőkét igénylő foglalkozást választanak, mert ezt a nagyobb tőkét jól gyümölcsöztethetik az iparban és az önállósítási alaphól is könnyebben kaphatnak kiegészítő segítséget.

Mindenesetre a tanoncszerződés megkötésénél legfontosabb a jó szakképzettségi megszerzésének lehetősége. Végeredményben az iparosnak ez az egyetlen biztosítéka mindenféle elbukással szemben. Az iparos ifjú tehát magának tanul. — A kitűnően képzett szakmunkást mindenütt örömmel alkalmazzzák és jól fizetik. Különösen megbecsülik a speciálista szakmunkást.

A kellő felkészültség — szorgalommal, lelkiismeretességgel, életrevalósággal és becsületes kereskedői szellemmel egyetemben — a leányok számára is biztosítja az ipari pályán a jó megélhetést, kívánja a társadalmi megbecsülést és lehetővé teszi a nemzet hatékony szolgálatát.

TÖLTŐTOLL
TINTAKULIK, javítások
HURAY műszerész mester,
Deák Ferenc-u. 14
Telefon: 17-92.

A „Debreczen” rádióműsora

1943 január 11-től 17-ig

HÉTFŐ

Január 11.
BUDAPEST I.

5.40: Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat. 6.40: Ébresztő. Torna. 7: Hírek. Közlemények. Reggeli zene. 1. Lehár—Dankó; Lyuk, lyuk, lyuk — induló. 2. Lincke: Lakodalmi keringő. 3. a) Thern Károly: Ezt a kerek erdőt járrom én; b) Nyisd ki babám az ajtót; c) Piros alma csúng az ágon. 4. Blumensaat: Induló. 5. Hegyen-völgyön — egyveleg. 6. Gade: Romanesca — szerenád. 7. Kiss-Angyal Ernő: A rózsám se csinos — induló. 8. Schönbberger: A suttogó orgona. 9. Fricsay Richárd: Ladiladlóm — induló. 10. Hild László: Ki a cigányt nem szerel. 11. Riveia: A vörös ördögök. 12. Pagano-Cherubini: Galambcskám. 13. Culotta: Keringő. 14. vitéz Náray Antal: Előre — bácskal induló. 15. Capitani: Mazurka — gitárszó. 16. a) Szerdahelyi János: Szemet vetett rám egy legény; b) Répa, répa, sárgarépa. 17. Bratton: Piknik macskó kománál. 18. Hadányi Antal: vitéz Nemes Máté vezérőrnagy — induló. 10: Hírek. 10.15: A Rádiózenekar műsorából. Hangfelvétel. 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 11.15: Hangszeres muzsika. 11.40: A kardvívás világbajnoka a XVI. században. Avar Gyula előadása Thury Györgyről. — (Felolvasás.) 12: Harangszó. Fohász. Himnusz. 12.10: A Mária Terézia 1. honvéd gyalogezred zenekara. Vezényel: Seregi Artur. 1. Pazeller: Szabadság harang — nyitány. 2. Járny István: Valse idilli. 3. Adorján Sándor: Muzsika szól verbuválnak. 4. Blaton: Zsuzsika — gavott. 5. Huszka: Részletek a Gül Baba c. operettből. Közben 12.40: Hírek. 1.20: Időjelzés, vizállásjelentés. 1.30: Honvédeink üzennek A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat. 2: Sárközi Gyula cigányzenekara muzsikál. 2.30: Hírek. 2.45: Műsorismertetés. 3: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak. 3.20: Sovinszky László szalonzenekara. 4: A gyermek fiókja. Réhely Oszkár előadása. 4.20: Hírek német, román, szlovák és ruszin nyelven. 4.45: Időjelzés hírek. 5: Táncczene. 5.25: A térképek birodalmában. A közvetítést a m. kir. Honvédtörképezési Intézetből vezeti Budinszky Sándor. (Hangfelvétel.) 5.45: Grieg: c-moll szonáta hegedűre és zongorára. Előadja: Telmányi Emil és Telmányi Emilné (Hangfelvétel.) 6.15: Erdélyi képek. Gyallay Domokos beszél Nyikóvölgyéről. (Felolvasás.) 6.35: Filmdalok. 6.50: Hírek. 7.05: Szalonötös. 1. Novák László Magyar rapszódia. 2. Eilenberg: Andaluziai szerenád. 3. Borch: Indián altatódal. 4. Godard: Paraszttánc. 5. D'Ambrosio: Gavott és Műsett. 6. Hámosi Béla: Egyedül 7. Székely Imre: a) Molnárdal; b) Lakodalmas. 7.40: Magyar levélírók. Balogh József dr előadása. 8: Melles Béla-zenekar. Vezényel Vince Ottó. — Közreműködik: Vass Margit. 1. Johann Strauss: Cigánybáró — nyitány. 2. Csiky János: Bánkódás. 3. Losonczy Dezső: Magyar rapszódia. 4. Lehár: A víg özvegy — Vilja dal. 5. Pierné: Kis ólomkatonák. 6. a) Hubay: Minck turbékoltok; b) Noseda: Piros rózsák. 7. Johann Strauss: Tavasz hangok — keringő. 8. a) Johann Strauss: Saffi belépője; b) Lehár: Paganini — keringő. 9. Egyveleg Millöcker műveiből. 9.10: Nébilátékek az ifjúság ün-

Mit hallottunk a múlt héten

A rádió nagy népszerűségű műsorszámát a „Honvédműsor.” Ma az egész ország aggódó szeretete és ragaszkodása honvédeinké, jobban tán, mint valaha. Erthető tehát, ha nemcsak a honvédek, hanem a rádió „civil” hallgatósága is nagy érdeklődéssel hallgatja a „Honvédműsorokat.”

Szerdán, Vízkereszt napjának délutánján is volt ilyen „Honvédműsor”. Legnagyobb sajnálatunkra már későn nyitottuk ki a rádiót csak a befejező műsorszámokat hallgattuk. Különösen sajnáltuk, hogy a pécsi öregdiákok vilám mókázását már nem hallhattuk. A „Honvédműsorok”

rendezője és bemondója, Killán Zoltán, azonban ezúton olyan bejelentést tett, hogy azt hittük, kárpótolva leszünk. Imigyen szólt pedig (nem Zarahusztra, hanem Killán Zoltán)...

— Most pedig olyan két dalt fogunk hallani, amit ma már minden honvéd dudói...

Ez már igen, most legalább megtudjuk, hogy melyik az a két dal, ami a honvédek között a legnépszerűbb, amit egyformán dúdol minden honvéd...

Ezek után következett a belgrádi német rádió „Es geht alles vorüber” kezdetű dala, magyar fordításban, valamint Malcsiner Béla általunk még sohasem hal-

lot; műdala.

A két dal után következett Killán Zoltán újabb bejelentése:

— Ezt a dalt pedig, amit most fogunk hallani, már a honvédek nagypapja is énekelte.

Ejha, ez biztosan valami Kossuth nóta lehet, a szabadságról, vagy Petőfiének valamelyik dala, a szerelemről...

Nem az lett.

Huszka—Martos: „Bob hercegéből” énekelte el Kelly Anna, egyébként igen szépen „Az első édes találkozásnál rabul ejtéd szívemet.”

Ezekhez nem fűzünk kommentárt.

SZERDA

Január 13.
BUDAPEST I.

5.40: Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat. 6.40: Ébresztő. Torna. 7: Hírek. Közlemények. Reggeli zene. 1. Pongrácz Géza: Horthy Miklós a vezérünk. 2. Corbin: Santiago — keringő. 3. a) Rácz Pál: Nem ütök a jogászt agyon; b) Andor Károly: Lent a falu végén; c) Dankó Pista: Egy cica, két cica. 5. Bixio: Parlami d'amore Maria — filmdal. 6. Ibanez: Egy diák elindul. 7. Planquette: A corneillei harangok — Bim-bam. 8. Ketelbey Pillangó a napsugárban. 9. Fígery Sándor: Magyar lovassági díszinduló. 10. Carosio: Ritorna. 11. Tasnády László dr.—vitéz Somogyváry Gyula: Félre a búval. 12. Schultze: Egyszer jó a boldogság. 13. Erőss Béla: Ha az enyém volnál. 14. Müller: Kossuth-induló. 15. Pásztorélet — ländler. 16. Japán gyermekdal. 17. Komzak: Müncheni gyermekek — keringő. 18. Wesselenyi István: Szépen szóló a rezes banda. 19. Kraul Antal: Sólommadár — induló. 10: Hírek. 10.15: Weidinger Ede szalonzenekara. 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 11.15: Zenekari művek. 11.40: Emlékek egy legendás városból. Somlay Károly elbeszélése. (Felolvasás.) 12: Harangszó. Fohász. Himnusz. 12.10: A Rádiózenekar műsorából. (Hangfelvétel.) 1. Eisemann Mihály: Miss Amerika — nyitány. 2. Nagy Frigyes: Roman-tikus keringő. 3. Munkel: Fajankó. 4. Ernst Fischer: Álmodó dallam. 5. Kockert: Tavasz virágok — induló. Közben 12.40: Hírek. 1.30: Időjelzés, vizállásjelentés. 1.30: Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat. 6.50: Hírek. 7.05: Leánylentevezetők báb-színháztanfolyama. A közvetítést vezeti a Mester-utcai női ipariskolából Budinszky Sándor. Sándor. 7.20: Az utód. Közvetítés a Víg-színházról (Hangfelvétel) Színháték három felvonásban. 9.40: Hírek. 10.10: Dalok, táncok, sikerek. A rádiózenekart vezényli Bertha István. Közreműködik Kelly Anna és Kazal László. 11: Dvorzák: V. szimfónia. 11.45: Hírek.

BUDAPEST II.

5—6.50: Azonos Kassa műsorával. 7.05: A földművelésügyi minisztérium mezőgazdasági felőrája. 7.30: Gregor Klára játszik a Zeneművészeti Főiskola orgonáján. 1. J. S. Bach: d-moll toccata és fuga. 2. Kodály: Preludium. 3. Guilmant: a) Pastorale; b) Finale. 8: Az Alföld festői. Farkas Zoltán dr. műtörténeti előadása. 8.25: Csorba Dezső cigányzenekara muzsikál.

nepélyein. Völgy István előadása néprajzi lemezekkel. (Felolvasás.) 9.40: Hírek. 10.10: Magyar nóták. Farkas József cigányzenekara muzsikál. Hóri Lajos énekel a Bodó-kávéházban. Dalok: Népdalok: Sűrű csillag ritkán ragyog; A juhásznak jól megy dolga; Dóczy József: Nádfedeles kis házilóm; Pápai Molnár Kálmán: Hortobágyi csikós nóta; Laczkovich János: Rövid szoknya, piros papucs. Népdal: Vékony hēja van a piros almának. 10.50: Ki mit szeret? 1. Wagner: Siegfried — részlet. 2. Delibes: A cadixi lányok — dal. 3. Manén: A kakuk. 11.45: Hírek.

BUDAPEST II.

5—6.50: Azonos Kassa műsorával. 7.05: Német nyelvtanítás. Tartja Szentgyörgyi Ede dr. 7.30: A MÁV Testvériség Dal-zené és Önképzőkör Egyesület műsora. Vezényel: Laskó Emil. 7.55: Végvári élet a török korban Benda Kálmán dr előadása. 8.15: Papné Kovács Edit zongorázik. 8.45: A fürdő kutatás jelentősége. Belák Sándor dr egyetemi tanár előadása.

KEDD

Január 12.
BUDAPEST I.

5.40: Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat. 6.40: Ébresztő. Torna. 7: Hírek. Közlemények. Reggeli zene. 1. Fucsik: Kinizsi induló. 2. Daloló honvédek: a) Keresik a nem lelik a keresztelőlévelemet; b) Szép életem van a magyar tűzérnek; c) Azért lettem magyar tűzér. 3. Josef Strauss: Csapongó lelkem — keringő. 4. a) Vékony deszka kerítés; b) Zöldre van a rásos kapu festve; c) Sepertem eleget; d) Faggyúgyertyák égetek én. 5. D'Alba: Légiók énekeljétek — induló. 6. Lincke: Légyvárak — dalke-ringő. 7. Heger: A madár és a szaxofon. 8. Fries Károly: Viszontlátásra hadnagy úr. 9. Fricsay Richárd: Járjatok be minden földet — induló. 10. Scotto: Mariu — filmdal. 11. Sommerfeld: A három jó madár — galopp. 12. Bécsi daleyveleg. 13. Sándor Jenő: Vadvirágos erdő szélén. 14. Cioffi: Rosamaria — dal. 15. Mackeben: Mindent zenével. 16. Dacre: Daisy keringő. 17. Dezsőffy György: Legényvirtus — induló. 17. Gergelyffy Gábor: Légy enyém angyalom. 10: Hírek. 10.15: Székesfehérvári Tüzoltózenekar. Vezényel Eördögh János. 1. Ujvári József: Floctaparádé — induló. 2. Adam: Ha én király volnék — nyitány. 3. Ivanovici: Kis csolnakom a Dunán lengedez. 4. Ernőházi Vilmos: Nagybecskerek induló. 5. Szentimrel Béla: Soproni induló. 6. Kacsóh Pongrácz: János vitéz — egyveleg. 7. Seregi Artur: József nádor — induló. 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.

vin — slowfox. 4. Behardt Rio: Babák találkoznak. 5. Fényes Szabolcs: Álom — keringő. 6. Vince Ottó: Pajtás, patás — induló. 7. Bágya András: Slowfox. 8. Bertha István: Humoreszk. Ranzato: Éjfél Velenében. 6: Honvédműsor.

6.50: Hírek.

7.05: Lehár-est. Közreműködik Orosz Júlia, Gyurkovits Mária, Sárdy János, vegyeskar, a Rádiózenekar Fridl Frigyes vezényletével. (Hangfelvétel.) 1. Látomás — nyitány. 2. Luxemburg grófia — a) Dal; b) Luxemburg gróf belépője; c) Kettős. 3. Pacsirta — a) Margit belépője; b) Kettős. 4. Kinal balletszvit. 5. Éva — a) Éva belépője; b) Induló; c) Közzene. 6. A mosoly országa — Vágyom egy nő után. 7. Kerिंगőintermezzo. 8. Cigányszerem — cigányinduló. 9. Dunai legendák — keringő. 10. A víg özvegy — chanson. 11. Friederika — Ó leányka, oh lánykám. 12. Arany és ezüst — keringő.

8.35: A magyar novella mágusa Fėja Géza beszél Cholnoky Viktortól.

10.10: Beszkárt-zenekar. Vezényel: Müller Károly. Közreműködik Bárány Sziszi (hegedű). 1. Czernik: Művészünnepély — nyitány. 2. Schubert: Bölcsődal. 3. Müller Károly: Magyar rapszódia. 4. Swendsen: Románc. 5. Hubay: IV. Csárdajelenet. 6. Ziehrer: Farsangi keringő. 11: Táncczene. 11.45: Hírek.

BUDAPEST II.

5: Az Operaház előadásának ismertetése.

5.05: Az Operaház előadásának közvetítése. Walkür. A Niebelung gyűrűje. zenedráma-trilógia első része három felvonásban. Zenéjét és szövegét szerezte Wagner. Fordította Lányi Viktor. Vezényli: Ferencsik János. Rendezte: Nádasdy Kálmán. — Személyek: Siegmund — Udvardy Tibor; Wotan — Fodor János; Hunding — Koréh Endre; Sieglinde — Rigó Magda; Brünnhilde — Némethy Ella; Fricka — Tutsek Piroška; Helmwige — Ráskai Gizella; Gerhilde — Horányi Karola; Ortlinde — Szabó Gizella; Waltraute — Kovács Jolán; Schvertleite — Németh Anna; Siegrune Virág Ilona; Grimgerde — Máthé Jolán; Rossweisse — Dósa Mária.

CSÜTÖRTÖK

Január 14.
BUDAPEST I.

5.40: Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat. 6.40: Ébresztő. Torna. 7: Hírek. Közlemények. Reggeli zene. 1. Neidhardt: Egri induló. 2. Erichsen: Tengerész-keingő. 3. a) Seprik a pápai utcán; b) Árok, árok; c) Asszony, asszony. 4. Japán induló. 5. Parat. Dal. 6. Marquina: Pasodoble. 7. Fries Károly: Valahol Oroszországban — dal. 8. a) Balázs Árpád: Nem tudok én nékem csak virágot hozni; b) Simonffy Három a tánc. 9. Kun Richárd: Vitézi élet. 10. Michaelis: Erdőkövácműhely. 11. Varr: Dalke-ringő. 12. Rust: Modern Kelet. 13. Steimel: Minden verég csiprile — fox. 14. Montag Vilmos Cserey András induló. 15. Carrena: Keringő. 16. Kubányi György: Tagadom. 17. Haringer: Gondtalanul. 18. Striczl József: Közvetít induló. 10: Hírek. 10.15: Operett-részletek. 11.15: Koncez Mihály énekel. Népdalok: A faluban a legárvább én vagyok; Dobos Erzsébet—Bölni József: Hét csillagból van a Gőncöl-szekere; Békót vertem ke-

Rádiójavítást és superhangolást vállal
FERENCZY rádiólaboratorium
Czepléd-u. 1. Mindenféle gyári készülék! Telefon: 38-35.

sely lovam labára; Végigmentem az ormódi temetőt; Ez a kislány megy a kútra; Fürdik a holdvilág; Szentirmay Elemér: Tízpár csókot egyvegből; Már én többet a nagy utcán végig menni nem merek; Dóczy József: Sötét erdő sűrűjében; Mosonyi: Felleg borult az erdőre. 11.40: Külföldi híradó. (Feloivasás)

12: Harangszó. Fohász. Himnusz. 12.10: Rádiózenekar. 1 Pécsi József: Gond nélkül — nyitány. 2. Losonczy Dezső: Leánykérő falun. 3. Huszka: Belépő és bordal a Gül Baba c. operettből. 4. Ponchelli: Órák tánca. 5. Billi: Ördögserená. 6. Náray Irén: Táncoj velem — keringő. 7. Forgács Ádám: Slowfox. 8. Dostal: Clivia — egyveleg. Közben 12.40: Hírek. 1.30: Időjelzés, vízállásjelentés. 1.30: Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat. 2: Művésziemezek. 2.30: Hírek. 2.45: Műsorismertetés. 3: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak. 3.30: Szórakoztató zene. (Hangfelvétel.) 4: Téli esték. Simonffy Margit verseket mond. Közmuvelődési előadássorozat. 4.20: Hírek német, román, szlovák és ruszin nyelven. 4.45: Időjelzés, hírek. 5: Holéczy-együttes. 5.25: Szőlőművelés-iskolák. Szilágyi Dezső szőlészeti és borászati felügyelő előadása. A földművelésügyi minisztérium rádió előadássorozata. 5.50: Sibelius: Filmdalok — szimfonikus költemény. 6: Udvarhelyi diákok. Hangjáték. Irta Nyírő József. Rádiószínpadra alkalmazta Csanády György. Rendező: Szilassy Gyula. — Személyek: Bedő Ádám — Apáti Imre; Máthé Gábor — Bujtás Tibor; Petre Mózi — Naszody Sándor; Öreg diák — Kézdy Kovács Antal; Deákocskó — Koltay Sanyi; Magyaróssy rektor — Toronyi Imre; Pataky tanár — Bodnár Jenő; Gábor Áron — Nagy István; Hadbiztos — Harasztos Gusztáv; Osztrák főhadnagy — Abonyi Tivadar; Székey szekeres — Bihari József; Egy ember — Gárdaj Lajos; Egy legény — Pásztor János; Egy diák — Lázár Gida. 6.0: Hírek. 7.05: Melies Béla-zenekar. Vezényel: Vincze Ottó. 1. Flotow: Márta — nyitány. 2. Lehár: A mosoly országa — ábránd. 3. Eördög János: Havasi gyopár — keringő. 4. Dostal: Szervusz Bécs — egyveleg. 5. Kételbey: Távoli harangszó. 6. Pongrácz Géza: Szerená. 7. Turay Mihály: Szitya — induló. 8.10: Erdélyi József verseiből előad Ondoy Ákos. 8.25: A Magyar Munkásdalgyletek keretében a Magyarországi Famunkás Szövetség Dalkara. Vezényel Nagy Sándor. 1. Neuwach: Régi dalocská. 2. Veress Sándor feldolg.: Két virágéneke. 3. Vászárhelyi Zoltán feldolg.: Piros alma. 4. Ádám Jenő feldolgozásában: Balaton — somogyi nóták. 5. Bartók: Bolyongás. 6. Novák Károly: Krizantém. 8.50: Nagy magyar életek. Szabó István dr beszél Werbőczyről. 9.10: Szalonötös. 9.40: Hírek. 10.10: Gáspár Lajos cigányzenekara muzsikál a Flórián-kávéházban. 10.50: Szórakoztató zene — 1. Auber: Kómivés és lakatos — nyitány. 2. Arditi: Forosetta. 3. Herbert: Szerená-szvit. 4. Galdieri: Neked dalolok. 5. Amadé Mezel ünnepély — egyveleg. 6. Braga: Az angyalok dala. 7. Mignone: A szép szekfűk. 8. Sztrojanovics Jenő: Ninon — bordal. 9. Marchesini: Koncertpompaisé. 10. Culotta: Nápolyi rapszódia. 11. Glück feldolg.: Német dal. 12. Brahms: 5 magyar tánc. 11.45: Hírek. BUDAPEST II. 5—6.50: Azonos Kassa műsorával. 7.05: Francia nyelvoktatás. — Tartja Makay Gusztáv dr. 7.30: Comsoló Mária zongorázik. Schubert: B-dur szonáta. 8: Beszélgető süketek. A közvetítést a Süket-némák Intézetéből vezeti Gyulaj László. (Hangfelvétel.) 8.30: Tánccena.

PÉNTEK
Január 15.
BUDAPEST I.
5.40: Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat. 6.40: Ebresztő. Torna. 7: Hírek Közlemények. Reggeli zene. 1. Müller József: Gróf Batthyányi Lajos induló. 2. a) Fráter Lóránd: Hozd ki babám a csákmót; b) Ott ahol a Maros vize. 3. Petras: A királyleány — keringő. 4. Fegyverre — induló 5 de Curis: Te és én — dal. 6. Bruyns: Csilingelő szán — galopp. 7. Lehár: Paganini — operettrészlet. 8. Blauw: A zenélő óra. 9. Profant István: Széchenyi induló. 10. Egyed Miklós: Panni. 11. Jungherr: Szerená. 12.2 En magam sem tudom, hogy mire várok. 13. Váradi Aladár: Béka, béka, zöldbéka. 14. Berling: Rám még sohasem nevetett lány — fox-trot. 15. Richartz: Kasztanyetta hangok. 16. Marchetti: Tarantella. 17. Daloló honvédek: a) Addig megyek, míg a szememmel látok; b) Márványkőből van a Tisza feneké; c) A türkevi bíróháza. 18. Fricsey Richárd: Magyar virtus — induló. 10: Hírek. 10.15: Folyamerők szalonzenekara. 1. Pécsi József: Magyar notaegyveleg. 2. Delibes: A forrás. 3. Leopold: Pannónia — egyveleg. 4. Bayer: A babatündér — ábránd. 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 11.15: Puccini művei. 11.40: Hogyan tápláljuk a súlyos beteget? Irta Barabás Zoltán dr. (Feloivasás.) 12: Harangszó. Fohász. Himnusz. 12.10: Rendőrszenekar. Vezényel: Szöllősy Ferenc. 1. Fogarassy József: Sávoly Dezső — induló. 2. Adam: A nürnbergi baba — nyitány. 3. Borsai: Erdélyi bérceln — ábránd. 4. Pécsi József: Boszporuszi őrség. 5. Sullivan: Mikadó — részletek. 6. Llossas: Granada — tangó. 7. Debrősy-Szöllősi: Magyar dalegyveleg. Közben 12.40: Hírek. 1.20: Időjelzés, vízállásjelentés. 1.30: Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat. 2: Pertis Jenő cigányzenekara muzsikál. 2.30: Hírek. 2.45: Műsorismertetés. 3: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak. 3.30: Szórakoztató zene. (Hangfelvétel.) 3.50: Ifjúsági rádió. A búszke királyleány. Garay János: A tihanyi visszhang c. költeménye nyomán írta Márkus Dezső. Zenéjét szerezte Friedl Frigyes. — Előadják a gyermekszereplők. Vezeti Harsányi Gizli. 4.30: Hírek német, román, szlovák és ruszin nyelven. 4.45: Időjelzés hírek. 5: Részletek A nőnek mindig igazza van. c. film zenéjéből — Eneklil Ilse Werner. 5.25: Elsőtétítés és járóművilágítás. Szöllősy Alfréd dr miniszteri tanácsos előadása. 5.45: Horváth Jenő jazz-együttese játszik. 6: Német hallgatónknak. 6.20: Magyar ének — magyar lélek. Ádám Jenő a Zeneművészeti Főiskola tanárának népdalfelőrája. 6.50: Hírek. 7.05: A Filharmóniai Társaság hangversenyének közvetítése az Operaházban. Vezényel: Järnefelt. 1. Sibelius: II. szimfónia. 2. Vaino Rafto: A hatyú. 3. Uno Klami: Vigjáték — nyitány. 4. Sibelius: Monda. 5. Järnefelt: Tajtékzó hullámokon — epizód A szünetben kb. 7.55: Engedjétek hozzám a kisdedekeket. Peszty Masa előadása. 9.15: Új japán lemezek. 9.40: Hírek. 10.10: Rádiózenekar. 11: Magyar nóták. 1. Budai Dénes: Elindultam hazafelé. 2. Medvey Lajos: Badacsonyi nyárfás parton. 3. Kertész Zsigmond Lajos: Széfkakas jár. 4. Teghze-Gerber Miklós: Gyógyfátomat a lelkemet. 5. Cserba-Szántó: Volt-e már szívedben. 6. a) Azt mondják nem adnak; b) Nagy a feje búsúljon a ló. 7. Kiss-Angyal Ernő: Mikor én még a tavaszban. 8. a) Megadók az udvarodon; b) Fogadásom tiltja szeretni; c) A csizmámon nincsen kéreg. 9. Dóczy

József: a) Mandulafa; b) Hamegunál. 10. a) Csizmadia Imre: Peng a kasza; b) Neviczky Gyula: Köves úton. 11. a) Ki tanyája ez a nyárfás; b) Rátkay László: Azért csillag hogy ragyogjon. 12. Orosz József: Lehullott a rózsalevél. 13. Radics Béla: Verbunkós. 11.45: Hírek. BUDAPEST II. 5—6.50: Azonos Kassa műsorával. 7.05: Gyorsírótanfolyam. Tartja: Szlabey Géza. 7.30: Rác Bercl cigányzenekara muzsikál a Debrecen-étteremből. 20.15: Élő múlt Sárospatakon. — Irta: Maller Sándor dr. (Feloivasás.) 8.35—9: Operettrészletek. 1 Fries Károly: Száz piros róza — keringő. 2. Fényes Szabolcs: Vannak pillantok. 3. Erdélyi Mihály: Aranyárga falevél — Mit mondott az öreg Kliss. 4. Buday Dénes: Pityfiritty — Lehet könny nélkül sírni. 5. Huszka: Gyergyói bál — Szerelmes lettem. 6. Heredus Tamás: Kata. Killy. Katinka. — Miért ragyog úgy föl a nyári éj. 7. Fries Károly: Száz piros róza — Nézz rám. SZOMBAT Január 16. BUDAPEST I. 5.40: Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat. 6.40: Ebresztő. Torna. 7: Hírek Közlemények. Reggeli zene. 1. Lehár: Horth Miklós induló. 2. a) Az egri ménes mind szürke; b) Kiskomárom, Nagykomárom. 3. Johann Strauss: Amit a Bécsi-erdő mesél — keringő. 4. Bozsinov: Földünk felé — bolgár induló. 5. Fries Károly: Szeretlek téged halálisan. 6. Panne: Trombitapolka. 7. Grever: Ti-pi-tin — jazzdal. 8. Bucalossi: A szöcske tánca. 9. Vasaszi Béla: Műszaki hadapróok indulója. 10. Charlie Kunz jazz-zongora egyvelege. 11. Grothe: Ma oly vidám vagyok — filmdal. 12. Mandolinata. 13. Dóczy József: Hull a zápor könn a pusztán. 14. Flegdy Sándor: Vitézvári Simonyi őbester — induló. 15. Montazo: Pasodoble. 16. Csuki: Virágálom Uenoban — keringő. 17. Hevesi József: Tatal csárdás. 18. Kraul Antal: Zrinyi induló. 10: Hírek. 10.15: Mária Terézia 1. honvédegyezred zenekara. Vezényel Seregi Artur. 1. Kéler Béla: Csokai — nyitány. 2. Nedbál: Lengyelvér — operettrészletek. 3. Zách Győző: Magyar ábránd. 4. Seregi Artur: Régi magyar táncok. 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 11.15: Veress Endre énekel. (Magyar műdalok Tinóditól napjainkig.) 11.40: A száraz hüvelyesek változatos elkészítési módja Irta Komorovics László. (Feloivasás.) 12: Harangszó. Fohász. Himnusz. 12.10: Országos Postászenekar. Vezényel: Eördög János. 1. Mikus Csák István: Lirikus nyitány. 2. Ruzinkó Nándor: Akácvirágok — intermezzo. 3. Verdí: Traviata — ábránd. 4. Siede: Falusi ünnep — szvit. 5. Farkas Ferenc: Asztali muzsika. 6. Rus: Szál rapszódia. Közben 12.40: Hírek. 1.20: Időjelzés, vízállásjelentés. 1.30: Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat. 2: Légierők fuvószekara. Vezényel Doroszai Károly. 1. Gündör József: Száll a gép — induló. 2. Johann Strauss: Denevér — keringő. 3. Braga: Szerená. 4. Mancinelli: Karnevál Velencében. 5. Profant István: Szabadkai udvaron. induló. 2.30: Hírek. 2.45: Műsorismertetés. 3: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak. 3.20: Filmdalok. 4: Szép magyar novella Tavaszli rügyek. Sipulusz humoreszkje. (Feloivasás.) 4.20: Hírek német, román, szlovák és ruszin nyelven. 4.45: Időjelzés, hírek. 5: Bura Sándor cigányzenekara muzsikál. 6: Enyelgő szerelem. Sanyal Vera verseket mond

5.45: Malcsiner Béla jazz-zongoraszáma. 6: Mivel gyógyítják a kutyaharapást? Laczkó Géza elbeszélése. 6.20: Könyvü zene. 6.50: Hírek. 7.05: Hangképek innen-onnan. 7.35: Mindenből mindenkinek. — Közreműködik Kelly Anna, Török Erzsébet, Maleczky Oszkár, Szervánszky Péter, a Rádiózenekar Fridl Frigyes vezénylésével. Rendező: A. Balogh Pál. Közben előadásra kerül: Ne jöjjön hozzám. Ligeti párbeszéd Irta Barabás Pál. Rendező: Fábry Zoltán. — Személyek: Leány — Tolnay Klári; Flú — Póthos Ferenc. (Hangfelvétel.) 9: Márkus László csevegése. 9.20: Leopold Mozart: D-dur divertimento. 9.40: Hírek. 10.05: Hangképek a magyar-német rendőrtisztvi vívómérkőzésről. Közvetítés a József nádor műgyémtem aulájából Beszél: Pluhár István. 10.20: Toki-Horváth Gyula cigányzenekara muzsikál a Baross-kávéházban. 10.50: Tánccena. 11.15: Szórakoztató zene. (Hangfelvétel.) 1. Sriczl József: IV. honvéd kerületi induló. 2. Farkas Ödön: Tetemrehívás. 3. Kodály: Esti dal. 4. Veress Sándor: Zöld pánthika. 5. Szőgi Endre: Altatódal. 6. Stefániai Imre: a) Estrellita; b) Panchito. 7. Kochmann: Mazurka. 8. Erns: Fischer: Induló. 11.45: Hírek. BUDAPEST II. 5.30: A földművelésügyi minisztérium mezőgazdasági felőrája. 6: Az Operaház előadásának ismertetése. 6.05: Az Operaház előadásának közvetítése. Veronai szerelmese. Tragédia három felvonásban. Rendezte: ifj. Oláh Gusztáv. — Személyek: Gluiletta — Varga Livia; Romeo — Udvardy Tibor; Izabella — Horváthy Karola; Tebaldo — Háromy Imre; Enekmondó — Sárdy János; Gregorio — ifj. Toronyi Gyula; Sansen — Komáromy Pál; Bernabo — Szomolányi János; Egy Montechio — Nagypál László; Romeo csatlósa — Halász Sándor; Egy nő — Kovács Jolán; Ördögvezető — Oláh Ferenc; Montechio zsoldos — Mally Győző; Capuleto zsoldos — Komlóssy János; Álarcosok — Szathmáry Aranka és Virág Ilona; Gluiletta barátnő — Solt Etel és Eggerszeghy Gitta. VASÁRNAP Január 17. BUDAPEST I. 7.30: Fohász. Szózat. Reggeli zene. 1. Kéler Béla Rákóczi nyitány. 2. Kacsóh Pongrácz: János vitéz — A francia királykisasszony dala. 3. Paganini—Liszt La campanella. 4. Szegő Sándor feldolg.: a) Megyen már a hajnal csillag; b) Szegény asszony fia vagyok. 5. Kodály: Háry János — közzene. 6. Ákom Lajos: Mégis az a boldogság. 7. Hubay Hejre kati. 8. Székács Aladár: Fülemben cseng egy dal. 9. Flegdy Sándor: Magyar ábránd. 8.15: Hírek. 8.30: Öszinte beszéd. 10: Református istentisztelet a Kálvin-térj templomból. Igé: hirdető Muraközy Gyula lelkipásztor. 11: Egyházi ének és szentbeszéd a Jézus szíve templomból. A szentbeszédet mise után Tihanyi Tibor dr. kegyesrendi főiskolai tanár mondja. A templom énekara népeket énekel Faludi Béla vezetésével. 12.15: Levente-műsor. 12.35: Gondviselés és nemzet. — Nyisztor zoltán dr. pápai prelátus előadása. 11:0: A Rádiózenekar műsorából. (Hangfelvétel.) — 1. Johann Strauss: Denevér — nyitány. 2. Zeller: A madarász — egyveleg. 3. Losonczy Dezső: Alföldi képek, szvit. 1.45: Időjelzés, hírek, vízállásjelentés. 2: Művésziemezek. 3: Minőségű vetőmag. Kristály Aladár dr. miniszteri osztálytanácsos előadása. A földművelésügyi minisztérium rádióelőadássorozata. 3.45: Honvédeink nótát kérnek. Közreműködik Vörös Sári és Solti Károly Klár Vidák József

cigányzenekara. Az összekötőszöveget írta: Turchányi István, Elmondja Ághy Erzsé. 4.30: Hírek magyar, német, román, szlovák és ruszin nyelven. 5: Akiket mindig szívesen hallgatunk. Fényes Aliz csevegése. 5.10: Könyvü zene — könnyű percek. Közreműködik Miklóssy Irén, Udvardy Tibor, a Budapesti Kamarakórus és a Rádiózenekar Vincze Ottó vezénylésével. Az 1942. december 31-i adásunk megismétlése hangfelvétellel. 6.50: Hírek. 7.05: Vég-honvédek. Tagjai: Vég Sándor, Zöldi Sándor, Janczer György és ifj. Szabó Pál. Barók: V. vonónégyes. 7.35: Különös párbajok. Sárvas Dezső anekdotái. (Feloivasás.) 7.35: Rádiózenekar. Vezényel: Fridl Frigyes. Közreműködik: Barabás Sári — ének. (Hangfelvétel.) 8.20: Ahol gyermek voltam. Kolozsvári Gandierre Emil beszéd. Kolozsvárról. (Feloivasás.) 8.20: Beszkárt-zenekar. Vezényel: Müller Károly 1. Fellicen David; Lalla Roukh — nyitány. 2. Beck Ferenc: Mackó babaországban. 3. Pécsi József: Bécs visszhangok — egyveleg. 4. Mosheimer: Táncoz koboldok. 5. Johann Strauss: Budapesti polka. 6. Komzák: Badeni keringő. 7. Turay Mihály: Parasztinduló. 9.40: Hírek, sporteredmények. 10.15: Magyar nóták. 1. a) Kilyukadt a kööm; b) Hajnalban hajnal előtt. 2. Kraiovánszky Mór: Fekete szem éjszakája. 3. Tolnay Klári parsznótákat énekel. 4. László Imre: Perbeszálltam a szívemmel. 5. a) Fráter Béla: Szomorú a nyárfák erdő. 6. Kiss-Angyal Ernő. Cudar ez a világ. 7. a) Balázs Árpád: Szídnak engem az emberek; b) Csárdás. 8. Zakál Dénes: Én gyönyörűségem. 9. Várady: Irtam tegnap a babámat. 10. Kubányi György: Sose kérdezd. 11. Balázs Árpád: Goye velem az erdőbe. 12. a) Zöldre van a rásos kapu festve; b) Bécsi hegyeken fújnak a szelek. 10.50: Tánccena. 11.45: Hírek. BUDAPEST II. 11.15: Magyar nóták. 1. Dankó. Ugy-e most már. 2. Eröss Béla-Selmési Dezső: Elmegyek az életemből. 3. Kádás György: Irta a babám. 4. Balázs Árpád: Szeretnék május éjszakáján. 5. a) a) Fráter Loránd: Gyertek ide darutollas legények; b) Csárdás. 6. a) Dankó-Pósa: Volt nékem egy szép csillogom; b) Dankó. Nincsen magasabb az égnél. 7. a) Eröss Béla: Asszony lesz a lányból; b) Balázs Árpád—Antal István: Rácsos kapu, rásos ablak. 9. Egressy Béni—Petőfi Sándor: Ereszkedik le a felhő. 10. Dankó-Pósa: a) Szőke kislány csitt, csitt, csitt; b) Andalgó; c) Hallod rózsám Katika. 12.15: Else Blat zongorázik, a magyar-német művészesere keretében. 3: Operahangverseny a Magyar Művelődés Házából. Közreműködik a Székesfehérvári Zenekar Rubányi Vilmos vezénylésével. 7.35: A filozófia mesterművei Halasy Nagy József dr. egyetemi tanár előadása Marcus Aurelius elmékedéseiről. — (Feloivasás.) 6.16: Orlay tánczenekar játszik. 7: Kalotaszegtől Budapestig. Jód Gábor csevegése. (Feloivasás.) 7.30: Bécsi dal — bécsi tánc — Hangképek három felvonásban Guthzer Harald Péter regény nyomán rádiószínpadra írta és zenéjét régi bécsi szerzők műveiből összeállította Farkas Jenő dr. A rádiózenekart vezényli: Fridl Frigyes. Rendező: Kiszely Gyula. (Hangfelvétel.) Személyek: Geistinger, operett primadonna — Farkas Ilona; Emmi, énekesnő, később Jaume felesége; Girardi, színész — Maleczky Oszkár; Jauner, rendező később igazgató — Sárdy János; Ferdinánd, öreg énektanár — Toronyi Imre; Herczeg — D'Arrigo Kornél; Tikár — Ekkes János; Tandler, vendég — Gárdaj Lajos; Strauss — Solthy György; Surob — Harsányi Rezső; Makart, festő — Nyerges Ferenc; Szerkesztő — Kovács Ernő.

Felév...
orok á...
oláh Gá...
tője és...
ban áll...
velemén...
jében r...
takozik...
minder...
landót...
Néhan...
ekának...
yet dr...
arbitzus...
Csobán...
váltáros...
tor, Sőr...
um igaz...
egytem...
előne...
adtunk...
nagy...
közel fé...
regényel...
novellák...
még ke...
ismertet...
radt aik...
kiadási...
szállt és...
Bólyai...
lónböző...
A köz...
gyelmű...
hornak...
nye egy...
a déle...
dalmi...
1930-as...
cimmel...
írás, m...
tott na...
hen jel...
erdélyi...
Ebben...
zokét ír...
történe...
„Oláh...
den r...
kiegym...
is oda...
nagyob...
művész...
szöcker...
gyar m...
latosan...
vért...
járta. I...
hetetlen...
magyar...
géből k...
bori m...
egyőg...
képeivo...
böz ny...
dülő v...
lélek i...
lájával...
vénula...
ének...
lásait...
gnyit...
vettük...
jű reg...
sem bi...
hogy i...
zás m...
dottan...
mely a...
valam...
tői b...
tívőze...
tett fe...
mészet...
kincse...
nem a...
bármí...
kos re...
képzelt...
hor po...
almok...
napok...
lenség...
licit...
mutat...
tást k...
a Sz...
legei...
művé...
életé...
beszél...
Mihá...
tét m...
Mihá...
lejtá...
novel

Ismeretlen Oláh Gábor írások egy erdélyi lapban

Félévvel ezelőtt hunyta le örök álomra fáradt szemét Oláh Gábor, Debrecen nagy költője és művésze egy tisztában áll a magyar irodalmi közvélemény előtt. Nagysága a tünődésben mind erőteljesebben bontakozik ki, az idő lehámoz róla minden esetlegest, minden mulandót.

Néhány nappal ezelőtt hagyatékának leltározása során, melyet dr. Radeckzy László, a lelkiértékes hivatal vezetője Csobán Endre városi főleltáros, Baja Mihály leltárvezető, Sőregi János, a Déri Múzeum igazgatója és dr. Pap Károly egyetemi tanár, a Csokonai Kör elnöke jelenlétében végeztünk, hírt adtunk arról, hogy Debrecen nagy írójának hagyatékában közel félszáz irodalmi alkotás, regények, drámák, tanulmányok, novellák maradtak hátra jórészt még kéziratban. Ennek idején ismertettük a hagyatékban maradt alkotásokat is, melyeknek kiadási joga a Déri Múzeumba szállt és azírta már egyeztet a Bolyai Akadémia, másrészt különböző kiadók érdeklődtek.

A közelmúltban hívták fel figyelmünket arra, hogy Oláh Gábornak egy ismeretlen kis regénye egyik erdélyi folyóiratban a délerdélyi „Napló” c. szépirodalmi lapban jelent meg az 1930-as években „Felhők felett” címmel... Ez a fantasztikus írás, mely több folytatásban látt napvilágot, 1930 decemberében jelent meg Gencsy dr. Erdélyi esztétika bevezető cikkével. Ebben többek között a következőket írja az erdélyi irodalom történetéről Oláh Gáborról:

„Oláh Gábor művészete minden magyaros nehézsége, kiegyensúlyozatlansága mellett is oda tartozik irodalmunk legnagyobb értékei közé... Ez a művészet a „Táltos fiú”-ban szökkenet csúcspontjára. A magyar mélységnek ezzel a bámulatosan megírt regényével a művészet legmagasabb horizontjait járta. Ez a könyv a maga felett hetetlen felépítésével, egy rejtett magyar viágnak ismeretlenségéből kibontakozó és az oláhghori művészet színvonalát, a nagyozó prizmáján elénkvezített képeivel, az élet lidércségeihez nyomása alatt vonagló, hordülő kacagó, tomboló magyar lélek rezdüléseinek egész skálájával olyan tökéletes megnyilvánulása volt Oláh írói készségének, hogy utána újabb alkotásait, így a „Felhők felett” regényt is bizonyos aggodalommal vettük kezünkbe. Oláh Gábor új regényének kvalitásait mi sem bizonyíthatja jobban, mint hogy ilyen felcsigázott várakozás mellett sem tettük le csalódottan. Pedig a „Táltos fiú”-ban mely a vasikos parasztságának valamely hihetetlenül finom költői bájnok egyetlenül-magyar betűzete, sokkal több kincset vetett fel az író. Talán a téma természetesen hozta ezt magával: a kincsek a sárban teremnek és nem a fantázia légüres terében, bármilyen szép is a költő játékos repülése a felhők felett elképzelt birodalomban. Oláh Gábor pedig, aki szeret talajjelző élmok mögé rejtőzni a hétköznapok valóságától, érdekes jelenség, hogy éppen a reális miliőt meglevenítő írásaiban mutatkozott a legnagyobbban mindenkor. Ez a monumentális kedvelő művész, aki örökké a Szűcs és Gendolat elvont fellegi között koválygott, aki a művészet álompalotájába zárta életét a legmegindítóbban akkor beszélt, amikor rettenetes Bakó Mihály, vagy Doak György életét mondta el, vagy pedig „Vass Mihály jó napja...”-ról írt egy felejthetetlen novellát (A magyar novellairodalom egyik remeke).

Oláh írói ouvrejének két periódusa van. Az első fantáziájának bámulatos, mámoros, forró rohanása, mely ellvílódik a jelenések mellett, megfűrészi azokat a képzelet ezerszínű sugaraiban s végül eltikkadva a céltalan rohanásban, földre zuhan. És itt kezdődik a másik periódus: mikor már a kiábrándult ember keserves dühével leplez le mindent, ami a sárba visszahullott ember körül és lelkében van. Már Móricz megemlíti ezt a teremtő dűht, mely Oláh Gábor legértékesebb írásait látázza ki. Csak aki a két periódus összefüggését érti, értheti meg gyökeresen a művészetét Oláh Gábornak, akinél kevés írónktól vett el többet a magyar élet...

A „Felhők felett” az első periódus alkotása s mint ilyen Oláh legértékesebb írásainak egyike. Hangja pedig csodálatosan szépen muzsikál most is... a legcsodálatosabb dallam, ami valaha a magyar nyelvből kizengett. A sorok közül megcsap egy nagy író lelkének közelsége, hogy aztán olykor eltűnjön a színes pillangóként röpködő szavak, zuhogó metaphorák tarka függöny mögött...

Ezekkel a szavakkal konferálja be az erdélyi irodalomtörténetész Oláh Gábor ismeretlen kis regényét, mely hozzátartozik a nagy magyar író teljes szellemi képéhez és éppen ezért számon kell tartanunk több írásával együtt épűgy, mint másikkal erdélyi folyóiratban, a „Haladás”-ban 1929-32 között megjelent kisebb írásait.

A budapesti büntetőbíróválasztás min. rögtönítélő bíróság tegnap tárgyalta Godor József kerepesi földműves bűnügyét, aki a múlt év december közepén Budapesten a keleti és nyugati pályaudvarok váróterméből katonacsomagokat lopott el és azokat a Telegi-téren értékesítette. A rögtönítélő bíróság az elsőítélés ideje alatt elkövetett lopások miatt új Godor Józsefet részben beismerő vallomása után jogerősen 10 évi fegyházra ítélte.

Hirtelen halál a kisállomásnál. Id. Laskai József 77 éves asszony, éjjeli őr felesége, Pesti utca 49. szám alatti lakos tegnap este a kisállomásnál rosszul lett. Meglángorodott, majd összeesett. Többen segítségére siettek és bevitték a II. osztályú várótermbe, ahol néhány perc múlva meghalt. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy az idős asszony halálát szívizélhűdés okozta.

Elveszett egy kék-szürke kockás nyaksál pénteken este 7 óra és 7 óra 15 perc között a rendőrség épülete előtt. A megtaláló sziveskedjen a rendőrség 15. emelet 87. szobájában Ferencz Pál detektívhez eljuttatni.

Szombaton a lisszaboni repülőter közelében lezuhant egy angol utasszállító repülőgép, amely próbarepülést végzett. A gép elsüllyedt a Tajo-folyóban. Tizenöt bentülő közül csak egy ember menekült meg.

Nem fontos, de érdekes

A francia konvent naptárre formál foglalkozó gyűlésén az egyik képviselő a következő szavakkal tiltakozott a hétnek tíz nappal való változtatásában: „Évszázadok óta bevett szokás, hogy a tisztességes polgár a hét végén tisztázza inget vált. Az emberi jog ellen vétene az, aki egy polgárt arra akarna kényseríteni, hogy ingét ezután tíz napig hordja. A világ legfontosabb órája a hamburgi csillagvizsgáló kvarc órája, amely napi egyezred másodperc eltéréssel mutatja az időt.

Asszonyoknak

HETI ÉTLAP.

Hétfő. Ebéd: Hamis prézli-gombóc leves, bécsi szelet rizszel, savanyúsággal. — **Vacsora:** Leves, alma.
Kedd. Ebéd: Kukó leves, hájas-tészta, alma — **Vacsora:** Paprikáskrumpli virslivel.
Szerda. Ebéd: Borsó-piré leves, halpaprikás. — **Vacsora:** Kocsonya, tea.
Csütörtök. Ebéd: Tarhonya leves, liba vagy kacsaült párolt vöröskáposztával, vajas, tejsavas burgonyával. — **Vacsora:** Főtt kolbász tormával.
Péntek. Ebéd: Savanyú leves (sonkaléből), sonkaskocka, gyümölcs. — **Vacsora:** Sertésvese velővel.
Szombat. Ebéd: Alma leves, burkolt kolozsvári káposzta, fánk. — **Vacsora:** Hideg felvágott, vaj, gyümölcs.
Vasárnap. Ebéd: Májgombóc leves, vesepecsenye különleges módon, forrázott zöldség körítéssel, gesztenye torta. — **Vacsora:** Rántott májszelet, torta, alma.

ÉTELEÍRÁSOK

Rántott májszelet. Adagolás 1 személyre: 12 deka borjú máj. A sós vízben 1-2 órát áztatott gyenge borjúmáját szeljük fel egyenlő kicsi vékony szeletekre, gyengén sózzuk meg és kipanirozva rántsuk ki bő zsírban. A rizs: felhalmozva rakjuk körül csinosan a májszeletekkel, közbe citrom karikákat helyezve.

Kukóleves. Adagolás 1 személyre: 1 kukó, 15 gr rizs, 2 gr hagyma, 2 gr zsír a rizshez, tojás; rántáshoz: 5 gr liszt, 3 gr zsír. — A sós vízben megfőzött tütöt daráljuk meg, a zsírban sóval, zöld petrezselyemmel, borspótlóval megpárolt rizszel vegyítjük össze és 1 tojást (8-10 személyre számítva) tüssünk rá. — Töltsük meg vele lazán a kukókat. Készítsünk világos, hagymás rántást, eresszük fel zöldséges lével, kevés tuddólevet is adva hozzá. Főzzük fel jól benne a megfőzött kukókat. Tálaláskor tejszínt öntsünk hozzá.

Burkolt kolozsvári káposzta. Adagolás 6-7 személyre: 1 kg káposzta, 70 deka hús, 20 deka rozs, 5 deka zsír. Készítsünk kolozsvári káposztát. Ha teljesen készen van, összevegyítve daráljuk le együtt az egészét s vegyítsük fel 1-2 kanál tejfellel. Készítsük el a tészta burkot, béleljük ki vele vékonyan a lábas s beletéve a ledarált káposztát, burkoljuk be fel és süssük meg pirosla. Tésztaburok: 21 deka liszt, 14 deka vaj, 1 tojássárga, 2 kanál tejfel, só. A lisztet a vajjal elvegyítve a tojássárgával, tejfellel és sóval könnyen állítsuk össze.

Apró sós perecek. Adagolás: 25 deka liszt, 2 deka élesztő, 2 deka zsír. A 25 deka liszt felével és 2 deka hideg vízben felolvasztott élesztővel készítsünk este kovászt egy tálkában. Másnap a liszt másik felét, sőt és 2 deka fagyos zsírt hozzátevé, készítsünk vízzel összeállított nudlikeménységű tésztát. Táblán verjük ki és gyúrjuk ki szép fényesre és hólyagosra. Most kicsi darabkát levágva a tésztából, sodorjuk kézzel finom vékony kis pörcikre és formáljunk belőle apró, keresztül hajtott sós pereceket. Pihenés nélkül azonnal tegyük sütőbe és fél süléskor sűrű sós vízzel megkenve süssük világosra.

Vesepecsenye különleges módon. Adagolás 1 személyre: 13 deka színhús. Egy szép, pár napig fektet vesepecsenyét, ha megtisztítottuk, a hátyját jól leszedjük, töröljük szárazra egy kendővel. Megsóozás, megborsozás, forró zsírban süssük 15-20 percig. A zsírból kivéve hagyjuk kihűlni. Most 5-6 nagy, meghámozott, sós vízben megfőzött, szitán áttört burgonyát kavargatunk jól össze 2 deka vajjal, kevés sóval, 1 tojássárgával, 1 egész tojással. Ha nagyon sűrű lenne, kevés húslével puhíthatjuk. A kihűlt vesepecsenyére kenjük rá, hintsük meg 10 deka főtt, finomra vágott sonkával és fölött finom zsemlyemorzsalával. Most kevés zsírral tepsibe téve süssük sütőben jó negyedórát. Óvatosan klemelve, nagyon éles késsel szeljük fel. Körítsük íróspogácsával és forrázott zöldséggel.

SPORT

Opata Zoltán, a volt debreceni edző, aki az utóbbi években a MÁVAG edzéseit vezette, lett végül eredményben a Kolozsvári AC edzője. A megegyezés nagy meglepetést keltett, mert a kolozsvári csapat Cseh II-vel folytatott előrehaladott tárgyalásokat. — Opata feleségével együtt rövidesen le is költözik Kolozsvárra és már ő vezeti a KAC január 18-án kezdődő edzéseit.

Csaplár 20 kilométeres világcúcsát 38 más új világcúccsal együtt hitelesítette a nemzetközi szövetség.

Az Újpest állítólag Bereczet szeretné megszerezni a DVSC-től. A támadósort tavaszra a népszerű Csicsával szeretné megerősíteni a DVSC vezetőségéhez hivatalosan még nem érkezett érdeklődés ebben az ügyben.

Az edzőkérdeés körül kisebb pataforradalom van Újpesten. Takács Géza kezéből Lutz venne át az első csapat edzéseinek vezetését és Takács a jövőben csak az amatőrökkel foglalkozna. Ezt viszont a játékosok nem szeretik és egységesen Takács mellett álltak ki. Nézetünk szerint a két edző közül egy harmadikkal lenne legszerencsésebben megoldható az újpesti edzőkérdés. Vincze Jenővel, akit a játékosok is szívesen fogadnának.

Teljes az egyetértés Vághy Kálmán szövetségi kapitány és Fábrián József, az MLSZ új szakfelügyelője között.

A vasárnapi sportesemények sorából kiemelkedik az ökölvívó csapatbajnoki küzdelmek folyta

DEBRECZEN 13. OLDAL 1942. I. 10.

tása. A Törökvs a BVSC, a BSZKRT a BTK ellen 5:0 ki vasárnap.

A felsőlisszai kerület amatőr labdarugó bajnokságában fölényesen három pont előnnyel áll első helyen a D. Villanygyár csapata az őszi idény eredményei alapján. A második helyen a tavalyi bajnok DVSC II. áll. A „kis DVSC” az idén ősszel gyengébben szerepelt, aminek oka elsősorban az, hogy több kitudó játékos elengedett a DVSC vezetősége és például Gere a püspökkladányi MÁV-nál, Béres az Ungvári AC-ban, Oláh II. a Kolozsvári MÁV csapatában, Drab és Ignác a Székesfehérvári MÁV előrenél, Elek II. a D. Villanygyárban, Osztroveczky az NyVSC-ben, Elek I. a MOVE Szabolcsban rugják a labdát. Szépen szerepelt az idén a DEAC és DMTE, idény végére ismét rendezték a nagy játékosvesztéseket szenvedett D. Húsoz, melynek egy-két eredménye sejteti, hogy tavaszra ismét legjobb formájában látjuk viszont a bajnoki sorrend a következők:

1. D. Villanygyár	11	42:	8	20
2. DVSC II.	11	67:	14	17
3. M. Szabolcs II.	8	27:	16	14
4. DEAC	9	27:	17	14
5. Karcagi LE	10	10:	11	11
6. DMTE	10	29:	31	11
7. B. Turul	10	22:	22	10
8. D. Húsoz	10	28:	24	9
9. NyVSC II.	11	14:	37	5
10. P. MÁV II.	10	13:	50	5
11. D. MOVE	11	5:	49	4
12. H. MOVE	11	3:	49	4

Ferenczy Károly kérte fel az Országos Fellebbviteli Bizottság elnöki tisztségére az MLSZ elnöksége.

K Ö Z G A Z D A S Á G

Hirdetmény a hortobágyi birka és juh legeltetéséről

Az 1943. évben a Hortobágyon csak az legeltetheti birkáit, vagy juhait külön nyájban, aki 1943. évi február hó 4-ig birkái, vagy juhái részére a mátai biztosnál írásban juhtelket igényelt és a mátai biztos juhái részére telket jelölt ki. Elkésztet igénylések csak akkor lesznek figyelembe vehetőek, ha a kellő időben beadott igények kielégítése után még marad üres telek. Birkái csak azt a juhtelket használhatja, amelyet részére a mátai biztos írásbeli igénylés alapján az 1943. évre kijelölt. A mátai biztos — írásbeli igénylés esetén is — csak akkor jelöl ki bárki részére juhtelket, ha az 1942. és azt megelőző évekről jogelismérségi díj tartozása nincs és a város polgármesterétől az igényelt telken lévő felülepítmények létesítésére és használatára írásbeli engedélyt nyert.

Juhtelket csak az igényelhet, akinek 150 darabnál nagyobb juh, vagy birkaállománya kerül a Hortobágyra kihajtásra, vagy többek együtt 150 darabnál nagyobb juh, vagy birkaállományt együtt kívánnak egy telken legeltetni. A társak felelősége ez utóbbi esetben egyetemleges és az igénylés iránt beadott kérelmet mindenki tulajdonosnak sajátkezűleg kell aláírni. Legfeljebb két telket csak az kaphat, aki 500 darabnál nagyobb juh vagy birka állományt hajt ki a hortobágyi legelőre és csak abban az esetben, ha jut.

Az igénylés csak a tulajdonos által és csak saját tulajdonát képező juhokra vagy birkákra történhetik. Aki az 1943. évre vonatkozólag a juhtelekre igényt be nem jelent, úgy tekintetik, mint aki az 1943. évre juhtelket igénybe venni nem kíván és amennyiben azon felülepítmények vannak, tartozik azokat 1943. évi február hó 1-től számított egy hónap alatt elbontani, elszállíttatni és helyét elgyengíteni. Ellenkező esetben azokat

a város bontatja fel a felülepítvány tulajdonosának terhére és költségére.

A mátai biztos a juhtelek kiosztásáról az igénylőket legkésőbb f. évi március hó 1-ig írásban értesíti. Azok, akik 1943. évre a már kijelölt juhtelket bármely okból nem veszik igénybe, kötelesek ezt a körülményt legkésőbb 1943. évi március hó 5-ig a mátai biztosnak írásban bejelenteni. A mátai biztos gondoskodik róla, hogy az így üresen maradó telket más igénylő kapja meg.

A Hortobágyon bármelyik legeltető gazdának csak olyan felülepítvány lehet, amelynek létesítésére és használatára a város polgármesterétől írásbeli engedélyt nyert. Senki sem építhet tehát ezután sem a juhtelken juhászkuynhót, juhóhadlyt, kutat, istállót, vagy bármely más jogelismérségi díj alá eső felülepítványt, amíg arra a város polgármesterétől írásbeli engedélyt nem kapott és a felülepítványk után darabonként évi 5 pengő jogelismérségi díjat a város házipénztárába be nem fizette.

Ha az általa igényelt juhtelken felülepítványk vannak, a juhtelekek az 1943. évre igénylésével egyidejűleg tartozik a mátai biztosnál igazolni, hogy a felülepítványk létesítésére mikor milyen számú polgármesteri határozattal nyert engedélyt és hogy azok után a jogelismérségi díjat az 1942. és előző évekről a város házipénztárába befizette.

Az 1943. évi jogelismérségi díja mátai biztosnak a juhtelek kijelöléséről szóló értesítése után azonnal, de legkésőbb 1943. évi március hó 5-ig fizetendő be a város házipénztárába.

A juhtelket használó legeltető gazda köteles a telket rendeltetésszerűen használni, gondozni azon a szerbővist és más karogymnövényeket rendszeresen itatani.

Ha valaki a fentirtaknak, a legeltetési szabályrendeletnek és a mátai biztos utasításainak nem tesz eleget, a jövőben juhtelket nem kaphat.

Azok a juhtartó gazdák, akik juhakat, vagy birkákat külön nyájban akarják legeltetni, haj tőcedulát az annak idején megállapított általános engedély esetén is csak akkor kaphatnak, ha igazolják, hogy a mátai biztos részükre a juhtelket az 1943. évre kijelölték.

A juhtelkek kiosztásának fenti szabályozása csak újabb intézkedésig marad érvényben és a város fenntartja a jogot arra, hogy a juhtelkek használatát a legeltetőtől a legeltetési idején tartama alatt is bármikor megvonja, minden indoklás nélkül és minden igény kizárásával.

A mátai biztos az 1943. évi február hó 4-ig beérkezett trásbeli igénylések alapján úgy jelöli ki a juhtelket, hogy az elsősorban debreceni gazdák kapják, akiknek több birkája, vagy juha van.

Jótekonycélokra: Huszonötezer pengő

Érdekes adatok a debreceni pénzintézetek múlt évi beszámolójából

A Takarékpénztárak és Bankok Egyesületének, a közismert TEBE-nél debreceni körzete most terjesztette fel múlt évi működéséről beszámolóit, amelyből érdekes képet nyerünk a helybeli pénzintézetek hatalmas szociális tevékenységéről.

Az évi jelentés városunk szociális munkájának is időrendi felsorolását adja, mert mincsem olyan jótekonysági megmozdulás, amelyből a pénzintézetek ne vennék ki részüket jelentős összegű támogatásukkal.

Igy elsősorban most is elősegítették a városi szociális ügyosztály koldussegélyezési mozgalmát, támogatják a báró Vay Lászlóné szeretetotthont. Nagyobb összegek jutottak az iskolák szegény tanulójának segélyezésére, a szegény gyermekek nyaralására és Szilassy László főispán által kezdeményezett magyaránypipellátásra, amelyben Hajdú vármegye és Debrecen sz. kir. város szegény gyermekei részesültek. A Györffy István kollégium megalapításához különösképpen nagyobb összeget adtak a helyi pénzintézetek.

A háborús szociális gondoskodásból kivették a takarékpénz-

annak nagyobb és jobb, akinek kevesebb birkája, vagy juha van annak kisebb és gyengébb minőségű telket ad. Ezek között is elsősorban azok kapnak telket használatra, akik az elmúlt években a város polgármesterétől nyert előzetes engedély alapján felülpénztárat létesítettek és azok után a megállapított jogelismérési díjakat befizették.

A Hortobágy egyes területei legelő és bombagyakorlatok tartása céljából a kir. Kincstár által igénybe vették. Ennélfogva a juhtelket igénylők tartoznak alávetni magukat, alkalmazottait és jószágait a m. kir. Honvéd Légierők parancsnoksága s a gyakorlatokat vezető repülőiskola parancsnokság rendelkezéseinek. A katonai igénybevételből és a gyakorlatokból előállható személyi, vagy dologi kárért a város felelősséget kizárja. Esetleges igények tekintetében a Honvéd Kincstár jár el a vonatkozó törvényes rendelkezések értelmében. Polgármester.

lárak és a bankok a részüket, mert a katonák téli meleg ruha gyűjtéséhez, a hadikórház berendezéséhez, ágyalaptványok létesítéséhez és a bajtársi szolgálat céljaira jelentős összeget juttattak, a tisz viselőnk pedig résztvettek a meleg ruhák kötésében is.

Ezenkívül jelentősebb összeg jutott a sportcélokra.

A Takarékpénztárak és Bankok Egyesületének debreceni körzete, amely kebelében egyesíti a helybeli összes önálló pénzintézeteket és bankfiókokat, múlt évi szociális munkáját azáltal a szép karácsonyfaünnepélyvel zárta be, amelyet — a pénzintézeti elnökök és más munkája és elfoglaltsága miatt — az elmúlt évben Szilassy László főispán, valamint dr. Kölcsey Sándor polgármester és hitvese védnöksége alatt a MANSZ-karácsony kebelében rendezett meg.

A felterjesztett beszámoló tehát élénk tüköt ad arról a hatalmas támogatásról, amelyet a városi közönségének áldozatos szociális munkájából a debreceni pénzintézetek az elmúlt esztendőben nagy megértéssel magukra vállaltak.

Gazdák figyelmébe

Ipari és olajos növények kötelező termesztésével kapcsolatban a gazdasági felügyelőségnek, vagy a községi előjáróságoknál letétbejelentés nem elegendő ahhoz, hogy a szükséges vetőmagot és egyéb előnyöket a gazda részére biztosítsa, szerződést is kell kötni.

A szerződés előírása biztosítja a vetőmagot, de az a gazda is helyes, ha szerződést ír alá, akiknek a szükséges vetőmagja megvan, mert csak így kaphat eléget a megmunkáláshoz, olajmagpogácsát és műtrágyát.

A péti-utalványokat csak január 15-ig lehet beváltani, tehát már csak ezért is érdekel minden gazdának, hogy a szerződést minél előbb aláírja.

Olajos magvakra, de egyéb növényes, takarmány-, konyhakerti magvakra és lucernamag termesztésére vonatkozó szerződés iródnakban köthető.

Mezőgazdasági Termény- és Áruforgalmi Szövetkezet, Ferenc József-út 16. (Alföldi palota). Telefon: 28-66, 28-67. Futura főbizományosság.

Korpa kiutalás kocák részére

A m. kir. közellátásügyi miniszter úr 322.500-1942. III-2. számú rendelete szerint a folyó gazdasági évben kifizésre kerülő korpa egy részét az 50 kat. holdon aluli gazdák, valamint a

földnélküli állattartók korpa kiutalására kivanja biztosítani. E célból a sertésállomány létszámának figyelembe vétele mellett bizonyos korpa mennyiséget fog szétosztás céljából a város rendelkezésére bocsátani. Az ilyen módon rendelkezésre bocsátandó korpa mennyiség **sértésenyésztési és sertésártási célokra** szolgál. Ennélfogva a kiutalandó korpát főként és csaknem kizárólag az előbb említett állattartó kategóriák sertésártására kell fordítani. **A tenyésztés folytonosságának biztosítása érdekében a kiutalt korpa felhasználása során elsősorban a kocák korpa szükségletéről kell gondoskodni.** Hízásba állított sertések, lovak, szarvasmarhák, juhok és nyulak csak egészen kivételes és csak a sertésenyésztési igények kielégítése után részesíthetők a rendelet szerint.

Ennélfogva **felhívom azokat, akik kocájuk részére korpát kívánják igényelni, hogy január és február hóra szóló igénylésüket a lakásuk szerint illetékes közellátásügyi körzeti irodában 1943. évi január hó 11-től január hó 25-ig nyújthatják be a hivatalos órák alatt naponta d. e. 8-2-ig.** Az igénybejelentőlap benyújtása alkalmával **felmutatandó a sertésár és a járólével.** Hogy az igénybejelentések elbírálása után kiutalandó korpa mennyiség az igénylők között mikor és hol lesz kiosztva erről

külön hirdetményben fogom az érdekelteket tájékoztatni.

—*—

Mi újság a budapesti élelmiszer-nagyvásártélepen?

A Magyar Vidéki Sajtótudósító fővárosi jelentése szerint 1943. január 1-től 7-ig az élő és vágottbaromfi piac az árak változatlanok voltak. A tejárcsúszon a hatóságilag megállapított legmagasabb árak voltak érvényben. A zöldség- és főzelék-félék piacán a tisztított paraj ára 180 fillérrel emelkedett kg-ként. A gyümölcs piacán a nemesfajtájú körte ára 130 fillérrel emelkedett kg-ként. Ezen a héten megjelent — mint újdonság — a sárgabélű narancs 360-440, a mandarin pedig 500-520 filléres kezdő áron.

—*—

Hirdetmény. A város szennyvíztisztító telepen nagymennyiségű szennyvízledék trágya van eladó, amely a homoki földek megjavítására kiválóan alkalmas. A trágya ára 2 lovas szekéren szabad rakodással 1 pengő, amely a helyszínen Miszti Lajos szennyvíztisztítási felügyelőnél is kifizethető. Debrecen, 1943. január 9. Gazdasági tanácsnok

Hirdetmény. Felhívom a lovasárló közönség figyelmét arra, hogy a m. kir. halápi erdőhivatal folyó hó 11-én d. e. 9 órakor nyilvános szóbeli árverésen 2 drb idős herli lovat a Baromvásártéren értékesíteni fog. Debrecen, 1943. január hó 9. Gazdasági tanácsnok.

—*—

Hirdetmény. Az 1942. évi december hó 28-án, 29-én, 30-án és 31-én a Baromvásártéren, a mázsaházánál és 1943. évi január hó 4-én a Kadarcs csárdánál végzett párosításból és törzskönyvelésből több megfelelő kanca kimaradt. A m. kir. debreceni állami méntelep parancsnokság alkalmat kíván adni azon gazdák lovainak párosítására és törzskönyvelésére, akik ezt a fent említett napokon bármi okból elmulasztották. Ennélfogva folyó évi január hó 20-án és 21-én reggel 8 órától kezdve a Baromvásártéren a mázsaház mellett pótlólag párosítást és törzskönyvelést végez. 1943. évi január 20-án az A-K betűvel kezdődő vezetéknevű gazdák, január 21-én az L-Z betűvel kezdődő vezetéknevű gazdák vezeték elő párosítandó és törzskönyvelendő kan-

cákat. A kancákkal együtt azok származását igazoló kartonképlap a kanca anyjának azon ledezetési jegye, amely tehetősebből a kanca származott, az 1942. évi fedeztetési jegy, a városi vásárolt kancáknak származási lapja) és a kanca idej csikója is elhozandó Debrecen, 1943. január hó 9. Gazdasági tanácsnok.

Hirdetmény. Debrecen város magyar fajta törzsgulyájából, több létszámfeletti tehén 1 drb törzsbika, 1 drb fiatal bika; 1 drb pirostarka bika, Debrecen város törzsménéséből több csodór és kancasikó kerül értékesítésre — 1943. évi január hó 11-én tartandó debreceni országos vásáron a Baromvásártéren délután 9 órakor — nyilvános árverés útján Erre a vételi lehetőségre a lo- és szarvasmarhatenyésztők, valamint a mézősármesterek figyelmét felhívom. Debrecen, 1943. január hó 9. Gazdasági tanácsnok.

—*—

Debreceni takarmányárak: szóna 7.90, cukorrépa 5.35, takarmányrépa 12-12.50, búzaszalma 4.20, rozsszalma 4.20, árpaszalma 4.60, csutka szekérral 40-50 pengő.

APRÓHIRDETÉSEK

NYOMOZÓ IRODA

GALOGSY legregibb nyomozó irodája országosan ismert. Zöldfa-u. 3. sz. T.: 28.72. 1766 2. 1.

HAZASSÁG

32 EVES özvegy megismerkedne házasság céljából nyugálású úrral, anyagiak nem érdekelnék, mivel 25 holdas birtokom és belvárosi házam megélhetésünket biztosítja, tisztelget megbizottam Kincses Istvan Nagyvárad, Damjanich-u. 4., válaszbélyeg. — 1233

34 EVES ref. fiatalember, nősülné, üzletnagyonbízásra hozományval, cím a kiadóban. — 1425

NŐSÜLNÉ 52 éves nyug. tiszthelyettes. — Csak komoly és címmel ellátott levelekre válaszolok. Némi hozomány szükséges. „Öszinte” jelíggel. — 384

MEGNŐSÜLNÉ keresztény önálló kereskedő, 34 éves. „Tavaszi” kiadóban. — 385

FELESEGÜL vennék 40-45 év körüli nőt Biztos megérthetést nyújtok. „15-20.000 pengő hozomány” jelíggel kérek választ. — 190

LEVELEZÉS

KÉT intelligensebb nő megismerkedne házasság céljából komolyabb férfiakkal. — „Senkinek sincs” jelíggel. 1495

VENNÉK sürgősen egy használt katonanadrágot, vagy erős azonos szabású más anyagból is egy bekecses ujjalval vagy anélkül. Cím a kiadóban. — 161

ALKALMAZÁST nyer férfi

KOMENCIÓS gazdasági cselédet keresek azonnali belépésre, kinek legalább 2 nagy fia van. Jelentkezni minden kedden 12-2-ig a kiadói hivatalban. 1951 vv

KIFUTO fiúkat felvevő, Hirlapiroda, Hunyad-u. 28. — 1156

FÉMCSISZOLÓ lakatosgépet felvevő Erzsébet u. 28. — 1149

TANULÓNAK fiút felvevő, Lehel-u. 15. — 1311

KOVÁCS segéd felvétetik, Telesi u. 80. 1345

BORONDOS, bórdíszmuves segédet aiantdó munkára felvevő. E. E. Borondos, Nyiregyháza Levélbeli ajánlatot kérek. — 1332

JÓCSALADBOL való, s feltétlenül megbízható fiú kifutónak felvétetik, Bory, Irőgepváialat. — 1176

KERTESZT keresek, 10 ezer fő gyümölcsösbe lakás helyben, Steiber ceter, Rakamaz. 1308

TANULÓT vagy kifutót felvevő Szilágyi tiszteres vámospécsi sorompónál. — 1261

SZABÓSEGEDET jó munkást állandó munkára ellátással keres Erdős úrisszabó Derecske. — 1331

PERFEKT gyors- és gépiró, lehetőleg kereskedelmi iskolát vagy canfolymot végzett gyakorlati rendelkező, számadáshoz értő férfi vagy nő azonnal felvétetik. Ugyanott irodai munkában és számadásban jártas nyugalmazott vasutas, polgári vagy katonai irodai tiszt viselő azonnal felvétetik a Gazdasági Akadémia Számtartási Központjában. Gazdasági számadásokban gyakorlati bírók előnyben részesülnek. — Jelentkezni: Gönczy u. 3. — 1358

KOMENCIÓS cselédet fiával felvevő Erzsébet-u. 6. — 1379

LAKATOS-TANULÓT jócsaladból fizetéssel, ügyes fiút felvevő, Rákóczi u. 13. — 1400

ASZTALOS tanulók fizetéssel vagy bentkiszárló felvétetnek. Pongrácz Böszörményi út 11-a. — 1526

MEGBÍZHATÓ konyhakertész, részest keresek 6 h. kertészethez Hevesi u. 18. — 1497

ELSŐRANGU fiatalot kondást átadnék sertésenyésztés abbahagyása miatt. Hevesi u. 18. 1496

TANONCOT mérlegkészítő műhelybe fizetéssel azonnal felvevő. Garai Zsák u. 11. — 1499

HÁZMSTERT február 1-re felvevő. Az asszonyonak fizetés ellenében háztartási munkát kell vállalnia. Széchenyi kert. Küküllő-u. 6. — 1422

TANULÓNAK fiú és leány felvétetik fűszer és csmegezületbe, Huddák, Miklós-u. 44. 1410

HÁZMESTERI lakás, házaspár is lakást kaphat. Márton Kálmán-u. 74. sz. — 1444

FIATAL segédet felvevő, Katz, Piac-u. 60. — 1441

ASZTALOS segéd állandó munkára és tanuló felvétetik. Péterfia 52. — 1452

KÖZÉPISKOLÁS fiút tanulónak felvevő Madar fűszeres. Bocskai tér 1. — 1454

SZALMA préselő, szerényigényű elsőembert keresek. Szappanos u 19. — 93

ÜVEGEZŐ, keretező segédet és 16 éven aluli kifutót felvevő. Lada van eladó. Keretező bolt. Piac u. 89. — 99

FIATAL szerelő, ki műszaki üzletben kiszolgálóhoz is ért, felvétetik. Földes Sándor püspöki palota. — 94

PETŐFI téri festéki fiókba eladót felvevőnk övadékkal. Jelentkezni lehet festékiüzlet. Csapó u. 22. sz. — 186

JÓ csaladból való 17-18 éves fiút, timár tanulókat bent kózztal felvevő, Telesi 45. — 813

FIATAL embert egy 10 méllé felvevő. Jelentkezni lehet 10 óráig. Szabolcska u. 13. Homokkert. — 1252

KISZOLGALÓNAK italmerésbe ügyes fiatal embert azonnal felvétetik Szent Anna u. 46. — 175

HÁZMESTERI lakás tartásért kiadó. Rothermere u. 55. — 166

KERESÉK feleskeretést, aki ért a szőlőmunkához is. Ertekezhetni: Kossuth u. 26. sz. házfelügyelőnél. — 167

MEGBÍZHATÓ, rendszerető házmestert keresek, lehetőleg a férj szőlőmunkához értő legyen. Andrassy út 69. — 125

KIFUTO fiú felvétetik, Jakab Julia, Pozsonyi u. 14. sz. — 1514

NYUGDIJAS férfit, könnyű irodai munkára felvevő. Kifutótányt felvevő, Laczkó, Vár u. 6. — 105

TANULÓNAK 4 középiskolát végzett fiút felvevő Nagy vasúti, csabókanyar — 107

HÁZMESTERNEK 2 tagú, megbízható házaspár felvétetik. Jelentkezés 9 óráig. Telesi u. 27. — 1515

FIATAL asztalos segédet bűtor munkára felvevő, Széchenyi u. 29. — 1520

KOVÁCS segédet bentkózztal azonnal felvevő, Márton Kálmán u. 80. kovácsműhely. — 1522

ALKALMAZÁST keres férfi

ÖSKERESZTÉNY intelligens fiatal ember 6-8 száz pengő övadékkal bármilyen állást keres „26 év” jelíggel a kiadóban. — 1317

DISZNOVÁGÁST vállalkozó helyben és vidéken. Rákóczi-u. 10. — 1375

GYÜMÖLCSÖST, konyhakertész, berbe, felesbe, szakértett kertész keres. Melegágyablak van Lengyel, Arany János-u. 28. sz. — 1397

ALKALMAZÁST nyer nő

VARRÓLÁNYOK felvétetik. Benyás-gyárban Csapó-u. 42., reggel 7-9-ig. — 1. 10. 1973

LAPKÉZESÍTÉSHEZ asszonyokat felvevő. Hirlapiroda, Hunyadi u. 28. sz. — 1155

NEVELŐNŐT keresek 6 és 3 éves leánykám mellé. Jelentkezni lehet pénteken és szombaton 10-12 óráig. Cím a kiadóban. — 1252

KEZDŐ gyors- és gépíró, azonnali belépésre állás; keres. Cím a kiadóban. — 1320

BETEG mellé 10-12 éves közelben lakó gondozón felvétetik, Honvéd-utca 14. sz. — 136

TANULÓLEÁNY felvétetik Goldstein Károlyn, fűzőszalon, Mikló u. 5. — 134

VIDÉKI nő, kalapüzletben mestervizsgát tett üzletvezető felvétetik, Bovebb felvilágosítás. Krausz, Csapó-utca 14. — 1396

ÜGYESKEZŐ munkaleány felvétetik. Varga u. 3. — 1493

HÁZTARTÁSI munka végzéséért — mint bejárónó — lakást és fizetést; adok tisztességes házaspárnak. Zsák utca 11. — 1500

KIFUTO leányt felvevő Paulo vésnök Bathhány u. 1. sz. — 119

KÖNYVKÖTÉSZEK
munkáslányt felveszek.
Plac u. 6. 1501

GYERMEKSZERETŐ
fiatal lányt azonnal
vagy 15-re felveszek,
ugyanott egy mindenest
s. Kossuth u. 22. I. em.
1505

MUNKÁSLÁNYOK
azonnali belépésre felvé-
tetnek. Jelentkezés hét-
főn reggel 8 órától Rum
és Lőkressencia-üzem
Deák Ferenc-u. 13. sz.
1413

**JÓ munkás hölgyfod-
rász** klisszónyot keres
Orosz, Kassa-u. 11. 1424

MUNKÁSSZONYT
leányt állandóan mun-
kára felvesz, Gulyás ker-
tész Budai Ézsaiás-u.
37. sz. 1418

KÉZILÁNYT főnapos
munkára felvesz Nagy
Erzsébet nőiszabó, Hat-
van-u. 24. 1445

KIFUTOLÁNYT és egy
tanuló lányt keresek,
Tóth János italmérő,
szatócs és dohányárus,
Komlóssy-út 14. 1360

IDŐSEBB nő fekvő be-
teg kiszolgálására felvé-
tetik. Iskola-utca 6. sz.
1470

KÖNYVELŐ, gyorsíró,
irodistán, keresztnény,
„Kezdő fizetéssel” jel-
legre kimerítő ajánlatot
adjon. 1461

ÜGYES kiszolgálóleány
azonnal felvétetik. Ung-
váry cukrászda, Péterfia
4. 1458

TIZENÖTRE felveszek
főzéshez is értő, üzletet
kedvelő jobb lányt vagy
asszonyt. Garamszegi,
Erzsébet 115. sz. 1455

GYERMEKSZERETŐ
szolid lány két kisgyer-
mek mellé felvétetik.
Péterfia u. 29. 1450

ÜGYES kislány kifutó-
nak felvétetik a Békéssy
kötőüzembe. Kossuth ut-
ca 31. sz. 1472

IRODISTANÓT, aki a
vevőkkel is tud bánni,
felvesz a Hartl cukorka
üzem, 2-es honvéd hu-
szár u. 66. 108

SZÁLLODAI mosónő fel-
vétetik, Pannonia szálló.
92

KEZDŐ tisztviselőnek
munkái üzlecben fog-
lalkozásra felvétetnek.
Írásbeni ajánlat „Mű-
szaki” jellegre. 95

PINOM mechanikai
munkára ügyeskedő
leányt felveszek, Mayer
mérnök, Batthyány u. 5.
806

FÉNYKÉPÉSZ segéd-
nőt felveszek, Szipál,
Plac u. 44. 188

LEÁNYT, könnyű mun-
kához felveszek, Szipál,
Fényképész, Plac u. 44.
187

SVETER kötészhez töké-
letesen értő szakmunka-
rót keresek, privátmun-
kához. Batthyány u. 16.
169

ÉRTESZŐGÉP,
vagy legalább négy kö-
zépiskolai végzett ke-
resztény irodista-nőt fel-
veszek Szentesi Ferenc,
Simonffy u. 2. C. 174

MINDENES leány jó bi-
zonyítvánnyal felvéte-
tik, Csapó u. 8. kereszt-
épület. 151

KIFUTOLÁNY és tanu-
ló felvétetik, Aszmann
fotóba, Plac u. 27. 153

VARRODÁBA segéd lá-
nyokat felveszek, Csapó
u. 95. harmadik ajtó. 149

ZSAK varró nő felvéte-
tik, Boldogfalva u. 2.
127

ÜGYES leányt könnyű
munkára felveszek, Hat-
van u. 13. dobozúzen. 123

VARRNI, szabni tanuló
felvétetik, Kovács, Kál-
vin-tér 5. 142

KÖNYV válogatáshoz 2
nőt felveszek, Pacsirta
u. 17. 114

KIFUTOLÁNYT azon-
nalra felveszek. Sokszo-
rosított gép eladó. Illat-
szertár, Ferenc József
u. 64. 138

ALKALMAZÁST
keres nő

GÉPIRÓNÓ délután
4-8-ig munkát vállal.
Megkeresés a kiadóba
„Gépirónak” jellegre.
1362

NŐFODRÁSNŐ elhe-
lyezést keres, cím a ki-
adóhivatalban. 1432

HAZTARTÁSI
ALKALMAZOTT

PARKETTHEZ értő be-
járónót keresek azon-
nalra, Harsányiné, Csa-
pó u. 4. I. em. 1351

MINDENES bejárónót
azonnalra felveszek —
Szent Anna 8. 1364

ÜGYES megbízható
mindenest azonnalra ke-
resek, esetleg bejárót.
Ispóty u. 1. Éden. 1296

GYERMEKSZERETŐ
mindenest lányt, főzni tu-
dó, jó bizonyítvánnyal
Budapestre keresek,
azonnalra vagy február
1-re, Burgondia-u. 13.
1344

BEJÁRÓNÓT egész nap-
ra felveszek, Széchenyi-
u. 43. 1386

MINDENES, vagy bejá-
rónót jó bizonyítvánnyal
azonnalra vagy február
1-re keres, Viola-utca
16-a., Libakert. 1383

KITÜNŐEN főző min-
denest főzőnőt keresek
jó bizonyítványokkal
magas fizetéssel Gyön-
gyös városában. Jelent-
kezés Rákosi Jenő u. 8.
szám, földszint 3. 1366

BEJÁRÓNÓT keresek
azonnalra vagy 15-re.
Jelentkezni délelőtt. Kos-
suth u. 67. III. lakás.
102

RENDES bejárónót ke-
resek 15-re vagy elsejé-
re, napi 4 órai munkára.
Jelentkezés 2-4-ig OTI-
bérház sz. 30. 1484

HETENKÉNT két vagy
három délelőttre bejáró-
nót keresek, Széchenyi-
u. 69-b. 1411

MINDENES bejárónő
azonnalra felvétetik, Jó-
zsef kir. herceg-u. 34.
1407

JÓL főző mindenest jó
bizonyítvánnyal felvesz
Hajdú Rákosi Jenő-u.
7. sz. 1449

BEJÁRÓ mindenest fel-
vétetik. Cukrászda Kos-
suth u. 11. 1478

TISZTESSÉGES bent-
lakó mindenest és bejá-
rónót jó fizetéssel azon-
nal felveszek. Tüzérlak-
tanya, kántin. 168

BEJÁRÓNÓT felveszek
Török Bálint u. 19. 90

BEJÁRÓ mindenest bejá-
rót azonnal, vagy jan.
15-ére felveszek, dr Sz.
Ráczné Maróthy György
u. 14. 1517

JÓL főző mindenest
hosszú bizonyítvánnyal
15-re felveszek. Jelen-
kezni vasárnap Lélay
Zoltánánál Széchenyi-
utca 32. szám 8-5 órá-
ig, hétköznap Rózsa ár-
házban, Plac-utca 16.
164

MEGBÍZHATÓ rendes
bejárónót felveszek. Je-
lentkezés délelőtt 9 órától
Házvezetőknél 15. 178

HÁZVEZETŐNŐNEK
keresek 40-50 év körüli
feltétlen komoly, intelli-
gensebb, nyugodt termé-
szetű, gyermekszerető
kedélyes asszonyt jobb
helyre, akire 3 iskolás
leányomat nyugodtan
rábízhatom. Ajánkozni
Sas-u. 2 Riveria virág-
üzletbe kérem. 173

MINDENES főzőnő ál-
lást keres 8 éves kislá-
nyal, vidékre is elmegy.
Baromfinév-éshez is
ért. Cím: Debrecen
Árpád-tér 10. 85

MINDENES ócska retikülből
jót szépet készít Kissné
Apaffi u. 155. 113

KERESLET

Használt fényképező-
gépet és állványt veszek
Berzéli fotoszaküzlete,
Ferenc József út 38.
146 2. 10

TAKARITÓNÓT két
parkettes szobához fel-
veszek. Balásné, Hu-
nyadi 17. földszint. 134

BEJÁRÓ mindenest jobb
nőt könyvvél felveszek.
Jelentkezés a délelőtti
órákban. Zsögöd, Si-
monffy-utca 1. b. I. em.
111

ARANYAT, ezüstöt, fog-
aranyat, legmagasabb
árban veszek. Frank,
Plac u. 73. 1709 3. 15.

SZABOVAS melegítés
re gázzszekrényt, vagy
állványt keresek. Vasa-
kat és műhelyszaktelt ve-
szek. Kiss úr szobá,
Plac u. 16. (Alföldi pa-
lota). 1259

EBÉDLŐ szőnyeget ke-
resek megvételre. Címe-
ket: „Nagyermét” jel-
legre a kiadóba kérem.
1341

EGY használt ócska sza-
lagfűrészt megvételre
kersek, Katona, Homok
u. 8. 1361

ÉRMET, régi pénzt, há-
borús sapka és sport-
jelvényt magam irón ve-
szek Éremgyűjtő, Nyil-
u. 111. sz. 1257

ÓCSKA gramofon le-
mezét, bármilyen meny-
nyiságban veszek, Hor-
váth rádióüzlet Hunya-
di u. 18. 1238

MAGÁNOS orvos-ház-
as pár keres azonnalra 2.
esetleg 1 üres szobát
fűtőszobahasználattal
lehetőleg központban Az
ajánlatokat „Orvos” jel-
legre a kiadóba. 1382

FEJŐS tehén tartásra
tej ellenében, más fejős
tehénrel is rendelkező
gazdának kiadok, Viola-
utca 16-a., Libakert. —
1384

Egy jókarban lévő Sin-
ger varrógépet vennék
Eötvös-u. 102. 1421

KERES kétszobás be-
költöhető kis családi
házat állami tisztviselő
megvételre havonta 40-
50 pengővel törlesztem,
cím a kiadóban. 1415

NAGYOBB raktárhelyi-
séget keresek Csapó ut-
ca környékén. Imrich
üvegüzlet, Csapó u. 10.
1480

VENNÉK házat belterü-
leten 28 ezer pengőig.
Ajánlatokat kiadóhiva-
tal továbbít. — Jelleg:
„Ügynök nélkül.” 1475

BAKANCSVARRÓ
vagy zsákvarró gépet ve-
szek, rosszat is. Fejér-
vári Gólya u. 4. 177

HASZNÁLT ruhákat, ci-
pőket veszek. Hívásra
házhoz megyek. Mocsár.
Lónyvá u. 26. 800

TÓRT aranyat, ezüstöt,
drágaköveket veszek, ék-
szerkészítést vállalom —
Polák Endre, Hatvan u.
2. sz. 118 4. 10

ÉLELMISZER, ITAL

URADALMI téli álló
fajlama nagyban és ki-
s mennyben, egész nap, Rá-
kóczi u. 7. pince. 1475 1. 28

BORT, nagyobb meny-
nyiséget, csakis jó árú,
veszek, Kiss Testvérek,
Deák Ferenc u. 14. 779

BOR, ujlétai, sajátter-
mésű édeskés rizling bo-
ralmat dísznövelésre, la-
kodalmakra ócsón kap-
ható, Simonffy u. 59. 1312

ALMA kis és nagyobb
tételben 1.20-tól. Hatvan
41. termelőtől. 1482

ÉDESKÉS bor saját-
termésű lterenként is
kapható, Attila-tér 4. sz.
1431

HORDÓSKÁPOSZTA 2
máza eladó, Tanító-u.
16. sz. 1420

KITUNÓ tokaji borok
ismét kaphatók Bu-
lyovszkyné tályai pincé-
szetéből, Csapó u. 8. 152

JÓ házi koszt, kapható
két személy részére, Ár-
pád-tér 43. 814

TELEJES ELLÁTÁS

TELEJES ellátással vagy
anélkül elvállalok diák-
leányt, vagy szolid úri-
nőt. Érdeklődni dr Sar-
kadiné. Plac u. 7. dél-
előtt. 180

TÁRS

HUSZÉZER pengővel be-
társulnék meglévő, biz-
tos üzletbe. Részletes
ajánlatot „Biztos üzlet”
jellegre a kiadóba ké-
rek. 1483

ELŐKELO növidvatsza-
lon, nagyszabású Mand-
delházb, nyitászához na-
gyobb tökével társat ke-
res, cím a kiadóban. —
1423

5-6 EZER pengővel tár-
sulnék. „Csendes.” Ki-
adóba. 1460

TÁRSAT keresek közre
működésel, új és ócska-
ruhák iparpajm meg-
kezdéséhez, felesbe. Mo-
csár, Lónyvá u. 26. 801

OKTATÁS

KÖZÉPISKOLAI tanár
nő vizsgára előkészít, s
korrepetál, telefon: 34-
77. sz. Cím a kiadóban
1326

KÖMÍVESMESETI vizs-
gára előkészítők Kállai
építőmester, K. Tóth-u.
5. sz., Vargakert. 1408

KÖMÜVESSEG!
Képeztesse magát szak-
májában tovább, rajz-
ismeret és gyakorlati ok-
tatás a munkavezetésre,
Kállai, építőmester, K.
Tóth-u. 5. Vargakert. 1409

MÉRLEGGÉPES köny-
velőre kitévezem, köny-
velésem, mérlegel elke-
szíttem. Megkereséseket
„Kedvezményesen” jel-
legre a kiadóhivatalba.
812

HANGSZEREK

BECSBEN képesített
zongorahangoló lelkis-
meretes munkát végez.
Ebstein, Csokonai-u. 17.
Telefon: 38-41. 1. 19. 525

ZONGORA hangolász,
15 éves kiváló képzet-
séggel vállalom, Vargyas
Nap u. 17. 1218 4. 6.

EGY HASZNÁLT hege-
dő eladó. Megtekinthető
Berzéli udvar, hölgy
fodrász szalon. 1316

EGY új tangóharmonika
eladó. Honvéd külszár-
véd út 52. Régi Kulszár-
vártér 2. Pince. 1502

ZONGORÁT, pianinót, s
hegedűt veszek, eladok,
javítok, hosszú zongorát
rövidre cserélek, minden
féle hangszer legolcsób-
ban kapható Tanczernél,
Batthyány u. 1. emele-
ten. 805

ZONGORA szállítást vál-
lal és szakszertien végez
Lélay, Csapó u. 88. A szí-
ves megkereséseket a
délutáni órákban előre
kérem eszközölni. 115

BÜTOR

NINCSEN fényes kira-
katunk, minden bútort
ócsón adunk, Plac u. 71
udvarban, Brilline. 1652 3. 31.

CSODASZÉP hálok, s
ebédlők kombinált szo-
bák, konyhák, rekame,
hosszú zongora eladó.
Kossuth u. 51. bútor ka-
tár. 1505 3. 16

HASZNÁLT bútorokat
irodai berendezést ve-
szek ugyanott Si-felsze-
relés eladó, Csapó-u. 10
1372

KÖRISFA fűháló eladó
megtekinthető 2-4-ig
Margit-u. 12. 1365

ELADÓ egy nagy ira-
szekrény és használt
benzerek. Széchenyi u.
21. 1492

MODERN új dígháló
kombinált szekrény ócs-
són eladó Péterfia-u.
52. sz. 1451

ELADÓ egy használt
festett fűháló, ócsón,
Bészörményi út 53. 129

EGY szép palisander
ebédlő teljesen jó álla-
potban 1200 P-ért eladó.
Bercsényi u. 75. 1463

TELJÉSEN új díofa
kombinált szobabútor
eladó, Hadházi u. 27. I. 19.
1457

EGY modern konyhabe-
rendezés ócsón eladó
Pacsirta u. 3. 1479

KOMPLET háló és
egyéb tárgyak elköltö-
zés miatt sürgősen el-
adó, Erzsébet u. 46. első
lakás. 1508

ELADÓ egy modern fél-
háló, teljesen új. Hu-
nyadi u. 2. I. em. 26 a.
117

ÚJ és használt hencser
eladó. Kandia u. 15. sz.,
keresztépület, 2 ajtó. 807

RÁDIÓ

RÁDIÓT minden típus-
javít, évezides gyakor-
lattal Szabó műszerész,
Csapó u. 84. telefon:
32-54. sz. 1534 2. 25

ELADÓ 3+1 rádió Ke-
resztzegi-u. 33. 1346

ELADÓ egy jóhangú
Philips rádió, Kardos u.
1. sz. 1380

ELADÓ 2+1 jóhangú
rádió Patai u. 13. 86

RÁDIÓ, nagyhangú,
amatőr 3+1 külön hang-
szóróval 110 voltos ócs-
són eladó, Kálvin-tér
5. emelet jobbra. 1448

EGY drb. 2+1-es rádió
eladó, Kar-u. 31. 1468

2+1-es RÁDIÓ eladó
Pacsirta u. 16. 1473

ELADÓ egy 2+1 csöves
nagyjelbesítményű rá-
dió, Nap u. 24. 804

AUTÓ,
MOTOR, KERÉKPÁR

ELADÓ egy ötszáz
Ariel kicsi fogyasztásra
jó motorkerékpár, Köz-
ponti Garázs Parti mű-
hely. 1306

PORSZIVÓ parkettgé-
peket, kerékpárokat
rossz gumikkal is ve-
szek, Soltész, Kálvin-
tér 2. 1313

KERÉKPÁROKAT
rossz gumikkal is, varró
frógépet, motorokat ve-
szek, Soltész, Kálvin-
tér 2. sz. 1314

ELADÓ 250 km DKW
csaknem új motorkeré-
pár, dr Tippó, Hajnal-u.
15. sz. 1315

EGY drb jó állapotban
levő Waffennád kerék-
pár, jó gumikkal eladó.
Kapro Csokonai u. 37.
1504

HÁROM tizedes, egy-
fázisú 220 voltos villany
motor eladó Orosz, Plac
u. 40. 96

ÜZLET, MŰHELY,
RAKTÁRHELYISÉG

ÜZLETHELYISÉGET
megosztva is főtéren,
Kossuth s Csapó elején
keresek. Berendezést át
veszem. Apaffy u. 139
Schaff. Közvetítőt díja-
zok. 1064 2. 3.

FORGALMAS helyen
üzlethelyiség kiadó. Már-
ton Kálmán u. 9-c. 1486

ÁTADÓ
ÜZLET, VENDEGLŐ

NAGY vevőkörrel ren-
delkező fűszerüzlet, árú-
val, berendezéssel, eset-
leg lakással átadó. Mes-
ter u. 42. 1199

EGY jóforgalmú jogfoly-
tonos korcsma eladó be-
rendezéssel együtt Ba-
romvársártéren szemben
Bészörményi-u. 49. 1931

ELADÓ fűszerüzlet 3
utcará nyíló jól beveze-
tett, érdeklődni hétfőn
az üzletben, cím a kiadó-
ban. 1378

FÜSZERÜZLET áruval
berendezéssel eladó
vagy kiadó, Huszár Gál
u. 2. 1437

FORGALMAS helyen
biztos megélhetést nyuj-
tó fűszerüzlet, korlátol-
talméréssel, nagy vevő-
körrel, más vállalat
miatt lakással árnélkül
is átadó. Sím a kiadóban
162

LAKÁSCSERE

ELCSERÉLNEM 1 szo-
ba komfortos lakásomat
bérházban II. emeleten
levőt, földszinti 1-2 szo-
bás lakásért, állomás
környékén. Cím a ki-
adóban. 1359

WERBÖCZY u. 3. szám
alatti egy szoba kony-
has pincelakásomat el-
cserélném Pozsonyi út,
vagy környékén, Kiss
János. 1256

ELCSERÉLNEM a Rá-
kóczi u. 43. szám alatti
régibőrt 3 szobás laká-
somat egy szoba, kony-
hával, vagy két kisebb
szoba, konyhával. Meg-
tekinthető hétfőn dél-
után 3 órától. 179

ELCSERÉLNEM má-
jusra budapesti, nagy-
körűt közelében levő két
szoba, cselédszoba, teljes
komfortos ócsó lakáso-
mat debreceni háromszo-
bás, komfortos, központ-
ban levő lakással Aján-
latokat „Két tisztviselő”
jellegre. 128

ELCSERÉLNEM 2 szob-
szoba, előszobából álló
lakásom 1-2 szobás, a
konyhas lakásért a köz-
pontban Miklós u. 49. sz.
telefon: 21-36. 155

LAKÁSTKERES

NŐI kalaphesztítő udvari
szobát a főtéren, esetleg
fél üzletet kívennék
„Sürgős” jellegre vá-
laszt a kiadóba kérek.
1319

EGY magas fizetésű fia-
tal házaspár a vagono-
gyár környékén keres
egy szoba, konyhás lak-
kást. Közvetítőt díja-
zunk. „Szárak lakás”
jelleg. 1330

BÜTOROZOTT szobát
fűtéssel keres fűtészvil-
selő úri helyen. Cím a
kiadóban. 1430

BÜTOROZOTT SZOBA

KÜLÖNBEJÁRATU
elegáns bútorozott szoba
fürdőszoba használati
kiadó Arany János u. 46
emelet. 1327

CSINOSAN bútorozot
utcai szoba szolid, csen-
des úriembernek kiadó,
Csapó-utca, Malomköz
3. sz. 1383

UTCAI bútorozott szoba
tisztviselőnek vagy tiszt
viselőnek kiadó. Nem
különbejárattú, Rother-
mere-u. 15. 1387

KÜLÖNBEJÁRATU bú-
torozott szoba kiadó,
Rákóczi-u. 11. 1308

CSINOSAN bútorozó
szoba, fürdőszoba has-
ználati azonnal kiadó,
Hatvan-u. 61., I. em.
5. ajtó. 1408

CSINOSAN bútorozó
szoba kiadó, Teleki u.
Első ajtó. 1408

BÜTOROZOTT szoba
azonnalra is kiadó. De-
ák-tér 6. sz. 1399

KÜLÖNBEJÁRATU bú-
torozott szoba fürdősz-
obával kiadó. Megnevez-
hető Rákosi Jenő u.
földsz. 3. 1408

BÜTOROZOTT utcai
szoba különbejárattú
garcon úriembernek ki-
adó, Magoss György-tér,
28. sz. 1399

BÜTOROZOTT szobát
keres MÁV - v. özevgye
két havt előre fizetve,
egyedüli, Ecce homo kép
eladó, Rothermere-u. 43.
1393

KAPUALATTI bejá-
ráttal, elegánsan bútoro-
zott szoba kiadó. Cím a
kiadóban. Ugyanott egy
favágó körfűrész eladó.
1390

